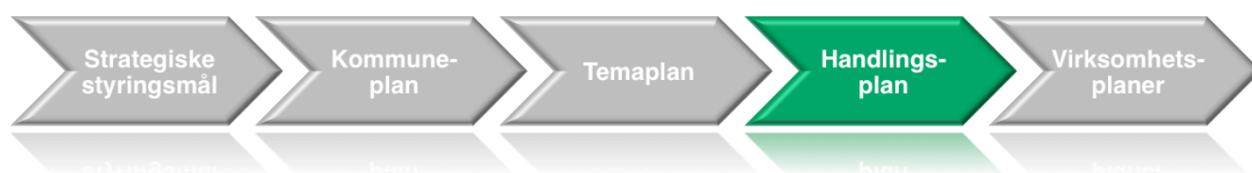

HANDLINGSPLAN 2014-2017

Vedtatt av Nittedal kommunestyre 16.12.2013

Nittedal kommunes strategiske styringsmål

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og
motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Innholdsfortegnelse

Innhold

Rådmannens forslag til vedtak	6
Kommunestyrets behandling av handlingsplanen - vedtak	8
Endringer i dokumentet etter kommunestyrets behandling	12
Rådmannen har ordet: Mulighetenes Nittedal	13
Plansystemet	16
Kommunen har følgende styringsdokumenter:	16
Revidering av kommuneplanen	16
Planer i 2014	17
Mål og sektorer	18
De 8 strategiske målene	18
Sektorgruppering av enhetene	19
Gode tjenester	20
Innledning	20
Hvordan oppnår vi målet Gode tjenester?	20
Gode tjenester i oppvekst- og utdanningssektoren	20
Status og utfordringer	21
Relevante temaplaner	21
Målsettingene for oppvekst- og utdanningssektoren:	22
Satsinger og prioriteringer i 2014	23
Nittedalsskolen	24
Hvilke målsettinger har vi for skolen?	24
Nøkkellindikatorer	24
Antall vedtak om spesialundervisning	25
Målsetting for skoleåret 2014-2015 vedr. spesialundervisning:	25
Andre målsettinger for sektoren	26
Enhet for barnevern	26
Enhet for kultur	26
Enhet for PPT	27
Enhet for barnehager og forebyggende tjenester	28

Tiltak og satsingsområder i 2014 (ikke prioritert rekkefølge)	29
Omprioriteringer	29
Gode tjenester i helse- og omsorgssektoren	29
Status og utfordringer	30
Særlig om utfordringer tilknyttet samhandlingsreformen.....	30
Relevante temaplaner	30
Målsettinger for helse- og omsorgssektoren	31
Satsinger og prioriteringer i 2014.....	31
Enhet for helse	34
Enhet for mangfold og inkludering.....	34
Enhet for institusjon	35
Enhet for tildeling.....	35
Enhet for hjemmetjenester, forebygging og rehabilitering	36
Enhet for NAV	36
Nøkkellindikatorer	37
Tiltak og satsingsområder	39
Omprioriteringer	40
Gode tjenester i miljø- og samfunnsutviklingssektoren.....	40
Status og utfordringer	40
Målsettinger for sektoren	41
Nøkkellindikatorer	42
Tiltak og satsinger i 2014.....	42
Omprioriteringer	42
Andre kommunale virksomheter som leverer tjenester i Nittedal:	43
God folkehelse.....	44
Innledning.....	44
Status og utfordringer	45
Folkehelseoversikten.....	45
Utvalgt folkehelse relatert statistikk	45
Folkehelseprofilen 2012	47
Hva skal vi gjøre?	48
Arbeid med barn og unge.....	48
Rent miljø	52
Innledning.....	52

Relevante temaplaner	52
Status og utfordringer	52
Statlige føringer	53
Hva skal vi gjøre?	54
Kommunestyret vedtok i juni 2012 å avsette 2 millioner til miljø-, klima- og energiltak.....	55
Stolt nittedalsidentitet	56
Innledning.....	56
Status og utfordringer	56
Bygd med mange kvaliteter.....	56
Sentrumsutvikling.....	56
Overgang fra planleggings- til gjennomføringsfase i sentrumsutviklingen.....	57
Behov for rolleavklaringer og kapasitetsøkning i administrative virksomheter	57
Behov for endret kurs i næringsutviklingen	57
Vedtak om bygging av kulturhus og kirke	57
Levende lokaldemokrati	58
Innledning.....	58
Folkevalgte organer i Nittedal kommune:.....	58
Lokalt vedtatte organer:.....	59
Lovpålagte og andre faste medvirkningsorganer/fora i Nittedal kommune:	59
Samarbeid mellom frivillige lag- og foreninger og Nittedal kommune	60
Andre medvirkningsfora:.....	60
Medvirkningskrav knyttet til rullering av kommuneplan	60
Hva skal vi gjøre?	60
Gode prosesser.....	62
Innledning.....	62
Hva er gode prosesser?	62
Prosesser i Nittedal kommune	62
Status og utfordringer:	63
Effektiv tjenesteproduksjon	63
Utfordringer.....	64
Hva skal vi gjøre i 2014?	65
Særskilt om revidering av kommuneplanen	65
Kompetente og motiverte medarbeidere	67
Innledning.....	67

Utfordringer i Nittedal kommune	67
Delmål for arbeidsgiverpolitikken	68
Delmål 1: Utmerkelse.....	68
Delmål 2: Markeringer.....	68
Delmål 3: Medarbeidersamtaler	68
Delmål 4: Stillingsbeskrivelser	68
Delmål 5: Innovasjon og nyskapning	68
Kompetanse:.....	68
Endret bruk av lærlinger.....	69
Trivsel på jobb:	69
Ledelse:.....	69
Sykefravær.....	70
Hva skal vi gjøre?	71
Sunn økonomi.....	72
Økonomiske rammer, forutsetninger og prioriteringer i handlingsplanen.....	72
Vedlegg 1: Forskriftsmessige økonomiske oversikter	89
Vedlegg 2: Særskilt om eiendomsskatt	96
Vedlegg 3: Prisark for 2014	97
Vedlegg 4 – Beskrivelse av omprioriteringstiltak	106
Vedlegg 5: Nittedal kirkelige fellesråds budsjett.....	120
Vedlegg 6: Oversikt over lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester i Nittedal kommune:.....	127
Vedlegg 7: Enhetenes budsjettammer.....	133

Rådmannens forslag til vedtak

1. Skattesatser
 - 1.1. Ved beregning av skatt for forskuddspliktige for 2014 legges til grunn skattøre på 11,4 prosent, eller den høyeste sats Stortinget fastsetter.
 - 1.2. Formuesskatt for forskuddspliktige 2014 beregnes etter 7 promille, eller den høyeste sats Stortinget fastsetter.
2. Betalingssatser
 - 2.1. Nittedal kommune legger til grunn en generell prisstigning på 3 prosent (statens anslag for pris- og lønnsvekst for 2014) i kommunens gebyrer og avgifter med virkning fra 1.1.2014.
 - 2.2. Prisjustering vedtas i henhold til vedlagte prisark og gjøres gjeldende fra 1.1.2014 hvis ikke annet er bestemt.
 - 2.3. Årsavgift vann, avløp, renovasjon og feiing samt øvrige kommunaltekniske gebyrer fastsettes i egen sak.
 - 2.4. Gebyrer innenfor plan, byggesak og oppmåling fastsettes i egen sak.
3. Handlingsplan 2014 – 2017
 - 3.1. Forslag til Handlingsplan for perioden 2014 – 2017 vedtas.
 - 3.2. Rådmannen får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet 2014 i Handlingsplanen 2014 – 2017.
4. Årsbudsjett drift 2014
 - 4.1. Forslag til driftsbudsjett vedtas, jf skjema 1A og 1B hvor år 1 er årsbudsjett 2014, herunder mål og premisser for bevilgningene.
 - 4.2. Driftsrammene for hver enhet vedtas slik det fremgår av skjema 1B.
5. Årsbudsjett investering 2014
 - 5.1. Forslag til investeringsbudsjett vedtas, jf skjema 2A og 2B hvor år 1 er årsbudsjett 2014, herunder mål og premisser for bevilgningene.
6. Låneopptak
 - 6.1. Rammen for opptak av lån til investeringer settes til kr 88 497 000 i 2014. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven § 50 nr 7.
 - 6.2. Rådmannen delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rentebetingelser og øvrige betingelser for nye lån, refinansiere og restrukturere låneporteføljen, samt undertegne lånedokumenter.
 - 6.3. Nittedal kommune opptar «Startlån» i Husbanken til videre utlån i 2014 med 33 mill. kroner.
 - 6.4. Nittedal kommunes løpende driftslikvider anses å være tilstrekkelige. Det godkjennes likevel mulighet for opptak av kassakreditt i kommunens hovedbankforbindelse med øvre ramme på 20 mill. kroner på de rammevilkår som fremgår av kommunestyrets vedtak av 25.5.1991, KST-sak 59/91.
7. Kulturhus og kirke finansieres med inntil 50 prosent egenkapital fra e-verksfondet.

8. Det delegeres til rådmannen å fordele utgifter og inntekter til den enkelte skole etter elevbasert tildelingsmodell.
9. Rådmannen gis fullmakt til å foreta tekniske justeringer mellom enhetenes budsjett og rammetilskuddet som følge av budsjettbehandlingen i Stortinget.
10. Foreløpige kommunale satser i henhold til forskrift om likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager
 - 10.1. Kommunale satser for drift 2014 for ordinære ikke-kommunale barnehager fastsettes foreløpig til kr 181 443 for små barn og kr 88 213 for store barn. Satsene er inkludert 4 prosent administrasjonskostnader. Endelige satser fastsettes av administrasjonen etter rapportering av antall barn pr. 15.12.13.
 - 10.2. For familiebarnehager benyttes nasjonale satser.
 - 10.3. Vedtak om kapitaltilskudd for 2014 baseres på bruk av nasjonale satser for ordinære ikke-kommunale barnehager og for familiebarnehager.
11. Ordfører gis fullmakt til å foreta anskaffelser i henhold til «Plan for kommunal kriseledelse» for inntil 1 mill. kroner dersom det inntreffer kriser som tilfredsstillende kriteriene i beredskapsplanen.
12. Kommunestyret gir Rådmannen oppdrag i å utrede eiendomsskatt med sikte på innføring fra og med 2015. Utredningen legges frem for kommunestyret våren 2014.

Kommunestyrets behandling av handlingsplanen - vedtak

Rådmannens innstilling med følgende tillegg og endringer:

Generelt

Vedtaket fattet i gjeldende budsjett og handlingsplan legges til grunn, og skal følges opp.

Endringer i driftsbudsjettet

Budsjettskjema 1A og 1B oppdateres i henhold til vedtakene i denne saken.

1. Halleie

Halleie for barn og unge innføres ikke. Generell halleie for voksne brukere utredes. Prisstrukturen vurderes i forhold til differensiering mellom lokale og utenbygds leietakere og ulike lokaler i forhold til etterspørsel og kvalitet/utstyr. Potensialet for begrenset offentlig åpningstid av Rotnesbadet vurderes, feks lørdager i vinterhalvåret. Inntil eventuelle endringer blir vedtatt økes rammen til kulturenheten med 0,5 mill kr slik at nåværende ordning kan opprettholdes. Endringen salderes mot disposisjonsfond i forhold til Rådmannens forslag til handlingsplan 2014-2017.

2. Stor-Oslo Nord

Regionsamarbeidet «Stor-Oslo Nord» videreføres i handlingsplanperioden, og 0,1 mill kr tilføres til dette. Endringen salderes mot disposisjonsfond i forhold til Rådmannens forslag til handlingsplan 2014-2017.

3. Matglede for eldre

Prosjekt matglede for eldre tilføres 0,15 mill kr i 2014. Endringen salderes mot disposisjonsfond i forhold til Rådmannens forslag til handlingsplan 2014-2017. Kommunestyret ser positivt på å involvere frivillige organisasjoner i dette arbeidet.

4. Kirken

Kirken tilføres 0,2 mill kr i 2014 for blant annet å styrke arbeidet for ungdom. Endringen salderes mot disposisjonsfond i forhold til Rådmannens forslag til handlingsplan 2014-2017.

Endringer i investeringsbudsjettet

1. Kulturhus / flerbrukshus

Det skal bygges flerbrukshus som inneholder kulturhus, bibliotek, kulturskole og ungdomslokaler i første byggetrinn. Kostnadsrammen for flerbrukshus økes fra 100 mill kroner med 21,62 mill kroner eks mva til 121,62 mill kroner eks mva. Kostnadsrammen forutsetter full refusjon mva for investeringen.

Økningen med 21,62 mill kroner eks mva fordeles i handlingsplan 2014-2017 med 10,8 mill kroner eks mva i 2015 og 10,82 mill kroner eks mva i 2016.

Økningen på 21,62 mill kroner finansieres med 16,62 mill kroner fra midler på disposisjonsfond avsatt til formålet i K-sakene 90/11 og 112/11 og 5,0 mill kroner i spillemidler og investeringstilskudd fra næringslivet / kulturlivet. Rådmannen bes utrede muligheten for å få på plass en egen kinosal/konferansesal i første byggetrinn.

2. Demenskollektiv og sykehjemsplasser

Ubrukte midler på disposisjonsfondet fra oppreisningsordningen for barnevernsbarn (ca 11,2 mill kr), omdisponeres til etablering av demenskollektiv og heldøgns omsorgstilbud på institusjon / sykehjemsplasser. Arbeidet med å etablere demenskollektiv startes i 2014. Driftskostnader for 2014 tas fra budsjettpost omtalt i dette punkt, og innarbeides for følgende år i handlingsplan og budsjett 2015. Planlegging av flere sykehjemsplasser iverksettes våren 2014 med planlagt byggestart i 2015. Utbygging av sykehjemsplasser må sees i sammenheng med vurdering av etterbruken av Glittre.

Verbalforslag

1. Forebyggende tjenester

Det forebyggende arbeidet for å ivareta barn og unge, samt komme tidlig på banen med barn i risikozonen skal videreføres. Rådmannen bes legge fram en sak om hvordan dette arbeidet kan organiseres og samordnes slik at det totalt sett gir størst effekt. En stilling i utekontakten holdes vakant inntil saken om forebyggende tjenester legges fram. Det tas i saken stilling til framtidig bemanning i utekontakten.

2. Klimaendringer

Rådmannen bes legge fram en sak i løpet av første kvartal 2014 hvor det på overordnet plan gjøres rede for hvordan Nittedal kommune skal håndtere klimaendringene. Mål og tiltak og oppnådde resultater i «Klima- og energiplan for Nittedal kommune 2010-2020» evalueres, og det angis retningslinjer for rullering av planen.

3. Bibliotek

Det utredes å utvide bibliotekets tilbud ved å etablere et selvbetjent kveldstilbud. Erfaringer kan innhentes fra feks Porsgrunn og Stavern.

4. Tilpasset opplæring og kontaktlærer

Rådmannen bes legge fram en sak om hvordan sikre best mulig læringsutbytte for alle elever gjennom tilpasset opplæring. I saken utredes leksehjelp og hvordan en ordning med 15 elever pr. kontaktlærer kan bidra til å nå målet om best mulig læringsutbytte og hvilke strukturelle og økonomiske forhold som er knyttet til ordningen.

5. Skoleeierrollen

Rådmannen bes legge frem en sak med forslag til hvordan kommunestyret kan bidra til en bedre og mer helhetlig utvikling av Nittedalskolen gjennom å styrke sin skoleeierrolle.

6. Holm barnehage

Kommunen skal sikre at barn og foreldre som skal flytte til andre barnehager ved nedleggelse av Holm barnehage, erfarer denne prosessen som god. Det skal tilstrebes at de kommer i førstevalg av ny barnehage, så langt det er mulig innenfor lov om barnehager og den enkelte barnehages vedtekter. Søsken skal så langt det er mulig sikres plass i samme barnehage. Kommunen skal tilstrebe å hjelpe med å finne plass til ansatte fra Holm barnehage i en annen av bygdas barnehager, om det er ønskelig fra den ansattes side.

7. Etterbruk og erverv av Glittre

Kommunestyret ser den historiske verdien Glittre har, og at bygningen er et landemerke som representerer stolt nittedalsidentitet. Det er derfor viktig at Nittedal kommune tar styring med etterbruken av Glittre.

Bygningene tilfredsstiller ikke dagens krav til somatiske sykehjem, men kommunestyret ser muligheter for at Glittre kan benyttes til andre kommunale formål. På denne bakgrunn bes rådmannen vurdere hvilke kommunale tjenester som er egnet for lokalisering på Glittre, og det bes spesielt vurdert om deler av hovedbygningen er egnet som nytt dagsenter for mennesker med nedsatt funksjonsevne og som lokalisering for interkommunale tilbud innenfor helse- og omsorgssektoren. Rådmannen bes også vurdere hvilke kommunale virksomheter utenfor omsorgssektoren som kan være egnet til å bli lokalisert på Glittre.

Rådmannen gis fullmakt til, i samarbeid med Nittedal Eiendom KF, å innlede forhandlinger med sikte på å erverve Glittre, alene eller i partnerskap med private aktører. Endelig avtale om erverv framlegges kommunestyret for godkjenning

8. Grunnerverv sentrumsplan

Rådmannen gis fullmakt til i samarbeid med Nittedal Eiendom KF å framforhandle avtaler med grunneiere (og rettighetshavere til grunn, festere mv.) om kjøp av grunn for å realisere sentrumsplanen. Avtaler skal godkjennes av kommunestyret. Rådmannen har i samarbeid med Nittedal Eiendom KF fullmakt til å inngå bindende avtaler om kjøp/erverv av grunn som omfattes av OP4. Rådmannen har i samarbeid med Nittedal Eiendom KF fullmakt til å akseptere tilbud om forhåndstiltredelse til grunn innenfor OP4. Eiendomserverv i OP4 forutsettes finansiert ved eiendomssalg og/eller makeskifte av eiendom så langt som det er mulig. Evt mellomfinansiering dekkes fra disposisjonsfondet. Rådmannen rapporterer jevnlig til formannskapet om status i forhandlinger med grunneiere og rettighetshavere.

9. Utvikling av nittedalsamfunnet

Som resten av regionen, vil også Nittedal vokse i årene som kommer. Det skal legges til rette for god styring, kontrollert vekst og bygging av nødvendig infrastruktur. Det er viktig at kommunen tar en

ledende rolle i utviklingen slik at bygda blir slik vi vil at den skal være; et godt sted å vokse opp og leve innholdsrike liv. Vi skal ha et helhetlig blikk på å videreutvikle lokalsamfunnet vårt, og dette skal ligge til grunn for kommuneplan, sentrumsutvikling, samferdselsløsninger og etterbruk av Glittre.

10. Vann og avløp

Nittedal kommune skal ha ambisiøse mål og planer for reint vann og miljøvennlig avløp. Rådmannen bes tilføre kompetanse og ressurser slik at kommunen tilfredsstiller myndighetenes krav til vannkvalitet, avløpsløsninger og tidsfrister for dette.

11. NIL-huset

Rådmannen bes vurdere hvordan Nittedal kommune kan nyttiggjøre seg NIL-huset og NIL-hustomten. Videre bes rådmannen vurdere ønsket fra NIL om å etablere et nytt klubbhus ved sentralidrettsanlegget. Det legges fram en sak der muligheten for å ta stilling til dette i forkant av kommuneplanen blir vurdert.

12. Forventninger Nittedal Eiendom KF

Rådmannen bes utarbeide et forventningsbrev til Nittedal Eiendom KF, herunder for prosjekt rådhuskvartalet.

13. Fysioterapi

Rådmannen bes videreføre samarbeidet med de private fysioterapeutene, og legge fram en opptrappingsplan våren 2014. Finansiering av opptrappingsplanen legges inn i handlingsplan og budsjett 2015.

14. Kulturfond og kulturråd

Kulturfondet videreføres med samme finansiering som tidligere i 2014 og 2015. Ordningen evalueres i 2015, og sees i sammenheng med vilkårene for leie av kulturhuset. Rådmannen bes organisere halvårlige møter mellom politisk ledelse og Nittedal kulturråd.

15. Lærlinger

Med bakgrunn i at Nittedal kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver, bes rådmannen se på en ordning for å øke antall lærlinger innen helse og omsorg, og i oppvekst og utdanning.

Endringer i dokumentet etter kommunestyrets behandling

Det aller meste av dokumentet er uendret fra rådmannens forslag til handlingsplan. Alle tekstlige kapitler er uendret og teksten i kapitlet Sunn økonomi, er også uendret. Men følgende endringer er gjort i dokumentet sammenlignet med rådmannens forslag:

- Tabellene i Vedlegg 1 - *Forskriftsmessige økonomiske oversikter*, er endret slik at tallene er i henhold til kommunestyrets vedtatt budsjett
- Tabellene under overskriften *Netto driftsresultat* i kapitlet Sunn økonomi, er endret slik at de er
- Vedlegg 3 - *Forslag til prisark*, er oppdatert i henhold til kommunestyrets vedtak.
- Vedlegg 4 - *Beskrivelse av omprioriteringstiltak* er supplert med vedtatte tiltak etter kommunestyrets behandling
- Vedlegg 7 – *Enhetenes budsjetttrammer* er oppdatert i henhold til kommunestyrets vedtatte budsjett.

Rådmannen har ordet: Mulighetenes Nittedal

Det er – og vil fortsatt være – godt å bo i Nittedal.

En av grunnene til dette er det høye nivået på tjenestene som kommunen tilbyr, sammenliknet med kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med. Vi er svært gode og til og med landsledende på viktige områder.

Folketallet øker, og det er økt press på kommunens tjenester. Dette er ikke unikt for Nittedal.

Det har vært en lang og grundig budsjettprosess for å gi de folkevalgte et godt beslutningsgrunnlag for de neste fire årene. I juni la rådmannen fram de overordnede budsjetttrammene. Deretter har det vært bred og grundig jobbing med besparelser, omprioritering og nytenkning i kommunens virksomheter. Resultatene av dette arbeidet ble presentert for formannskap og kommunestyre tidligere i høst. Dette betydelige moderniserings- og effektiviseringsarbeidet har medført et handlingsrom i dette budsjettet. I tillegg har rådmannen besluttet å ikke kompensere for prisvekst på 3 pst, som i seg selv er en innsparing. Til sammen gir disse tiltakene mulighet til å ta tak i utfordringene som ligger foran oss.

Rådmannen har på dette grunnlag satt sammen et budsjett med et netto driftsresultat på ca. 1 prosent. Budsjettet er stramt og måteholdent, samtidig som det bidrar til god tjenesteproduksjon til innbyggerne også fremover.

Rådmannens prioriteringer vil til enhver tid ha som mål å bygge opp under de strategiske styringsmålene

- gode tjenester
- god folkehelse
- rent miljø
- stolt nittedalsidentitet
- levende lokaldemokrati

For å levere på disse områdene er det viktig å legge til rette for gode prosesser, kompetente og motiverte medarbeidere og sørge for at kommunen til enhver tid har et sunt økonomisk fundament.

Ved en gjennomgang av oppvekst- og utdanningssektoren har rådmannen funnet rom for å styrke budsjettet. De demografiske utfordringene i Nittedal kommune, med mange småbarnsfamilier, setter sterkt press på barnehager og skoletilbud. Det er positivt at så mange vil flytte til Nittedal, vi skal legge til rette for at de trives og ønsker å fortsette å bo her. Hoveddelen av økningen i budsjettet for sektoren imøtekommer behovet for barnehageplasser. Nittedal har gode resultater i skolen, noe vi skal være stolte av! Tilbudet i skolen videreføres. Satsingen på barn og unge blir videreført, og enkelte områder prioriteres, som for eksempel styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barnevernet.

Ved tydelige prioriteringer i helse- og omsorgssektoren er det funnet rom for å styrke bemanningen på korttidsavdelingen på Døli pleie- og omsorgssenter. Spørsmålet om utbygging på Døli er utredet, men videre fremdrift avventer en utredning av Glittre. Rådmannen har utredet kostnadene ved å etablere et demenskollektiv på Skytta. Det er ikke funnet rom for dette tiltaket i budsjettet for 2014, men tiltaket kan iverksettes senere. Samhandlingsreformen er en utfordring, og det er funnet rom for økninger til denne (medfinansiering og utskrivningsklare pasienter) i det foreliggende budsjettforslag. Vi har etablert Kruttverket borettslag i 2013 og Rotnesbeitet borettslag etableres fra februar 2014. Rådmannen er spesielt stolt over disse to tiltakene, som gir kommunens unge med funksjonsnedsettelse muligheten til å bo i egen bolig med tilsyn. Vår satsing på folkehelse er kjent, og vi er ledende på frisklivsarbeid, arbeid med psykisk helse og grønn omsorg.

Nittedal deltar i et omfattende utredningsarbeid om velferdsteknologi gjennom samhandlingsprosjektet på Nedre Romerike. Frem mot 2018-2020 vil eldrebefolkningen vokse moderat. Deretter øker antall eldre. Med dette som bakgrunn er det viktig at kommunen planlegger for bruk av alle trinnene i omsorgstrappen, og legger til rette for bruk av moderne velferdsteknologi i eldreomsorgen der det er mulig.

Kommunedelplanen for sentrum er vedtatt i kommunestyret i september 2013. Arbeidet med områderegulering av enkeltområder er allerede i gang. Dette gir oss en stor mulighet, men også store utfordringer. Veksten i Nittedal vil i stor grad komme i sentrum og resten av Rotnesområdet. Vi skal legge til rette for utbygging på en slik måte at de som bosetter seg i sentrum føler stedsidentitet og vil ønske å bo der livet ut. Som en del av arbeidet med å bygge identitet, gir formingsveilederen grunnlag for det visuelle uttrykket i området. Satsing på sentrum, stedsidentitet, nærhet til marka, kulturhus og kirke og gode kollektivløsninger bygger rammene rundt nye Nittedal sentrum. Få kommuner rundt oss er kommet så langt i steds- og identitetsbygging. Det er rådmannen stolt av.

I de fleste kommunene på Nedre Romerike er inntektene pr innbygger høyere enn i Nittedal og i flere av kommunene er inntektene 3000 - 4000 kr høyere. Kommuner i sterk vekst har problemer med å tilpasse tjenestetilbudet til veksten, siden inntektene ikke øker i samme takt som utgiftene. Høye ambisjoner og et lavere inntektsnivå enn for mange av kommunene rundt oss, gir Nittedal spesielle utfordringer.

Utvikling av nye Nittedal sentrum ut over kirke og kulturhus vil kreve ressurser, som det ikke er rom for innenfor dagens rammer. For ikke å måtte redusere kommunens tjenester i en periode med sterk vekst, samtidig som kommunen planlegger for fremtiden gjennom utvikling av sentrum, mener rådmannen at den enkelte innbygger må bidra litt mer enn i dag. Som en konsekvens av dette foreslår rådmannen å øke egenbetalingen for flere av kommunens tjenester. Videre foreslår rådmannen at administrasjonen gis i oppdrag å utrede eiendomsskatt.

På regionalt nivå foregår det et stort arbeid for samordning av areal- og transport i regionen. Det er viktig med regional prioritering. For Nittedal er det spesielt viktig at nye Nittedal sentrum blir klassifisert som et regionalt knutepunkt, med de mulige fordeler dette gir når midler skal fordeles. For Nittedal er en prioritering av RV4 og Gjøvikbanen av avgjørende betydning for å kunne bygge et livskraftig lokalmiljø.

For å imøtekomme behovet for forbedringer og effektiviseringer er det foreslått en satsing på systemer som skal effektivisere fellesfunksjonene i Nittedal kommune. Rådmannen satser også

offensivt på at kommunens innbyggere i langt større grad kan nå kommunen via nettbaserte løsninger. Rådmannen har som ambisjon å utnytte det digitale saksbehandlingsverktøyet på en enda bedre måte enn i dag gjennom å gjøre data tilgjengelig for allmenheten via nettet. Rådmannen prioriterer også arbeidet med oppfølging av funnene i forvaltningsrevisjonsrapporten gjennom å foreslå styrking av innkjøpsfunksjonen i kommunen med en stilling.

Rådmannen vil fremheve den enkelte medarbeider. Uten den enkelte dedikerte og engasjerte medarbeider stopper Nittedal kommune. Vi er heldige som har gode ressurser, som hver dag står på til beste for våre innbyggere, og som hver dag bidrar til at Nittedal er en flott kommune å bo, vokse opp og bli gammel i.

Plansystemet

Nittedal kommunes handlingsplan 2014-2017 må sees i sammenheng med kommunens øvrige styringsdokumenter. Relasjonene mellom kommunens planer og styringsdokumenter er beskrevet i figuren nedenfor. Den viser hvordan gjeldende kommuneplan og vedtatte delplaner innenfor ulike sektorer legger føringer på handlingsplanen. Dette er i tillegg til andre vedtak som legger føringer for 2014 og resten av fireårsperioden.

Kommunen har følgende styringsdokumenter:

- Planstrategi
- Kommuneplanen
- Temaplaner
- Handlingsplanen
- Virksomhetsplaner

Som en kan se av figuren nedenfor, er handlingsplanen en integrert del av kommunens styringsdokumenter.

Alle styringsdokumentene tar utgangspunkt i ett eller flere av kommunens strategiske styringsmål. Kommuneplanen og vedtatte delplaner/temaplaner innenfor ulike sektorer legger også føringer på handlingsplanen. Handlingsplanen blir dermed en operasjonalisering av de overordnede planene – i tillegg til å ta opp i seg øvrige politiske vedtak. Den er videre styrende for de ulike virksomhetenes planer.

Revidering av kommuneplanen

Det er vedtatt at kommuneplanen for Nittedal skal revideres. I det vedtatte planprogrammet er det sagt at planen skal vedtas i januar 2015. Dette er en stram tidsplan og det vil bli et arbeid som vil kreve mye ressurser og oppmerksomhet fra alle sektorer i 2014.

Det er også vedtatt at revideringen skal ta utgangspunkt i gjeldende kommuneplan. Arbeidet vil derfor ha et stort og godt fundament å arbeide videre ut fra.

Planer i 2014

Den vedtatte planstrategien for Nittedal kommune legger opp til at følgende planer skal legges fram i løpet av 2014:

Helse- og omsorgssektor:

- Plan for hjemmetjenester og forebyggende tjenester
- Plan for dagtilbud/arbeid
- Plan for rehabilitering
- Plan for psykisk helse og rus
- Plan for habilitering

Oppvekst- og utdanningssektor:

- Plan for barn og unges psykiske helse
- Kommunedelplan for kultur og idrett (del 2)

Sektor for miljø- og samfunnsutvikling:

- Næringsplan
- Skogbruksplan
- Samferdselsplan
- Utskiftningsplan for biler, maskiner og utstyr
- Revidering av tiltaksdeler fra:
 - Trafikksikkerhetsplan
 - Geodataplan
 - Hovedplan vann og avløp

Stabs- og støttesektoren:

- Reglementsrevideringer
 - Delegasjonsreglement
 - Finansreglement

I tillegg er følgende styrende dokumenter planlagt revidert i 2014 (ikke gjenspeilet i planstrategien):

- Arbeidsgiverpolitikk
- Lønnspolitikk
- Samarbeids- og informasjonsavtale
- Videre delegeringsreglementet

Mål og sektorer

De 8 strategiske målene

Nedenfor er Nittedal kommunes åtte strategiske styringsmål. De er delt i to kategorier.

Sektorgruppering av enhetene

Det ble i 2013 gjennomført en omorganisering i kommunens administrasjon. Etter omorganiseringen følger den politiske komite- og utvalgsstrukturen og rådmannens sektor- og støtteenhetsinndeling, hverandre i større grad. Kommunen har nå fire kommunalsjefer med ansvar for fire ulike sektorer og under følger en oversikt over ansvarsområdene til hver av disse sektorene.

Oppvekst- og utdanningssektor

- Enhet for barnehager og forebyggende tjenester
- Enhet for kultur
- Enhet for PPT
- Enhet for barnevern
- Nittedals 10 grunnskoler

Helse- og omsorgssektor

- Enhet for tildeling
- Enhet for helse
- Enhet for mangfold og inkludering
- Enhet for institusjon
- Enhet for hjemmetjenester, forebygging og rehabilitering
- NAV – kommunale oppgaver

Miljø- og samfunnsutviklingssektor

Sektoren er i en omorganisering, per november 2013 består sektoren av følgende avdelinger:

- Byggesaksavdelingen
- Geodataavdelingen
- Planavdelingen
- Kommunalteknisk planavdeling
- Kommunalteknisk driftsavdeling

I tillegg er miljøvernrådsgiver og samfunnsplanlegger organisert under sektoren

Stabs- og støttesektor

- Enhet for økonomi
- Enhet for IKT
- Personal og lønn
- Sekretariat
- Kommunikasjon og samfunnskontakt
- Kommuneadvokat
- Rådsgiver helhetlig styringssystem

Gode tjenester

Innledning

Kommunen produserer mange og varierte tjenester. Tjenesteproduksjonen foregår innenfor alle fire sektorer. Stab- og støttesektoren har i hovedsak tjenester rettet mot kommunens egne medarbeidere. Dette kapittelet er derfor delt inn i underkapitler etter de tre publikums- og brukerrettede tjenestesektorene.

Innenfor sektorene er det noen delmål og indikatorer som det vil bli rapportert på.

Nittedal er i en krevende økonomisk situasjon. Rådmannen foreslår i budsjettet for 2014, å redusere kostnader med til sammen 11,3 mill. kroner. I tillegg foreslås det at enkelte investeringer utsettes. Videre foreslås det redusert aktivitet innenfor enkelte enheter i alle sektorer. Kostnadsreduksjonene beskrives i vedlegg 4 til denne handlingsplanen og de konkrete tallene kommer også frem i kapittelet Sunn økonomi. Rådmannen vil utrede ytterligere reduksjoner våren 2014.

Hvordan oppnår vi målet Gode tjenester?

Gode tjenester innebærer å produsere tjenester av god kvalitet på en effektiv måte. Tilgjengelig statistikk viser at Nittedal kommune produserer tjenester av høy kvalitet på en ressurseffektiv måte. KS' effektiviseringsnettverk har publisert statistikk som viser at Nittedal er betydelig mer effektive enn landsgjennomsnittet innenfor alle sektorer. Noe av denne statistikken er presentert i kapittelet Gode prosesser.

Noen tjenesteområder har mye tilgjengelig statistikk som gir god informasjon om kvalitetsutviklingen på de tjenestene som produseres. Skolesektoren er et godt eksempel på dette. I tillegg gir Kostra¹ mye viktig informasjon innenfor alle sektorer. Men det er også mange tjenesteområder hvor det er begrenset med tilgjengelig statistikk, og hvor det er vanskeligere å måle utviklingen på tjenesteområdet. Kommunen vil i 2014 intensivere arbeidet med å utvikle bedre indikatorer innenfor de ulike tjenesteområdene. Målet er i større grad å kunne følge kvalitets- og aktivitetsutviklingen innenfor flere tjenester.

Gode tjenester i oppvekst- og utdanningssektoren

Sektoren består av følgende enheter:

- Enhet for barnehager og forebyggende tjenester
- Enhet for kultur
- Enhet for PPT
- Enhet for barnevern
- 7 barneskoler
- 3 ungdomsskoler
- Voksenopplæring

Sektorens enheter har til sammen ansvaret for alle kommunens tjenester rettet mot barn og unge.

¹ KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Kilde: SSB

Status og utfordringer

Nittedal kommune leverer svært gode tjenester til barn og unge. Sammenlignet med andre kommuner leveres tjenester svært effektivt og på et høyt nivå. Hovedutfordringene i sektoren er:

- Et stadig økende antall barn og unge gir et press på kapasiteten på alle deler av sektoren
- Rekruttering av kvalifisert personell, spesielt i skoler og barnehager
- Prioritering av forebyggende tjenester, som i liten grad er lovpålagte
- Holde ventelister nede og overholde tidsfrister, spesielt i PPT og barnevern

Relevante temaplaner

- **Rød tråd for Nittedalskolene**
- **Skolebehovsplanen**
- **Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep i nære relasjoner for barn og unge**
- **Strategi for barnehageområdet**
- **Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet**

I 2014 skal følgende utredes nærmere:

Skolebehov

Hakadal: I henhold til prognosene i skolebehovsplanen² som ble behandlet i kommunestyret i august 2011, skulle Kirkeby skole få en elevtallsøkning. Prognosene har ikke slått til og skolen har hatt en elevtallsnedgang de siste årene. På grunn av elevtallsnedgangen utsettes den planlagte reoveringen av skolen i ytterligere to år. I denne perioden skal kommunen vurdere hele skolestrukturen i området. I forbindelse med årets budsjettprosess er det vurdert om det ligger noen besparelser i driftskostnader ved eventuell sammenslåing av skoler. Temaet vil bli fulgt opp med videre utredninger i 2014.

Rotnes: Utbyggingen av Sørli skole går etter planen og skolen antas å stå ferdig til skolestart 2014. Da vil skolekapasiteten på barneskolene i Rotnesområdet være god i lang tid fremover. Det ser ut til at økningen i antall elever kommer senere på Nittedal ungdomsskole enn tidligere prognoser antok. Det blir derfor ikke behov for paviljonger, en utgift som var stipulert til 8 mill. kroner.

Når Sørli skole står ferdig utbygget, vil Rotnes gradvis gå fra en tre-parallell til en to-parallell. Dette vil friggi arealer som Nittedal ungdomsskole kan benytte ved behov.

Behovet for vedlikehold og oppgradering av Nittedal ungdomsskole vil bli vurdert senere i handlingsplanperioden. Rådmannen viser til skolebehovsplanen hvor behovene ved Nittedal ungdomsskole er presentert.

Søndre: På Holumskogen skole har det vært en elevtallsnedgang som ifølge prognosene er varig. Det skal utredes videre om bygningskapasiteten kan utnyttes til andre formål.

² sak: KST-sak 75/11 – vedtatt august 2011

Skole- og barnehagebehov for barn og unge med nedsatt funksjonsevne

I forbindelse med oppfølging av skolebehovsplanen i 2011 fremkom det at kommunen trengte en grundigere gjennomgang av kapasiteten for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Utredningen som ble startet i 2012, er nå nærmest ferdig. Saken vil bli lagt fram for kommunestyret i første halvdel av 2014 til behandling.

Plan for Nittedalskolen

I planstrategien er det vedtatt at det skal legges frem en plan for Nittedalskolen i 2015. Dette vil bli et omfattende arbeid i 2014 og vil bli sett i sammenheng med oppfølging av verbalvedtak 6 i KST-sak 49/13 Budsjettrammer for handlingsplan 2014-2017 om mål og retningslinjer for skolesektoren.

IKT i Nittedalskolen

Det vil i løpet av første del av 2014 bli lagt frem en plan for utvikling av Nittedalskolene på IKT-området. Utredning av hvordan vi kan sikre at elevene i Nittedalskolen står rustet til den digitale fremtiden, og at skolene kan møte de forventninger som ligger i opplæringsloven, læreplanene og samfunnet for øvrig, er under utarbeidelse. Den vil også inneholde planer for mer effektive arbeidsformer i administrering av skolene ved hjelp av bedre IKT-verktøy enn det som er tilgjengelig i dag. Planen vil samtidig svare ut verbalvedtak 5 om digitale undervisningsmidler i skolen i KST-sak 128/12 HP 2013-2016.

Plan for barn og unges psykiske helse

Det vil i 2014 bli utarbeidet et plan for barn og unges psykiske helse slik det er vedtatt i planstrategien. Planen vil bli sett i sammenheng med plan for psykisk helse og rus.

Kulturminneplan

Arbeidet med en kulturminneplan skal slutføres

Målsettingene for oppvekst- og utdanningssektoren:

Gode tjenester i oppvekst- og utdanningssektoren betyr: Nittedal Kommune skal tilby oppvekstarenaer der barn og unge uansett forutsetninger, utvikler seg til trygge, selvstendige, reflekterte, dannede, medvirkende, kunnskapsrike, kreative og sosiale individer.

Tjenestene i sektoren har felles mål om at

- barn og unge skal ha gode opplevelser med tjenestene
- at de blir tatt på alvor og møtt med respekt
- tjenestene skal bidra til å utvikle dagens barn og unge til å bli «gode borgere»

Oppvekst- og utdanningssektoren skal tilby tjenester av høy kvalitet til alle barn og unge i Nittedal. Det stadig økende antall barn og unge gjør at alle tjenestene i sektoren hele tiden er under press for å holde et høyt kvalitetsnivå. Samtidig er det avgjørende at sektoren prioriterer å jobbe forebyggende med utfordringer som barn og unge har, og at det er ressurser til å gripe tidlig inn når det oppstår problemer.

Satsinger og prioriteringer i 2014

I 2014 bærer handlingsplanen for oppvekst og utdanning preg av at budsjettene er stramme samtidig som forebyggende tiltak og skole er skjermet fra kutt. Helsestasjonen og skolehelsetjenesten blir styrket. Og skolene satser videre på tidlig innsats og å sikre god tilpasset opplæring til alle, slik at vi unngår spesialundervisning der det ikke burde være nødvendig.

Barnevernets budsjett er styrket slik at de vil være i stand til å følge opp forventninger i statsbudsjettet om bedre tilsyn med fosterbarn og økte egenandeler på institusjonsplasser. I tråd med verbalvedtak nr 8 i forbindelse med handlingsplanen for 2013-16, er organiseringen av familierapeuter utredet i en egen sak som også svarer ut deler av verbalvedtak 5 om fornying og effektivisering i KST-sak 49/13 Budsjettrammer for HP 2014-2017. Her påpekes det at hvis barnevernet får større kapasitet til familietiltak, vil de i langt flere saker kunne unngå å bruke dyre private tilbydere av tjenester når et barn har behov for oppfølging i hjemmet. Barnevernet har, etter at staten la ned sitt tilbud om familierapeuter, brukt betydelige midler på kjøp av tjenester til familietiltak. Rådmannen har imidlertid ikke funnet mulighet for å prioritere dette tiltaket i 2014.

Den største økningen på driftsbudsjettet er i barnehagesektoren. Det vises til kapittelet Sunn økonomi for konkrete tall.

Selv om budsjettet er stramt er budsjettet for skolene i 2014 skjermet fra kutt. Ungdomsskolene får en økning som går til helårvirkning av valgfag på 9. trinn og innføring av valgfag på 10. trinn, som er varslet i statsbudsjettet. Den samlede elevtallsutviklingen i Nittedal følger prognosene fra skolebehovsplanen som ble lagt fram i 2011. Det er forventet en elevtallsøkning i 2014 i forhold til 2013, men den er ikke større enn elevtallsnedgangen som har vært de siste to årene. Elevtallsutviklingen er forskjellig på skolene og får derfor forskjellige utslag for den enkelte skoles økonomiske rammer. Samtidig jobbes det målrettet mot å få ned omfanget av spesialundervisning med sikte på at ressurser som ellers ville være gått til spesialundervisning, kan brukes til å styrke den ordinære tilpassede opplæringen. Rådmannen vil holde igjen noen midler sentralt tilsvarende en stilling før fordeling ut til skolene til gjennomføring av tiltak som oppfølging av verbalvedtak 6 i forbindelse med rammesaken om mål og retningslinjer for skolene.

I 2014 skal det, i forbindelse med plan for IKT i Nittedalsskolen, vurderes nye IKT-løsninger i skolene. Målsettingen er å skape bedre læring for elevene, men også å jobbe mer effektivt med administrasjonen av skolene.

På kulturområdet skal det gjøres noen omlegginger for å tilpasse tilbudet til etterspørselen.

Det er behov for store investeringer i sektoren. I 2014 skal nye Sørli skole stå ferdig. Da vil skolekapasiteten, som lenge har vært sprengt i Rotnesområdet, bli bedre. Nye Åneby barnehage er også forventet å stå klar mot slutten av 2014 og det er tatt høyde for å bygge en ny barnehage i sentrum for å kunne flytte Bjertnes barnehage dit. Begge de nye barnehagene blir planlagt som passivhus som gir redusert energiforbruk og strømutfgifter. I tillegg er det satt av penger til garderobeløsning på Nittedal ungdomsskole, slik det allerede er på de to andre ungdomsskolene.

Nittedalsskolen

Hvilke målsettinger har vi for skolen?

Det nasjonale målet for grunnsopplæringen er

- Alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv
- Alle elever som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet.
- Alle elever skal inkluderes og oppleve mestring.

Nøkkellindikatorer

Innenfor skoleområdet er det utviklet et Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS) som skal bidra til kvalitetsutvikling. Vurderingssystemet består blant annet av:

- nasjonale prøver
- kartleggingsprøver
- eksamensresultater

Resultatene på prøver og undersøkelser gjennomgås hvert år på skole- og skoleeiernivå og presenteres i en egen tilstandsrapport for kommunestyret. Med bakgrunn i resultatene settes målsettinger for kommende år.

Nasjonale prøver, den årlige elevundersøkelsen og eksamensresultater er fra dette systemet viktige indikatorer for å følge kvalitetsutviklingen for Nittedalskolen. I tillegg er utviklingen i antall vedtak og antall timer spesialundervisningen viktige indikatorer for kvalitetsutviklingen i Nittedalsskolen.

Trivsel på skolen (elevundersøkelsen)

Indikator		Resultat 2012		Målsetting 2014
		Nittedal	Akershus	
Trivsel med lærerne	7. trinn	4,1	4,2	4,2
	10. trinn	3,7	3,8	4,0
Opplevd mestring	7. trinn	3,9	3,9	4,0
	10. trinn	3,8	3,8	4,0
Faglige utfordringer	7. trinn	4,1	4,0	4,2
	10. trinn	4,2	4,1	4,2
Faglig veiledning	7. trinn	3,3	3,4	3,5
	10. trinn	3,2	3,1	3,3
Mobbing i skolen	7. trinn	1,4	1,3	1,0
	10. trinn	1,3	1,4	1,0

Resultatene måles på en skala 1-5 . Høy verdi betyr positivt resultat unntatt for mobbing der lav verdi betyr lav forekomst av mobbing. Resultater av elevundersøkelsen 2013 har ikke kommet enda.

Læringsresultater i skolen (nasjonale prøver og eksamen)

Indikator	Trinn	Resultat 2012		Målsetting 2014
		Nittedal	Akershus	
Leseferdigheter	5. trinn	2,0	2,1	2,2
	9. trinn	3,5	3,6	3,7
Regneferdigheter	5. trinn	2,2	2,1	2,2
	9. trinn	3,5	3,6	3,6
Resultat skriftlig eksamen 10. trinn	Norsk hovedmål	3,4	3,5	3,5
	Engelsk	4,0	3,7	4,0
	Matematikk	3,3	3,2	3,3

De nasjonale prøvene i leseferdighet og regneferdighet har tre mestringsnivåer på 5. trinn der 3 betyr høy ferdighet. På 8. og 9. trinn har prøvene 5 mestringsnivå der 5 betyr høyt mestringsnivå. Mange resultater av de nasjonale prøvene i 2013 har ikke per. oktober 2013.

Antall vedtak om spesialundervisning

Antall vedtak om spesialundervisningen tilsvarer fjorårets tall. Imidlertid er det en nedgang i antall elever i Nittedalsskolen fra i fjor, som medfører at andel elever med vedtak er 0,1 prosentpoeng høyere enn i 2012. Det brukes noen færre timer på spesialundervisning inneværende år, som medfører at skolene kan bruke flere ressurser på den ordinære opplæringen. Dette er en ønsket utvikling.

År	Andel elever med enkeltvedtak, 1-4. trinn	Andel elever med enkeltvedtak, 5-7. trinn	Andel elever med enkeltvedtak, 1-7. trinn	Andel elever med enkeltvedtak, 8-10. trinn	Andel elever med enkeltvedtak, totalt
2013-2014	3,10	6,76	4,71	9,30	6,1
2012-13	3,03	7,19	4,79	8,81	6,0
2011-12	2,89	6,22	4,35	7,98	5,5
2010-11	1,98	5,62	3,56	8,42	5,1

Kilde: GSI

Om tallene

Nittedal kommune ligger forholdsvis lavt i antall vedtak om spesialundervisning sammenlignet med landsgjennomsnittet. Likevel er antallet vedtak for høyt. Det er anslått at omtrent 4 prosent vil ha et behov for et spesialpedagogisk tilbud hvis den ordinære tilpassede opplæringen klarer å favne hele normalvariasjonen blant elevene. Det er naturlig at antall vedtak er høyere på de eldste trinnene hvor også kravene er høyere. Det må likevel vurderes om det burde være mindre forskjell mellom antall vedtak på de yngste og de eldste trinnene.

Målsetting for skoleåret 2014-2015 vedr. spesialundervisning:

Det er en målsetting at flere elever skal kunne få utbytte av den ordinære opplæringen gjennom vektlegging av et godt tilpasset opplæringstilbud, og at antall enkeltvedtak om spesialundervisning skal reduseres i årene som kommer. Det gjelder både i antall vedtak og antall timer. Rådmannen vil legge fram en sak om spesialundervisning våren 2014. I arbeidet med denne saken vil også rådmannen følge opp verbalvedtak 2 om kjønnsforskjeller i Nittedalsskolen jfr. KST-sak 43/13 Årsmelding 2012.

Prioriteringer i 2014

- Fortsette arbeidet med Rød tråd i Nittedalskolen
- Fortsette arbeidet med å redusere spesialundervisning gjennom styrking av det ordinære skoletilbudet.
- Ha fokus på «Ungdomstrinn i utvikling» og ungdomsskolenes deltakelse i den skolebaserte kompetanseutviklingen
- Bedre elevenes læringsresultater gjennom styrking av skoleeierrollen, endring i styring og utvikling av skolene

Andre målsettinger for sektoren

Andre tjenester i sektoren har mindre tilgjengelige data å styre og planlegge etter enn skolene. Det er likevel indikatorer som gir en god pekepinn på status og utvikling innenfor disse tjenestene.

Enhet for barnevern

Barnevernet skal være en garanti for at alle barn og unge sikres omsorg, trygghet og utviklingsmuligheter og skal gi rett hjelp til rett tid.

Indikator	2010	2011	2012	Målsetting 2014
Fristbrudd	17 prosent	4 prosent	5,6 prosent	0 prosent
Barn med tiltaksplan	97,2 prosent	98,3 prosent	84 prosent	100 prosent
Tilsynsfører	100 prosent	100 prosent	100 prosent	100 prosent

Tabellen ovenfor viser noen av resultatene barnevernet har hatt de senere årene. Det er en målsetning at alle barn skal ha tiltaksplan og at det ikke skal forekomme fristbrudd.

Enheten opplever stor økning av saker som ankes i rettsapparatet, dette er ressurskrevende både økonomisk og personalmessig. Tidligere har staten, gjennom Fagteam, gitt individuell veiledning til fosterhjemmene, men dette tilbudet er nå opphørt. Kommunene må selv overta veiledningen.

Det er kommet en lovendring som tilsier at tilsyn med barn i fosterhjem skal i større grad profesjonaliseres. Hva dette vil innebære i bruk av ressurser er enda uvisst. Det er også kommet en endring i barneloven som sier at saker der retten pålegger en forelder å måtte ha tilsyn ved samvær, skal barneverntjenesten foreta beskytta tilsyn, dvs. ved de alvorligste sakene.

Enheten vil i 2014 søke statlige midler for å vedlikeholde og videreutvikle kompetansen ved enheten.

Prioriteringer i 2014:

- Holde lovpålagte frister
- Sikre at alle barn har tiltaksplaner
- Innarbeide tilsyn med fosterbarn etter nye retningslinjer
- Oppfølging av barn som er plassert i fosterhjem eller institusjon
- Følge opp de mest utsatte barna

Enhet for kultur

Kulturenhetens store oppgave også i 2014 vil være kulturhusprosjektet. Dette omtales grundigere i kapittelet Stolt nittedalsidentitet.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Utredning av Nittedal kulturhus
- Drifte sine avdelinger og publikumstilbud på samme nivå som før
- Fortsette implementering av de politiske vedtak knyttet til oppgradering av kommunens kunst og årlig gjennomføring av kulturfestival
- Slutføre en kulturminneplan innen 2014
- Bidra til å utvikle kommunens bandmiljø i nytt lokale på U69

På kulturområdet skal tilbudet i større grad tilpasses etterspørselen, og samtidig er det behov for noen økte egenandeler på noen tjenester. Li-badet skal utnyttas bedre slik at det blir mer tid til idrettslag og andre frivillige organisasjoner. Den kulturelle skolesekken skal tilpasses kapasiteten på skolene til å ta imot tilbud. Ungdomsarbeidet med sommeruka skal bedre tilpasses etterspørselen.

I lys av budsjettssituasjonen ser rådmannen det nødvendig å innføre en begrenset hall- og lokalleie for lag og foreninger som benytter kommunes fasiliteter. Rådmannen vil i starten av 2014 legge frem en sak om dette med målsetting om at ordningen skjermer barn og unge så langt det er mulig.

Det foreslås også noen økte satser på kulturområdet. Kulturskolesatsene har ligget noe lavere enn snittet i omkringliggende kommuner og økes derfor noe. En prisøkning på leie av enkelte av kommunens leieobjekter er satt til å reflektere kommunens reelle utgiftsnivå ved utleie. Dette gjelder særlig utleie av samfunnsalen til eksterne, som ved enkelte anledninger viser seg å være et underskuddforetagende.

Enhet for PPT

Evalueringer og tilbakemeldinger fra ansatte i barnehager og skoler, foresatte og barn og unge har vist gode resultater for PPT i Nittedal.

Enheten opplever et stort behov og etterspørsel med hensyn til forebyggende arbeid når det gjelder barn og unges psykiske helse, og da særlig kunnskap om psykisk helse og kunnskap om hjelp til selvhjelp. Det er også et stort behov for tilbud til barn og unge som står i fare for å utvikle, eller som har utviklet angst og/eller depresjon. Det oppleves også stor etterspørsel etter foreldreveiledning.

Prioriteringer for 2014-2017

- Ferdigstille «Foreldre i Nittedal», en felles strategi for innhold/tema og metode for alle møter med foreldre på kommunens arenaer gjennom barndoms- og ungdomstiden.
- Være pådriver for tverretattlig samarbeid
- Samarbeid med skolene
- Foreldreveiledning
- Være koordinator for arbeidet med «Kommunal strategi for barn og unges psykiske helse»
- Samarbeid med skolene for å redusere behov for spesialundervisning og for å forebygge frafall
- Mestrende barn (se kapittel God folkehelse for mer omtale)
- Utarbeide en sak til kommunestyret om spesialundervisning våren 2014

Enhet for barnehager og forebyggende tjenester

Barnehagene utgjør en stadig større andel av kommunens budsjett. De er under et betydelig press som en konsekvens av en stadig økning av antall barnehagebarn i kommunen. Dette gjør det utfordrende å opprettholde kvaliteten på tilbudet.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal styrkes i 2014. Skolehelsetjenesten skal øke sin tilstedeværelse og styrke sitt primærforebyggende arbeid, fortrinnsvis ved ulike tilbud i gruppe.

Helsestasjonen skal også styrke sitt primærforebyggende arbeid hvor det skal fokuseres på ammekyndig helsestasjon og forebyggende arbeid knyttet til kosthold og livsstil. Arbeid for barn i risikozonen vil også vektlegges.

Kommunens ressursituasjon og den økende etterspørselen etter enhetens tjenester, gjør at det i 2014 vil prioriteres å gjøre de lovpålagte oppgavene på en forsvarlig måte.

Prioriteringer 2014-2017

- Prioritere de lovpålagte oppgavene og sikre forsvarlighet i tjenestene
- Prioritere forebyggende arbeid når det er muligheter for det
- Godt samarbeid mellom barnehagene og helsestasjonen
- Ny barnehage i sentrum ifm. sentrumsutviklingen
- Øke kapasiteten på helsestasjonen og i skolehelsetjenesten med midler fra statsbudsjettet
- Opprettholde og videreutvikle familieteamet
- Opprettholde full barnehagedekning

Tiltak og satsingsområder i 2014 (ikke prioritert rekkefølge)

- Videre utredning av kulturhus
- Utrede skolestruktur i Hakadal
- Ferdigstille utredning om skole- og barnehagebehov for barn og unge med nedsatt funksjonsevne
- Starte arbeidet med en plan for Nittedalskolen
- Ferdigstille en plan for IKT i Nittedalskolen
- Utarbeide Plan for barn og unges psykiske helse
- Ferdigstille Kulturminneplanen
- Fortsette arbeidet med å redusere bruken av spesialundervisning
- Delta i prosjektet mestrende barn
- Fortsette arbeidet med "ungdomstrinn i utvikling" og ungdomsskolenes deltakelse i skolebasert kompetanseutvikling
- Videreutvikle samarbeidet mellom familieteamet og barnevernet
- Ferdigstille "foreldre i Nittedal"

Rådmannen foreslår å tilføre sektoren midler til følgende tiltak:

- tilstrekkelig midler til å sikre barnehagekapasiteten
- Styrking av helsestasjonen og skolehelsetjenesten
- Styrking av barnevernet
- Gjennomføring av valgfag i ungdomskolene
- Kulturskoletimen

Omprioriteringer

I rådmannens forslag til budsjett er det til sammen foreslått kostnadsreduksjoner på 11,3 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2013. Av dette er til sammen 2,15 mill. kroner i foreslått innsparinger innenfor oppvekst- og utdanningssektoren. Tallene kommer frem i kapittelet Sunn økonomi og ytterligere beskrivelser av tiltakene kommer fram i vedlegg 4 til denne handlingsplanen.

Gode tjenester i helse- og omsorgssektoren

Helse- og omsorgssektoren består av følgende enheter:

- Enhet for tildeling
- Enhet for helse
- Enhet for mangfold og inkludering
- Enhet for institusjon

- Enhet for hjemmetjenester, forebygging og rehabilitering
- NAV – kommunale oppgaver

Enhetene leverer et bredt spekter av tjenester til ulike grupper av innbyggere i alle aldre.

Status og utfordringer

Nittedal kommune leverer gode tjenester innenfor helse- og omsorgssektoren. Sammenlignet med andre kommuner, leveres tjenestene effektivt og med god kvalitet. Hovedutfordringene i sektoren er:

- Demografiske endringer med et økende antall eldre i kommunen
- Befolkningsvekst med påfølgende økte behov i mange av tjenestene
- Stor grad av usikkerhet som gjør det vanskelig å planlegge – vanskelig å forutse tjenestebehov, utskrivninger fra sykehus etc.
- Prioritering av ressurser til forebyggende arbeid i tråd med nasjonale føringer

Særlig om utfordringer tilknyttet samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen har stilt store krav til kapasitet og kompetanse i kommunene som følge av blant annet flere utskrivninger fra sykehus og økende antall pasienter med store bistandsbehov. Dette gir spennende faglige utfordringer for de ansatte, men gir kommunen utfordringer i forhold til å ha tilstrekkelig dimensjon på tjenestene og tilstrekkelig kompetanse for å møte endrede behov hos pasientene.

Kommunen har fått økte kostnader til kommunal medfinansiering av medisinske konsultasjoner og innleggelse i spesialisthelsetjenesten. Det er ikke mulig å peke på noen enkeltstående årsaker til dette. Kommunene har ingen direkte innflytelse i innleggelsesprosessen og liggetidene har blitt redusert og kapasiteten i sykehus har økt. Nittedal kommunes økte kostnader til medfinansiering/samhandlingsreformen i 2013 ligger til grunn for forslaget til budsjett 2014.

Nittedal har i 2013 fått økte kostnader til betalingsordning for overliggerdøgn etter utskrivning. Ved utgangen av august 2013, var det for Nittedal registrert 154 overliggerdøgn mot 54 i hele 2012. I juni 2013 vedtok kommunestyret midlertidig å øke fra 5 til 8 dobbeltrom for å møte denne utfordringen. Dette har gitt resultater med klart færre overliggerdøgn andre halvår 2013. Det er kommunens vurdering at flere pasienter har et større bistandsbehov ved utskrivning og at de skrives raskere ut enn tidligere.

Samhandlingsprosjektet Nedre Romerike og Rømskog avsluttes i 2013. Prosjektets anbefalinger for samarbeid favner områder som enten er kommunale tjenester eller som ligger i gråsonen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten. En utfordring i 2014 vil være å avklare både faglig og økonomisk innenfor hvilke områder Nittedal skal inngå samarbeid med andre kommuner.

Samhandlingsreformen genererer nye oppgaver og behov for kompetansehevende tiltak vil øke.

Relevante temaplaner

- Idè- og behovsutredning - sykehjem
- Boligsosial plan

- Rusmiddelpolitisk handlingsplan

I henhold til planstrategien skal det i 2014 utarbeides 5 planer på sektorens område.

Plan for dagtilbud/arbeid

Det skal utarbeides en plan for å svare på den ventende stortingsmeldingen på området.

Plan for rehabilitering

Det er utarbeidet en plan for rehabilitering for spesialisthelsetjenesten på Ahus. På bakgrunn av denne må kommunene utarbeide plan for de oppgavene som skal løses i kommunal regi. Dette må vurderes i sammenheng med at spesialisert korttidsenhet nå er nedlagt og vurdering av rehabilitering som videre interkommunalt samarbeid.

Plan for habilitering

Den skal sikre og samordne ulike aktiviteter som gir innbyggere med funksjonssvikt nødvendig støtte og tilrettelegging for å mestre hverdagens krav. Samordningen skal gjøre tilbudet synlig og lett tilgjengelig for brukere.

Plan for hjemmetjenester og forebyggende tjenester

Planen skal vise strategiske valg og konkrete muligheter for å møte kommunens behov for hjemmetjenester og forebyggende tjenester. Arbeidet er i gang og vil fortsette inn i 2014 i henhold til planstrategien.

Plan for psykisk helse og rus

Det skal utarbeides en plan for psykisk helse og rus. Arbeidet har startet opp og vil fortsette inn i 2014 i henhold til planstrategien. Planen vil utarbeides i nært samarbeid med sektor for oppvekst og utdanning som skal utarbeide en plan for barn og unges psykiske helse i 2014.

Målsettinger for helse- og omsorgssektoren

Helse- og omsorgstjenestene i Nittedal skal være av god kvalitet og de skal gis til brukerne når de trenger dem. Det skal være tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta brukere på en forsvarlig og god måte.

Satsinger og prioriteringer i 2014

Arbeidet i helse og omsorgssektoren er forankret i viktige strategier, både nasjonalt og lokalt. Samhandlingsreformen gir klar retning for mer forebygging i årene fremover, noe som krever tverrsektorielt folkehelsearbeid, økt helsefremmende og forebyggende innsats, og styrking av de forebyggende helsetjenestene i kommunen.

Forebygging i helsetjenestene skal gi brukere og pasienter høyere livskvalitet ved å utsette og begrense sykdom. I tillegg skal det bidra til å dempe utgiftsveksten i kommunen og landet for øvrig i

årene som kommer samt forebygge innleggelse på sykehus som utløser utgifter til medfinansiering for kommunene.

I stortingsmelding nr. 29 (2012-2013) « morgendagens omsorg» og stortingsmelding nr. 34 om folkehelse (2012-2013) « God helse – felles ansvar» peker også i retning av mer samarbeid med frivillige gjennom partnerskap og pårørendeomsorg.

Nittedal kommune har utarbeidet boligsosial plan og «ide og behovsvurdering sykehjem – tiltak». Strategiene tar utgangspunkt i at innbyggerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem. Dette skal danne grunnlag for hvordan kommunen satser fremover på tjenester og boformer til ulike grupper. Det er viktig at disse strategiene ligger fast også i en tid med innsparinger.

Forebyggingsperspektivet og muligheten for folk til å bo i eget hjem lengst mulig, ligger til grunn for rådmannens prioriteringer for sektoren i handlingsplanen. Dette vises ved at forebyggingstiltak og hjemmetjenester er skjermet for kostnadsreduksjoner.

Det er foretatt store omprioriteringer innenfor sektoren. Et eksempel på dette er at det ved naturlig avgang i stilling innenfor vaskeri, transport og resepsjon ved Enhet for institusjon, blir vurdert å løse oppgaver på en annen måte enn i dag. Midler prioriteres istedenfor til styrking av grunnbemanningen på rehabiliteringsavdelingen.

Nasjonalt og lokalt er det stort fokus på kompetanse og at det skal være rett person på rett sted. Dette er avgjørende for å yte rett tjeneste til rett person til rett tid og med god kvalitet. Nedenfor trekkes frem noen av sektorens viktigste satsingsområder i årene fremover:

Satsing på demensomsorg

I 2050 vil det i Norge være dobbelt så mange personer med demens som i dag. Vi har etablert et meget godt demenssenter på Skytta. Det er nå viktig å etablere nye tilbud lavere på omsorgstrappen. I den forbindelse vil det i 2014 jobbes for å etablere forsøksordning med avlastning i hjemmet for pårørende av demente. I tillegg er det tatt i bruk GPS og døralarm som hjelpemiddel for hjemmeboende demente. Dette er begynnelsen på et arbeid med utvikling av velferdsteknologi for at folk skal kunne bo hjemme så lenge som mulig.

Satsing på tjenester til hjemmeboende

Nittedal kommune har de siste årene hatt en økning med flere unge voksne psykisk utviklingshemmede. I tråd med boligsosial plan har det vært satset på at brukerne skal kunne eie sin egen bolig. I 2013 åpnet Kruttverket borettslag og neste år åpnes Rotnesbeitet borettslag. Det settes av midler i 2014 til personalbase med bemanning for å ivareta beboernes bistandsbehov.

Enhet for mangfold og inkludering opplever en økning av eldre funksjonshemmede som trenger mer og annerledes bistand enn tidligere. I tillegg er det flere yngre brukere med svært ressurskrevende behov hvor det kreves mye sykepleierfaglig kompetanse. Det vil i 2014 bli arbeidet med hvordan sykepleierfaglig kompetanse kan brukes på tvers i sektoren for å utnytte personellressursene bedre og gi kompetanseoverføring.

I hjemmetjenesten er det behov for bedre utstyr til rengjøring av korttidshjelpemidler. Antall hjelpemidler på korttidslageret ble økt med tanke på forebygging og tilrettelegging i eget hjem etter innføring av samhandlingsreformen. Kommunen har ikke nødvendig utstyr pr. i dag for å klargjøre disse hjelpemidlene tilfredsstillende. Det avsettes derfor midler til investering i kjøp av nødvendig rengjøringsutstyr.

Innenfor fysioterapi ligger Nittedal kommune noe under fylkes- og landsgjennomsnittet på kapasitet i forhold til innbyggertall. Videre er det slik at det fra og med 01.07.2013, ikke er tillatt for kommuner å lyse ut mindre enn 50 prosent driftstilskudd til private fysioterapeuter. Nittedal kommune har 3 driftstilskudd som er lavere enn dagens minimum og rådmannen foreslår derfor å øke disse til 50 prosent.

Satsing på arbeid og aktivitet

Rådmannen foreslår at det tilføres midler for blant annet å øke antall plasser på kvalifiseringsprogrammet (KVP) i NAV. Dette er et viktig tiltak for å sikre tett, individuell oppfølging av brukerne der målet er å komme i arbeid eller aktivitet og unngå passive stønader som blant annet sosialhjelp.

Satsing på «Frisklivssentralen»

Nittedal kommune har «frisklivssentralen» som et viktig tiltak i sitt tverrsektorielle folkehelsearbeid. Det er stor pågang av brukere og Nittedal kommune har fått eksterne midler til å øke kapasiteten. Dette er et viktig forebyggende tiltak der man kan komme tidlig inn for å veilede i levevaner ved å blant annet tilby røykesluttkurs, kurs i depresjons- og belastningsmestring (KID, KIB). Bruk av frisklivsresept kan gi mulighet for bygge nettverk og øke motivasjonen for endring hos den enkelte, noe som er avgjørende for å lykkes. I tillegg jobbes det fra kommunen sin side godt på tvers i oppfølgingsarbeidet mellom psykisk helse og frisklivssentralen for å se den fysiske og psykiske helsen i sammenheng.

Satsing på interkommunalt samarbeid

I september 2013 ble «Regionalt samhandlingskontor for Nedre Romerike» opprettet. Rådmannen mener dette fremover blir et viktig koordineringspunkt for kommunene i samarbeidet med Ahus.

Opprettelse av kommunal akutt døgnetenhet (KAD)

Alle landets kommuner er fra 01.01.2016 lovmessig forpliktet til å opprette et tilbud for øyeblikkelig hjelp på døgnbasis.

Med bakgrunn i vedtak i KST-sak 7/13 opprettes Nedre Romerike kommunal akutt døgnetenhet i Lillestrøm i 2014 (tidligere omtalt som øyeblikkelig hjelp døgnetenhet, ØHD). Det skal i henhold til vedtak i KST-sak 7/13, innen 2020 utredes et kommunalt alternativ for denne enheten i Nittedal kommune.

Finansiering av tiltaket er i oppstartsfasen fullfinansiert fra staten etter søknad. Rådmannen vil bemerke at det er ligger en usikkerhet i finansiering av tiltaket fom. 2016, da det er signalisert at tiltaket skal innlemmes som en del av kommunenes rammetilskudd.

Enhet for helse

Befolkningsøkning og demografiske endringer gir også Enhet for helse flere utfordringer i årene som kommer. Nittedal kommune vil blant annet ha behov for flere fastleger fremover fordi befolkningen øker og kommunale leger overtar stadig nye oppgaver.

Presset på psykiatritjenesten er stort. Mange mennesker har psykiske lidelser av ulike slag og noen er veldig syke med dårlig boevne. Mange ønsker bistand fra tjenestene. Det er ventelister på kurs i mestring av depresjon og belastninger.

Enkelte av boligene er ikke lenger tilpasset beboernes behov. De ble bygd for yngre brukere og er ikke tilpasset de behovene brukerne får når de blir eldre med dårligere funksjonsevne.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Planlegge fremtidig økning i antall fastleger
- Plan for psykiatri og rus skal revideres i perioden.

Enhet for mangfold og inkludering

Enheten vil oppleve økt pågang i årene som kommer. Dette i hovedsak fra personer som i dag går i skolen. Enheten har også utfordringer innenfor på kompetanseområdet, blant annet er det allerede i gang et arbeid med å skolere ansatte i utviklingshemming og alderdom. Utviklingshemmede lever lenger nå enn tidligere. Det er viktig av å kartlegge målgruppen på et tidlig stadium for å kunne avdekke blant annet utvikling av demens samt andre alderdomstegn.

Enheten har også store oppgaver knyttet til dagaktivitet Dette er for eksempel arbeidsrettede tiltak i tillegg til dagsenteret. Det jobbes mot arbeid og aktivitet for alle brukere og dette bidrar til at brukerne kan få en normalisert hverdag, noe som kan utsette behov for bolig. Ellers vil Stortingsmelding 45 *Frihet og likeverd - om mennesker med utviklingshemming*, bli et sentralt styrende dokument som legger føringer for arbeidet i enheten fremover.

På flyktningeområdet følger enheten opp flyktningeplanen. Det er utfordringer knyttet til bosetting og arbeid for denne gruppen jfr. både flyktningeplanen og boligsosial plan.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Kompetansetiltak – blant annet kursing av ansatte i lovverk, avdekking av alderdomskomplikasjoner
- Flyktningetjenesten vil jobbe mer målrettet og mer systematisk i forhold arbeidsliv og bosetting
- Kursing av beboere via habiliteringstjenesten ved Ahus
- Samarbeid med NAV for å se på muligheter for å få flere over fra trygdeytelser til lønnet arbeid

Enhet for institusjon

Det er en utfordring å finne riktig tjenestnivå til den enkelte pasient. Det er mange utskrivninger fra sykehus og det må vurderes hvem som skal på institusjon og hvem som vil kunne få et godt tilbud hjemme hos seg selv med annen støtte.

Skytta demenssenter er i stadig utvikling og er et viktig tiltak for å møte et økende behov. Kartlegging og tidlig intervensjon gir behov for utvikling av tjenester på et lavere omsorgsnivå enn vi kan tilby i dag. Det skal også arbeides for å samarbeide mer med frivillige organisasjoner gjennom blant annet partnerskap.

Fokus på samarbeid mellom enheter i helse- og omsorgssektoren er viktig for å kunne få til god pasientflyt og dermed riktig nivå på tjenestene til den enkelte.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Det skal settes et større fokus på frivillige tjenester i sektoren etter gode erfaringer med Pårørendeskolen
- Samarbeid med andre enheter om gode pasientforløp
- Arbeid for å redusere sykefravær, blant annet bedre oppfølging av den enkelte ansatte og arbeid med arbeidsmiljø
- Kompetanseutvikling for å møte økende kompetansebehov, blant annet pga. flere utskrivninger fra sykehus
- Oppstart av Aktivitetssenter - hensikten er en vridning fra dagsenter på institusjon til tiltak som kan være med å forebygge og begrense sykdomsutvikling
- Det satses på en overordnet plan i samarbeid med de andre enhetene i Helse og Omsorg for å få til en vikarpool for sykepleiere

Enhet for tildeling

For tildelingsenheten er det en stor utfordring med mange utskrivninger fra Ahus krever raske vedtak på riktig omsorgsnivå. Dette krever godt samarbeid med spesialisthelsetjenesten da det er liten tid til utredning og tidsaspektet kommer inn som en viktig faktor.

Det er viktig med et godt samarbeid med Ahus med elektronisk meldingsutveksling for å få god informasjon om innbyggerne som blir skrevet ut til kommunen som skal ha tjenester samt sørge for at kommunen får beskjed om alle som blir utskrevet.

Budsjettering er en utfordring på enheten, da det er vanskelig å forutsi endringer i brukernes behov.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Sikre en bedre og økt utnyttelse av spesialisthelsetjenesten, avklare rollefordeling og at kommunen kan bruke kompetansen hos spesialisthelsetjenesten bedre, spesielt innenfor psykiatri og rus
- Bedre samarbeid med spesialisthelsetjenesten og internt i kommunen
- Jobbe videre med intern bruk av fagsystemet Gerica med tanke på dokumentasjon, plassadministrasjon og fakturering
- Se på muligheter for samhandling med andre kommuner, for eksempel rammeavtaler for drift av diverse tjenester som brukerstyrt personlig assistent, boliger til unge i behov av sykehjems plass eller spesielle kategorier innenfor funksjonshemmede
- Utvikling av e-meldingsutveksling med fastlegene i kommunen

Enhet for hjemmetjenester, forebygging og rehabilitering

Enheten merker et stort press på tjenestene. Behovet har økt raskere enn det prognosene for befolkningsutvikling og befolkningssammensetning siste årene skulle tilsi. Det er vanskelig å vurdere om dette er en topp i en over tid vekslende kurve, eller om dette er et vedvarende behov for tjenester som vil øke i takt med befolkningsutviklingen og en gradvis økning av antall eldre.

Enheten arbeider mest mulig forebyggende for å forhindre og forsinke sykdomsutvikling og med fokus på egenmestring.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Samlokalisering av hjemmetjenesten
- Videreutvikling av arbeidet ved Nittedal frisklivssentral
- Tilbudet om balansegrupper og lungegrupper i regi av fysio- og ergoterapitjenesten utvides og videreføres i perioden
- Videre arbeid med pasientsikkerhet med fokus på blant annet medisinerutiner
- Mer bruk av velferdsteknologiske løsninger og verktøy for dokumentasjon i hjemmetjenesten f.eks. ved hjelp av smarttelefoner
- Yte tjenester slik at folk kan bo lengre i eget hjem

Enhet for NAV

Kjerneoppgaven i NAV kontoret er god og individuell oppfølging av brukere hvor målet er arbeid og aktivitet. NAV-kontoret skal videre bidra til å forebygge sosiale problemer og forhindre at kommunens innbyggere støtes ut av arbeidslivet. For å oppnå denne målsettingen er det vesentlig med tidlig intervensjon og ha et tett samarbeid med kommunens øvrige tjenester, næringslivet samt frivillige organisasjoner.

Den forventede befolkningsøkningen tilsier også en økning i NAVs brukergruppe. I dag får NAV mange henvendelser hvor utfordringen er mangel på egnet bolig. Det er en utfordring at ulike brukergrupper ikke kommer i betraktning på det private boligmarkedet av ulike årsaker.

NAV opplever at flere ungdommer henvender seg med sammensatte og «diffuse» problemer, og det er et høyt frafall blant ungdom fra videregående opplæring, noe som medfører pågang til NAV. I tillegg har mange brukere vanskelige livssituasjoner og sammensatte problemer som krever tett individuell oppfølging, også utenfor kjernetiden. Det er også et stort behov for plasser i kvalifiseringsprogrammet.

En sentral utfordring i 2014 er konverterte brukere på arbeidsavklaringspenger. Det blir en sentral oppgave å få avklart brukerne i forhold til arbeid/aktivitet eller uføretrygd, og forsøke å forhindre at flere brukere kommer over på sosialhjelp. Det er også en økt saksmengde på startlån/tilskudd og om bistand til økonomisk rådgivning.

Prioriteringer 2014 - 2017:

- Bedre koordinering/samarbeid mellom NAV og andre tjenester i Nittedal kommune for blant annet å identifisere dobbeltarbeid
- Gjennomgang av alle brukere med hhv. frivillig og tvungen forvaltning
- NAV Nittedal skal arbeide mer integrert og på tvers av statlige og kommunale oppgaver
- Kanalisere mest mulig ressurser internt i NAV til tett individuell oppfølging av brukere med mål om arbeid og aktivitet
- Nittedal kommune/NAV bør vurdere nye retningslinjer for utmåling av sosialstønad

Nøkkelindikatorer

Kvalitetsbegrepet rommer mange dimensjoner. Det spenner fra hvordan brukere opplever tjenesten, til terskelen for å få tildelt en tjeneste, til kompetansen hos tjenesteyter, til fysiske forhold ved for eksempel en bolig, til hvordan en tjeneste oppfyller gjeldende lover og forskrifter. Innenfor helse- og omsorgssektoren er det utarbeidet noen felles statlige kvalitetsindikatorer og det er gjort et arbeid i KS (kommunesektorens organisasjon) på dette. Det pågår et arbeid i kommunen for å utvikle nye og prioritere blant tilgjengelige indikatorer.

Aktuelle indikatorer er:

- Brukertilfredshet Det er et mål å gjennomføre brukerundersøkelser jevnlig på de områder hvor det er hensiktsmessig. Det skal gjøres brukerundersøkelser i 2014 med mål om å etablere et systematisk opplegg for dette fremover
- Saksbehandlingstid måles i NAV, og det er et mål å registrere saksbehandlingstid også for andre utvalgte tjenester. Når en har sikret riktig registrering kan måltall settes
- Kompetanse. Andel faglærte i de brukerretnede helse- og omsorgstjenestene
- KOSTRA gir statistikk på NAV sine kommunale tjenester, sykehjem, legetjenester, hjemmetjenester o.l. Kommunen har prioritert et utvalg av disse indikatorene som det ble rapportert på i årsmeldingen for 2012. Rapporteringen for 2012 er nedenfor.

Kostra-tall fra årsrapporten for 2012

Indikator	Nittedal			Norge	Ski	Nedre Eiker	Stjørdal	Askøy
	2010	2011	2012	2012	2012	2012	2012	2012
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottager av pleie- og omsorgstjenester	324.747	271.623	341.813	352.226	394.798	330.861	367.602	403.722
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	12	16	13	19	16	20	15	13
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	68	73	75	74	48	65	68	70
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	289	319	295	338	243	345	395	362
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over	19,7	18,6	18,2	18,7	18,5	13,4	7,4	21,1
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere på institusjon	1,2	1,5	1,1	1,7	2,9	1,4	?	1,6
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon.	15,4	13,2	14,2	14,1	15,8	9,2	5,2	14,8
Andel hjemmetj-mottakere med omfattende bistands-behov 67 år og over	7,3	8,7	8,6	11,8	?	15,9	20,9	12,0
Andel hjemmetj-mottakere med omfattende bistands-behov 0-66 år	18,2	13,0	19,1	19,1	?	21,2	24,4	21,2

Kilde: Kostra

Sammenligningskommunene valgt ut fordi de har en del fellestrekk med Nittedal med tilsvarende innbyggertall og en geografisk plassering i nærheten av en storby.

Tiltak og satsingsområder

Helse- og omsorgssektoren står overfor store utfordringer og det er gjort og gjennomføres mange tiltak for å møte disse. I 2014 skal blant annet følgende områder ha høy prioritet (ikke prioritert rekkefølge):

- Fokus på rett bruker med rett tjeneste til rett tid
- Følge opp hovedrapporten fra samhandlingsprosjektet for Nedre Romerike
- Øke bruken av elektroniske løsninger for å ivareta pasientsikkerhet og effektivisere arbeidet
- Prosjektene «Friskliv barn 2-9» og «Et friskt pust»
- Utvikle bruk av velferdsteknologi som en naturlig del av egenmestring i samarbeid med kommunene på Nedre Romerike og i egen regi
- Gjennomføre et forsøksprosjekt for å bruke sykepleierfaglig kompetanse på tvers i sektoren
- Utvikle hjemmebasert omsorg til demente med velferdsteknologi og ulike former for avlastning
- Velferdsteknologi og kompetanseheving implementeres i kompetanseplan fra 2014
- Utvikle kompetanseplan for sektoren som møter morgendagens utfordringer
- Bosetting og sysselsetting av flyktninger
- Etablering av Rotnesbeitet borettslag til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Oppstart av plan for rehabilitering
- Oppstart av plan for dagtilbud/arbeid for mennesker med nedsatt funksjonsevne,
- Oppstart av plan for habilitering for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Utarbeide plan for psykisk helse og rus i samarbeid med oppvekst og utdanning
- Oppfølging av vedtak i «idè og behovsvurdering sykehjem –tiltak»

Særlig om boligsosial plan

- Oppfølging av prosjekt leverandørutvikling i samarbeid med NHO og KS
- Utprøving av velferdsteknologi i demensomsorgen skal prioriteres
- Utrede framtidig trygghetspakke for kommunens innbyggere, enten interkommunalt eller i egen regi (analoge nett utfases)
- Etablere informasjons- og veiledningspunkt for eldre
- Vurdere «Risikodempende tiltak» med utvidet bruk av startlån og tilskudd for å nå visjonen om «100 bursdager i eget hjem»

Rådmannen foreslår å tilføre sektoren ekstra midler. Dermed kan blant annet følgende tiltak gjennomføres:

- Bemanning primært til Døli pleie- og omsorgssenter for å drifte 8 dobbeltrom
- Tilføre samhandlingsreformen tilstrekkelige midler til økt medfinansiering
- Ivareta økte behov hos enkeltbrukere i hjemmetjenesten og i enhet for mangfold og inkludering
- Innkjøp av nødvendig utstyr for renhold av hjelpemidler
- Øke driftstilskuddene til private fysioterapeuter til minimum 50prosent
- Øke kapasiteten på antall brukere av kvalifiseringsprogrammet i NAV

Omprioriteringer

I rådmannens forslag til budsjett er det til sammen foreslått kostnadsreduksjoner på til sammen 11,3 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2013. Av dette er 7,5 mill. kroner foreslåtte kostnadsreduksjoner kuttet innenfor helse- og omsorgssektoren. Tallene kommer frem i kapittelet Sunn økonomi og ytterligere beskrivelser av tiltakene kommer fram i vedlegg 4 til denne handlingsplanen.

Gode tjenester i miljø- og samfunnsutviklingssektoren

Sektoren leverer tjenester som både er rettet mot enkeltpersoner, som f.eks. byggesøknader o.l., og mer allmennrettede tjenester som brøyting av vei og diverse vedlikehold av infrastruktur. Tjenestene skal underbygge viktige samfunns mål innenfor blant annet miljø, trafikksikkerhet og beredskap, og levere gode tjenester som i størst mulig grad tar hensyn til brukeres ønsker og behov, og samtidig være i henhold til lovkrav og de reguleringsplanene som til enhver tid er gjeldende i kommunen.

Sektorens tjenester skal bidra til et rent miljø, god beredskap, fornøye brukere og en helhetlig utvikling i Nittedal kommune. I 2013 ble deler av ansvaret som tidligere var under Enhet for utvikling, overført til sektoren. Dette gjelder spesielt samfunnsplanlegging/kommuneplanrullering, miljøspørsmål og viltforvaltning

Ansvarsområder for sektoren er:

- Kommuneplan, sentrums- og næringsutvikling
- Miljøvern
- Arealforvaltning, plansaker og utredningsarbeider
- Oppfølging av landbruksforvaltningen gjennom tett samarbeid med Regionalt Landbrukskontor
- Viltforvaltning
- Byggesaksbehandling og tilsyn
- Kart- og oppmålingstjenester
- Vann, avløp og renovasjon
- Samferdsel
- Uteanlegg og utendørs idrettsanlegg
- Brannvesen, både beredskap og forebyggende tjenester (tilsyn og feiing).

Nittedal brannvesen vil fra 01.01.2014 være en del av et felles brannvesen på Nedre Romerike, (NRBR), organisert som et IKS.

Det har kommet nye myndighetskrav vedrørende tilsynsplikt for kommunen. Det er også nye lovkrav til planstrategiarbeid. Ny drikkevannsforskrift er på trappene.

Status og utfordringer

Det er også innenfor miljø- og samfunnsutviklingssektoren et betydelig press på alle tjenesteområder blant annet som en konsekvens av befolkningsvekst og høy byggeaktivitet. Nye prosjekter krever nye

investeringer, samtidig som det er et etterslep i vedlikeholdet av gammel infrastruktur. Følgende utfordringer vil særlig prege sektoren i 2014 og fireårsperioden fremover:

- Utviklingen av Nye Nittedal sentrum, herunder kirke og kulturhus
- Høy befolkningsvekst som gir et stort antall byggesaker, mange nye reguleringsplaner og forslag til omreguleringer
- Rullering av kommuneplanen
- Sprengt kapasitet på renseanlegget på Slattum
- Ren elv, jfr. vanndirektivet og avklaring av avløpshåndtering
- Tilpasninger til endrede klimaforhold
- Etterslep på vedlikehold av vei/vann/avløp
- Rekruttering av tilstrekkelig kompetent personell innen høyere teknisk utdannelse

Utviklingen av et nye Nittedal sentrum, med kirke og kulturhus som 1. trinn, er omtalt i kapittelet Stolt nittedalsidentitet. Revideringen av kommuneplanen vil foregå i 2014, og med planlagt vedtak januar 2015. Dette er omtalt i kapittelet Gode prosesser.

Målsettinger for sektoren

Sektoren skal bidra til å gi innbyggere og andre gode tilbud i et nytt Nittedal sentrum. Dette berører alle sektorenes avdelinger, og involverer alle nivå både i overordnet planlegging og ned til mer praktiske detaljer og bruk av sentrum. Denne oppgaven vil kreve store ressurser i årene fremover.

Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å oppnå målsetningen i EU sitt vanndirektiv. Dette er en stor og utfordrende oppgave for alle kommuner i landet. Nittedal kommune og Nitelva ligger i fase 2, og kravene skal være innfridd innen 2021. Det er i hovedsak 4 faktorer som skal bidra til at kommunen når dette målet. Vi må få kontroll over spredt avløp hvor det er satt i gang et prosjekt over flere år for sanering og utbedring, minimere innlekk på avløpsledningsnettet, få kontroll på renseløsningen og iverksette tiltak i landbruket.

Kommunen har også som mål å iverksette tiltak som avbøter hendelser og forhold som er knyttet til klimaendringene vi har sett de siste årene. Dette vil være hendelser og forhold som isolert sett er uønsket og skal i varetas med hensyn til sikkerhet og beredskap, men det påvirker også arbeidet med å innfri EUs vanndirektiv jfr. avsnittet over.

Sektoren har over flere år vært aktive i arbeidet med kommunens trafiksikkerhetsarbeid. Dette gjelder både i det overordnede planarbeidet, prosjektarbeid og i selve gjennomføringen. Dette er en klart prioritert oppgave også i fremtiden.

Forutsigbar og rettferdig saksbehandling skal kjennetegne Nittedal kommune. Det er derfor et mål at færrest mulig saker skal havne som klagesaker hos Fylkesmannen. Dette vil allikevel skje da enhver innbygger har rett til å hevde sitt syn, klage, og få dette prøvd for Fylkesmannen som klageinstans. Vårt sekundære mål vil da være at færrest mulig saker blir omgjort eller returnert, men at kommunens vedtak blir stadfestet i disse tilfellene. Da kommunen for tiden har en aktiv opprydding i spredte avløpsanlegg antar vi at det vil komme flere klager enn vanlig i den neste 4-årsperioden.*

Nøkkelindikatorer

Sektorens har ganske mange indikatorer som er relevante for å følge kvalitets- og aktivitetsutviklingen over tid. Nedenfor er noen utvalgte indikatorer hvor kommunen har satt seg målsettinger for 2014. I tillegg vises det årsrapporten for 2012 hvor det er rapportert på flere indikatorer. Dette er både kommunens egen statistikk samt Kostra-tall hvor Nittedal sammenlignes med andre kommuner.

Indikator	2011	2012	Mål for 2014
Antall klagesaker etter PBL	15	14	20*
Antall oppgraderte spredte avløp	0	50	100
Rehabiliterert antall meter vannrør	494	118	2000
Rehabiliterert antall meter avløpsrør	677	2968	2000
Reasfaltert meter vei	5000	2800	500
Nyasfaltert meter vei	1500	500	0

Tiltak og satsinger i 2014

I 2014 vil sektoren ha flere store og viktige prosjekter som vil kreve mye av sektorens ressurser. Mange av disse oppgavene er hovedsakelig beskrevet i kapitlene Stolt nittedalsidentitet og Rent miljø. Hovedoppgaver vil være:

- Revidering av kommuneplanen
- Sentrumsutvikling og næringsutvikling
- Oppfølging av kommunedelplan sentrum
- Oppfølging av prosjekt kulturhus og kirke
- Oppfølging av kommunedelplan RV4
- Tilpasning til klimaendringer
- Oppfølging av EU sitt vanddirektiv, herunder vedta Nittedals fremtidige avløpsløsning
- Oppgradering av infrastruktur innen vann og avløp
- Trafikksikkerhetsplanlegging

Omprioriteringer

I rådmannens forslag til budsjett for 2014 er det til sammen foreslått kostnadsreduksjoner på til sammen 11,3 mill. kroner sammenlignet med budsjettet for 2013. Innenfor miljø- og samfunnsutviklingssektoren innebærer forslagene også tiltak som vil gi fremtidige besparelser. I budsjettet for 2014 er det foreslått kostnadsreduksjoner på til sammen 0,6 mill. kroner mens det er beregnet at de samlede kostnadsreduksjonene i 2017, vil være på 1,6 mill. kroner.

Tallene kommer frem i kapittelet Sunn økonomi og ytterligere beskrivelser av tiltakene kommer fram i vedlegg 4 til denne handlingsplanen.

Andre kommunale virksomheter som leverer tjenester i Nittedal:

Barnevernvakta v/Romerike politidistrikt	Interkommunalt samarbeid
Miljøhuset Gnisten AS Norasonde AS Romerike krisesenter IKS Regionalt Samhandlingskontor Enhet for lindrende behandling Alternativer til vold Mobilt røntgen Overgrepsmottak Seksjon for sorgstøtte Ahus Regionalt samhandlingskontor Nedre Romerike Kommunal akutt døgnenhet (KAD) Tidl. ØHD	Aksjeselskap Aksjeselskap Interkommunalt selskap Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid
Romerike avfallsforedling IKS (ROAF) Nedre Romerike Vannverk IKS (NRV IKS) Nedre Romerike brann- og redningsvesen (Fra 01.01.2014) Jernbaneforum Gjøvikbanen Regionkontor Landbruk	Interkommunalt selskap Interkommunalt selskap Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid
ROKUS IKS (Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS) Romerike revisjon IKS Nedre Romerike Distriktsrevisjon (NRD) Nittedal kommunale eiendomsforetak (Nittedal-Eiendom KF) Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) Interkommunal innkjøpsordning Nedre Romerike (IINR)	Interkommunalt selskap Interkommunalt selskap Interkommunalt samarbeid Kommunalt foretak Interkommunalt samarbeid Interkommunalt samarbeid

God folkehelse

Innledning

God folkehelsepolitikk er å tenke helse i alt vi gjør. Målet er «Det gode liv for alle i Nittedal». Å fremme god folkehelse er et felles ansvar for hele kommunen og de viktigste virkemidlene ligger utenfor helsesektoren. Nittedals folkehelse skal utvikles gjennom et bredt og forpliktende samarbeid, internt og eksternt.

Å fremme god folkehelse og forebygge sykdom, er å skape det gode liv for kommunens innbyggere. Det er å bidra til gode og trygge oppvekstvilkår, et inkluderende lokalsamfunn med gode møteplasser og like muligheter for alle til å utfolde seg. Folkehelsearbeidet skal styrke de faktorene som fremmer helse, og svekke og motarbeide faktorer som fremmer sykdom og problemer.

Det er mange ulike faktorer som er med på å påvirke både den enkeltes helse og folkehelsen. Dette kan illustreres som i figuren nedenfor.

Status og utfordringer

Tilgjengelig data viser at folkehelsen i Nittedal er god og at kommunen har gode forutsetninger for å utvikle denne videre. I tillegg er det mye statistikk og data som ikke er tilgjengelig på kommunenivå. Men det er rimelig å anta at Nittedal har mange av de samme utfordringene som gjelder for landet for øvrig selv om vi ikke har konkret statistikk som underbygger dette. Dette er utfordringer som for eksempel er knyttet til lite fysisk aktivitet og økende overvekt. Dette er også utfordringer som må adresseres.

Folkehelseoversikten

Nittedal kommune har i år for første gang laget en folkehelseoversikt hvor det er redegjort for status og utfordringer på en rekke folkehelserelaterte områder. Som folkehelseprofilen fra Folkehelseinstituttet, viser denne at folkehelsen for det aller meste er god i Nittedal og at det er gode levekår i bygda.

Oversikten viser også at Nittedal vil få noen utfordringer i årene som kommer som følge av demografiske endringer. Blant annet vil vi se at en økende andel av befolkninga vil være over 80 år. Nittedal har i dag en svært liten andel av befolkningen som er over 80 år, sammenlignet med landet for øvrig, men dette vil endre seg fremover. Med en eldre befolkning kan vi forvente flere med ulike helseplager og et større press på de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Nittedal kan også forvente en økning i andelen innbyggere med en annen etnisk bakgrunn enn norsk. Vi vet at innvandrere generelt har andre helseutfordringer enn etniske nordmenn. Samlet vil dette trolig gi et litt annet utfordringsbilde for Nittedal i fremtiden.

Folkehelseoversikten viser også hvordan Nittedals befolkning har endret seg gjennom årene, og at den også vil forandre seg i årene som kommer. Nittedal er en del av et pressområde rundt Oslo med blant annet høye boligpriser. I tillegg er Nittedal del av et stort og godt arbeidsmarked. Dette gjør at Nittedal har få personer med lav inntekt, det er lav arbeidsledighet og det er for det aller meste gode levekår. Men samtidig gir boligprisene utfordringer for unge som vil etablere seg i bygda. Med en befolkning som for det aller meste har god råd, er konsekvensene ofte ekstra store for de enkelte som har økonomiske problemer. Særlig gjelder dette barn som lever i lavinntektsfamilier og som kanskje faller utenfor mye av de sosiale aktivitetene som foregår.

Utvalgt folkehelserelatert statistikk

Kriminalstatistikk

	2009	2010	2011	2012
Førstegangskriminelle under 18 år	9	13	5	1
Vinning (inkl. nasking)	441 (12)	347 (11)	306 (20)	273 (7)
Vold	58	63	63	57
Narkotika	84	78	117	167
Skadeverk	84	53	138	58

Brukte kroner for reparasjoner etter skadeverk/ fjerning av tagging	414.000	193.000	* 333.000,-	*70.000,-
--	---------	---------	-------------	-----------

Kilde: Nittedal lensmannskontor, eiendomsforetaket og skolene

*2011 utgjorde store deler av summen fjerning av gammel og ny tagg som få ungdommer gjorde. Ungdommene ble tatt under året.

*2012 De største kostnadene gikk til glassreparasjoner, kr. 58.000, av dette utgjorde ett hærverk alene 32.000, på glasstaket på Hagen skole.

Tallene viser en svært gledelig trend i Nittedal de senere årene. Det er derfor viktig at det brede kriminalitetsforebyggende arbeidet i Vi bryr oss fortsetter. Redusert kriminalitet har konsekvenser for så vel folkehelse som kommune- og samfunnsøkonomi. I tillegg viser UngData-undersøkelsen fra 2012 at nittedalsforeldrene er flinke til å sette grenser, for eksempel når det gjelder bruk av alkohol.

Frafall i videregående skole

Nittedal har et frafall fra videregående skole som ligger over snittet for landet og fylket for øvrig. Dette er en stor utfordring for kommunen og dette vil være et viktig satsingsområde fremover. Kommunens arbeid på dette området har et langsiktig perspektiv. Tiltakene settes inn på grunnskolen og eventuelle resultater vil da ikke kunne vises før om flere år når de ulike kullene i dagens grunnskole en dag har klart å fullføre videregående utdanning.

Leseferdigheter 9. trinn (nasjonale prøver)

	2012	2013		Mål 2014
	Nittedal	Nittedal	Akershus	
Mestringsnivå 1	3,0	4,2	3,6	Maks 10 prosent til sammen på mestringsnivå 1 og 2 ³
Mestringsnivå 2	16,3	8,1	10,3	
Mestringsnivå 3	34,3	32,0	32,9	
Mestringsnivå 4	24,3	31,1	29,3	
Mestringsnivå 5	22,0	24,6	24,0	

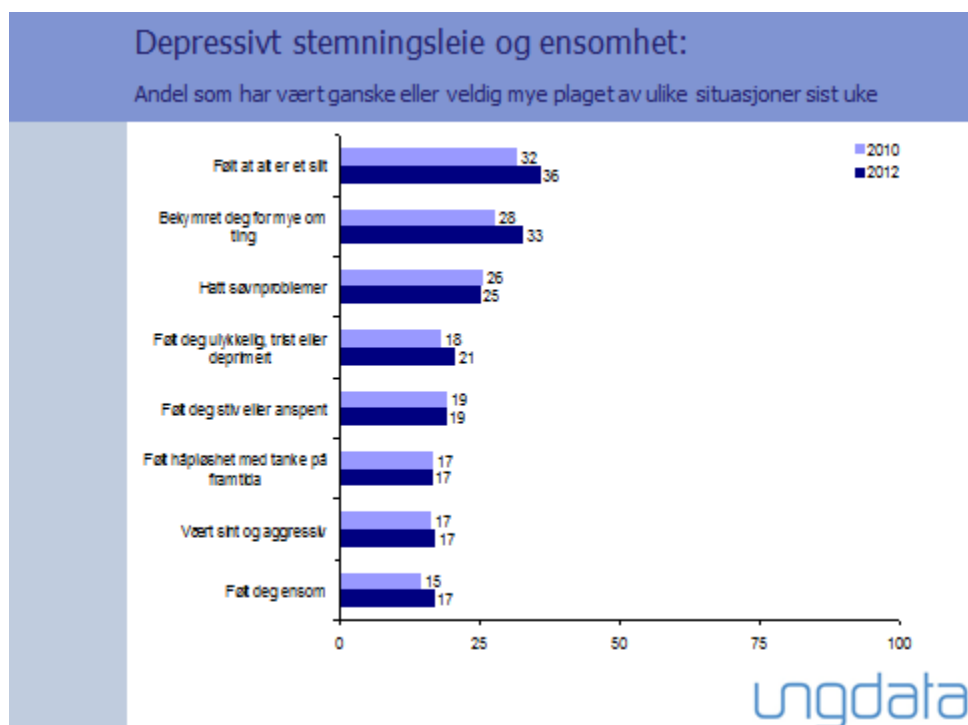
I arbeidet med å redusere frafallet i videregående skole, er det viktigste tiltaket å gjøre elever i stand til å gjennomføre videregående utdanning. Leseferdigheter er en avgjørende faktor. Det er ingen klar grense for hvor god man må være til å lese for å kunne gjennomføre videregående skole. Likevel er det vanlig å si at elever bør ha leseferdigheter på mestringsnivå 3 når de går ut av ungdomsskolen.

Nittedal kommune har en målsetting om at færrest mulig elever på 9. trinn skal ligge på mestringsnivå 1. eller 2. Det er en positiv trend fra 2012 til 2013 i andel elever som enten lå på

³ Summen av antall elever på mestringsnivå 1 og 2.

mestringsnivå 1 eller 2. 19,3 prosent av elevene lå på nivå 1. eller 2. i 2012, mens i 2013 var tallet 12,3. Andel elever som lå på mestringsnivå 4. og 5. gikk også opp.

Psykisk helse blant unge

Kilde: Ungata

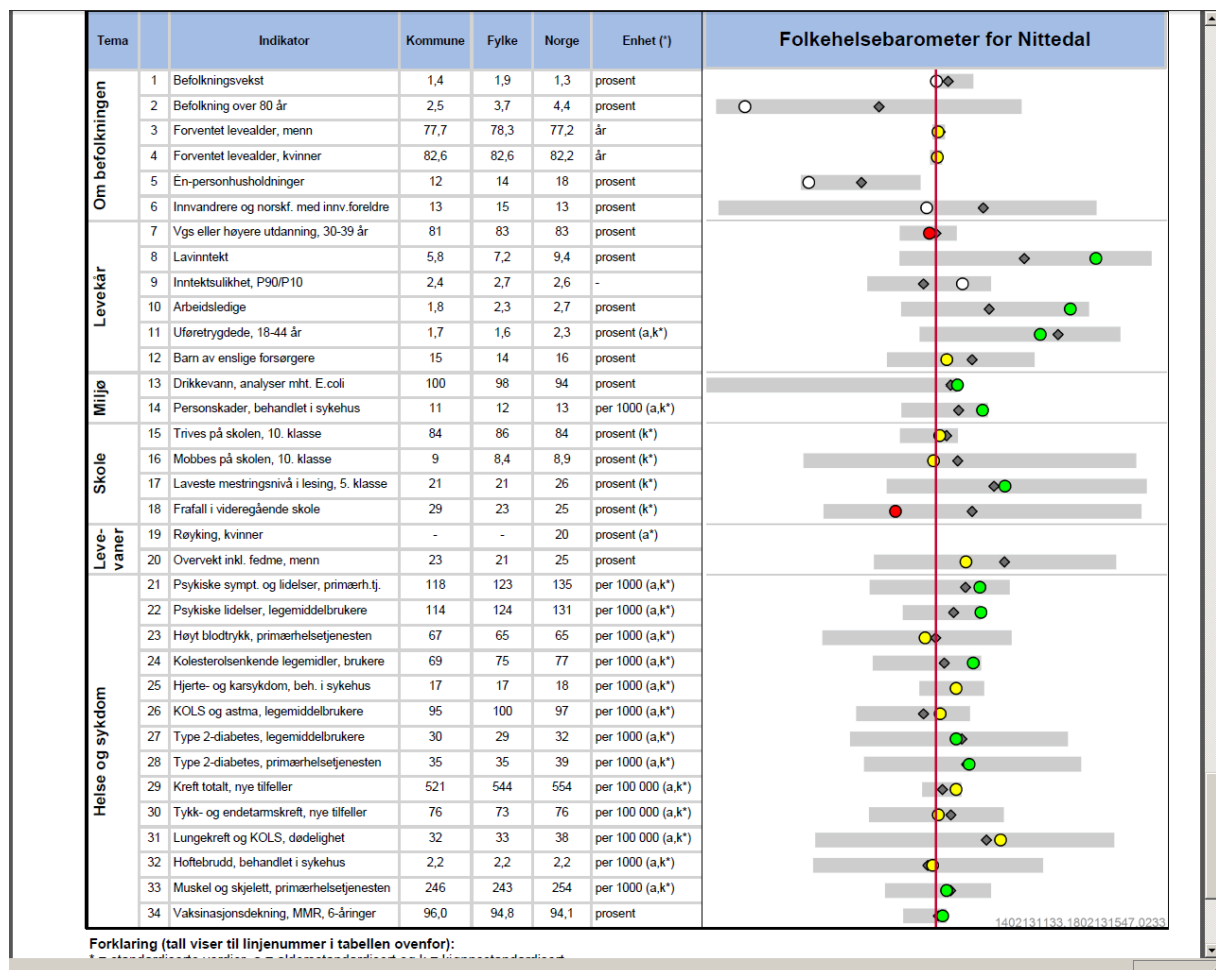
Tabellen ovenfor er Nittedals ungdomsskoleelevers svar på ungdatabundersøkelsen i 2010 og 2012. Resultatene fra Nittedal i 2012 indikerer at trendene i Nittedal tilsvarer trender i landet ellers. Ungdom er blitt mer «skikkelige», for eksempel drikker de mindre alkohol enn før og bruker mindre av andre rusmidler. Derimot er det flere som rapporterer at de har ulike psykiske problemer. Mange føler seg deprimerte og rapporterer at «alt er et slit». I all hovedsak rapporterer jenter dårligere psykisk helse enn gutter. Dette er utfordringer som skal adresseres i handlingsplanperioden.

Folkehelseprofilen 2012

Folkehelseinstituttet publiserer hvert år en folkehelseprofil for alle norske kommuner. Den viser hvordan Nittedal ligger an sammenlignet med resten av landet på en rekke indikatorer som er relevante for folkehelsen. Noen av indikatorer er helsestatistikk, som f.eks. sykehusinnleggelser, antall hoftebrudd etc. Andre indikatorer viser statistikk for indikatorer som man vet påvirker folkehelsen, som f.eks. arbeidsledighet eller andre sosiale og økonomiske faktorer. Nittedals folkehelseprofil er nedenfor.

Folkehelseprofilen viser at Nittedal ligger godt an sammenlignet med resten av landet på mange områder og forholdene ligger godt til rette for å opprettholde og videreutvikle en god folkehelse. Det er mange «grønne» indikatorene, noe som betyr at Nittedal ligger signifikant bedre an enn landsgjennomsnittet på disse indikatorene. Samtidig hadde Nittedal bare hadde to indikatorer som var «rød», dvs hvor Nittedal kommune scorer signifikant dårligere enn resten av landet. Som i fjor, er

den ene frafall i videregående skole. Generelt scorer Nittedal over landsgjennomsnittet på de aller fleste indikatorene.

Kilde: Folkehelseinstituttet

Hva skal vi gjøre?

Det vises også til tiltak og strategier fra tidligere års handlingsplaner og årsmeldinger.

Arbeid med barn og unge

Nittedal kommune driver et bredt og systematisk forebyggende arbeid rettet mot barn og unge. Arbeidet skjer på flere arenaer og er rettet mot ulike målgrupper. Kommunen arbeider også målrettet mot foreldre.

Nittedal kommunes kriminalitetsforebyggende arbeid, Vi bryr oss fått mye oppmerksomhet fra andre kommuner for dette arbeidet, og mange kommer på besøk for å se og lære mer om dette arbeidet.

I tillegg er det et en svært aktiv frivillig sektor i Nittedal som kommunen samarbeider mye med. Kommunen skal fortsette å være en foregangskommune i slikt samarbeid, slik at frivillig sektor og kommunen kan fortsette å ha gjensidig nytte av hverandre.

Særskilt om Mestrende barn

«Mestrende barn» er et forebyggende tiltak for barn mellom 8-12 år som er mer triste og redde enn andre barn. Tiltaket er i regi av Enhet for PPT. Barna får tilbud om gruppesamtaler og målet er å forebygge at barna utvikler større vansker som angst og depresjon. «Mestrende barn» inneholder også et tilbud til barnas foreldre. Nittedal skal være med i en studie som går over 2 år med oppstart i februar 2014. Hagen og Holumskogen skole har meldt seg på.

I 2014 vil en av skolene bli trukket ut til å være med på fullt prosjekt, den andre skolen kommer til å være i kontrollgruppen. Kommunens mål er at vi etterhvert skal kunne tilby «Mestrende barn»-grupper på alle skoler.

Mål: Redusere frafallet i videregående skole

Tiltak:

- Ny giv – Sikre flere lærere kompetanse i Ny Giv-metodikk og fortsette systematisk oppfølging av elever i målgruppen
- Skolebasert videreutdanning av lærere – «ungdom i utvikling»
- Flere tilbud til de som ikke vil/kan begynne på videregående opplæring
- Rød Tråd i Nittedalskolen:
 - Sosial kompetanse
 - tidlig innsats
 - tilpasset opplæring
 - skole/hjem-samarbeid
- Opprette gruppetilbud for elever på videregående skole som sliter med psykisk helse i samarbeid med NAV, Oppfølgingstjenesten og Psykisk helse
- Arbeide aktivt for å minske bruken av rusmidler sammen med Nittedal lensmannskontor
- Utarbeide plan for barn og unges psykiske helse
- Styrke arbeidet med «Møteplass for ungdom» - samtalegrupper for ungdom der foreldrene har psykisk uhelse eller rusmisbruk

Mål: Vi skal ha en mobbefri skole i Nittedal

Tiltak:

- Videreføre programmet «Österholm-modellen» på alle ungdomsskolene
- Videreføre arbeidet med «Lekeledere» på barneskolene, og «Trivselsledere» på ungdomsskolene
- Rød Tråd-satsingen
- Videreføre programmet «Det er mitt valg» som er et program med barnehager og mellomtrinnene, i partnerskap med Nittedal Lions
- BUK arbeider målrettet mot mobbing blant annet gjennom «Be safe-uken»

Mål: Vi skal fortsette å redusere kriminaliteten

Kriminalitet er både et symptom på samfunnsproblemer og en risikofaktor for dårligere helse

Tiltak:

Vi bryr oss er Nittedal kommune og Nittedal lensmannskontors omfattende tverrfaglige kriminalitetsforebyggende arbeid og har følgende visjon: «*Fengslene skal være fri for Nittedalsungdommer*». Det koordinerte arbeidet ble igangsatt i 2009 og man kan allerede nå se resultater i statistikken når det gjelder ungdomskriminalitet. Noen av tiltakene som gjøres:

- Fortsette arbeidet med «Det er mitt valg» på alle skoler og barnehager både for økt sosial kompetanse og mot vold og seksuelle overgrep
- Felles tverrfaglig konferanse
- «Et rent og pent Nittedal» som er tiltak for å forebygge hærværk
- Ruskontrakt: Styrke samarbeidet mellom Nittedal lensmannskontor og Utekontakten. Ungdom som har et rusproblem for oppfølging med samtaler og urinprøver for at ungdom skal bli rusfrie. Dette kan være en alternativ dom.

Mål: Økt fysisk aktivitet blant barn og unge

Det er ikke tilgjengelig statistikk over mengde fysisk aktivitet blant barn og unge i Nittedal, heller ikke over vektutvikling. Men på bakgrunn av generelle utfordringer i Norge og nasjonal statistikk, er det rimelig å anta at dette også er utfordringer for Nittedal.

Tiltak:

- Frivillig idrett: Nittedal satser sterkt på de frivillige idrettsorganisasjoner som bidrar til høy aktivitet blant Nittedals barn og unge
- Move It ble startet i BUK i 2013 og videreføres
- You Me: Videreføres i samtlige ungdomsskoler. You Me er et program der elever i ungdomsskolene får ledelsesopplæring gjennom Akershus idrettskrets. Oppgaven til elevene er å starte opp idrettsaktiviteter i friminuttene og rett etter skolen
- Etablere nye aktivitetstilbud for ungdom som ikke deltar i annen idrett i partnerskap med Akershus idrettskrets, HIL, NIL og GIF

- Friskliv barn: Skal tilby ekstra oppfølging av familier med overvektige barn i alderen 0 – 11 år.

- Trygge skoleveier: Kartlegge alle trygge skoleveier og bidra til at alle elever skal ha mulighet til å sykle/gå til skolen. Arbeidet er igangsatt og skal fullføres i partnerskap med Nittedal lensmannskontor, Trygg Trafikk og Turkameratene.
- En økende befolkning og et økende fokus på folkehelse vil gi et større behov for tilrettelegging for friluftsliv. Spesielt er det viktig å bedre tilgjengeligheten til marka ved etablering av utfartsparkeringer i randsonene til marka. Øvrige tilretteleggingstiltak som bedrer tilgjengeligheten for eksempel til Nitelva, etablering av turveier samt merking/skilting bør også gjennomføres.

Mål: Redusere psykiske problemer blant barn og unge

Elevundersøkelser, Ungdata-undersøkelsen, skolehelsetjenesten og pågangen av saker til PPT,

indikerer at det er en større andel barn og unge som sliter i Nittedal.

Tiltak:

- Utarbeide plan for barn og unges psykiske helse
- Partnerskap med organisasjonen Voksne for barn: Gjennom partnerskapet vil vi blant annet videreføre «Møteplass» for ungdom mellom 16-23 år som har alvorlig syke foreldre eller foreldre som ruser seg. I tillegg skal det bl.a. startes opp samtalegrupper i «LØFT for foreldre»
- Partnerskap med organisasjonen Teatersmia: Gjennom partnerskapet vil vi bruke teater som inngangsport for dialog mellom barn og voksne
- Mestrende barn: I 2012 har det vært gjennomført en pilot av et prosjekt for barn som er mer triste eller engstelige enn andre, på Slattum skole. Resultatene er overveldende positive. Det vil nå bli vurdert hvordan erfaringene fra prosjektet kan bli anvendt mer bredt i Nittedalskolene.
- Styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Rent miljø

Innledning

Kontinuerlig vekst i befolkning, boligutbygging og pendling gir en gradvis økt miljøbelastning både i forhold til luft, jord og vann. Et rent miljø er også en viktig forutsetning for ivaretagelse av naturmangfold og vilt.

Den senere tids tydelige klimaendringer har økt allmennhetens interesse for og ønske om å redusere miljøutslipp generelt. Kommunen har en god mulighet til å påvirke miljøutslippene på lokalt nivå gjennom en bevisst politikk i forhold til transport, arealbruk, energibruk og avfallshåndtering.

Det er en utfordring å styre utbyggingen mot et miljøvennlig utbyggingsmønster. Presskommunene rundt Oslo, som Nittedal, har en utfordring i å sørge for at ny utbygging ikke blir bilbasert, men hovedsakelig lagt i tilknytning til kollektivknutepunkter som gir et reelt alternativ til bilbruk.

Målet om rent miljø er sektorovergripende og berører hele den kommunale forvaltning. Alle enheter i kommunen har derfor et ansvar for å legge til rette for og å ivareta hensyn til miljøet, og bidra til at klimagassutslipp og energiforbruk reduseres.

Relevante temaplaner

- Klima og energiplan
- Utskiftingsplan for biler, maskiner og utstyr
- Vann- og avløpsplan

Status og utfordringer

Klimagassutslippet i Nittedal var 2,75 tonn per innbygger i 2007 og 2,86 tonn 2009. Med andre ord økende. Nittedal er en bilbasert kommune og den største utslippkilden er transport med 78 prosent av de totale utslippene. Personbilbruken alene utgjør 38 prosent. En stor andel pendler ut av bygda på jobb eller for å handle, og det brukes bil til skole, barnehage, på trening og så videre. Nittedal har med andre ord en stor og viktig utfordring i å legge til rette for mindre bilbruk, for dermed å redusere klimagassutslippene. Når det gjelder energiforbruk i kommunale bygg er det gjennomført en rekke ENØK-tiltak. Blant annet er det innført såkalte SD-anlegg på 18 kommunale bygg. Dette er anlegg som blant annet muliggjør å regulere varme i flere kommunale bygg fra ett sted.

Det biologiske mangfoldet er utfordret. Antall arter som dør ut har økt i moderne tid, og hastigheten på denne prosessen er langt høyere enn det som kan regnes som naturlig. Det biologiske mangfoldet trues av bl.a. endringer i klima og arealbruk, særlig som resultat av dagens effektivitet i skog- og jordbruk, nedbygging av arealer, masseuttak, forurensning og introduksjon av fremmede arter.

Nittedal kommune gjennomførte i 2001 en kartlegging av biologisk mangfold. Det ble da påvist 249 verdifulle naturområder, spesielt knyttet til skog og kulturlandskap. I ettertid er flere viktige områder for biologisk mangfold kommet til, blant annet gjennom kartlegging av kulturlandskapet i dalbunnen i 2012/2013. Det er nå behov for en oppdatering av kunnskapen om det biologiske mangfoldet i skogen i Nittedal.

Som en følge av forventede klimaendringer er det grunn til å tro at vi får hyppigere, større og voldsommere regnskyll. Dette vil påvirke overvannsmengden, kunne gi flommer og føre til ras og økt erosjon. Dette vil også ha betydning for biologisk mangfold, for vannkvaliteten i vassdragene og for grønnstrukturen.

Vannkvaliteten i Nitelva er definert som god i øvre deler av elva, men blir dårligere nedover i vassdraget. Vannkvaliteten er blant annet påvirket av kommunaltekniske installasjoner som utett ledningsnett, overløp fra pumpestasjoner, overløp og restutslipp fra renseanlegg og utslipp fra spredt bebyggelse, samt avrenning fra landbruket.

Statlige føringer

Klimameldingen

Regjeringen la i april 2012 fram stortingsmelding nr. 21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk.

Klimamålene, slik de er nedfelt i klimaforliket fra 2008, ligger fast:

- Norge vil jobbe for at den globale temperaturøkningen skal holdes under 2 °C sammenlignet med førindustrielt nivå.
- Norge skal fram til 2020 redusere de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990. Om lag to tredjedeler av kuttene skal tas nasjonalt.
- Norge vil skjerpe klimamålene slik at de tilsvarer kutt i utslippene på 40 prosent innen 2020 i forhold til 1990-nivå, dersom det kan bidra til enighet om en ambisiøs klimaavtale der de store utslippslandene påtar seg konkrete utslippsforpliktelser.
- Norge har erklært et forpliktende mål om karbonnøytralitet slik at Norge skal sørge for globale utslippsreduksjoner som motsvarer våre egne utslipp senest i 2050.
- Som en del av en global og ambisiøs klimaavtale, der også andre industriland tar på seg store forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030.

Naturmangfoldloven

Norge har som mål å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2020. I den nye Naturmangfoldloven er målet en bedre forvaltning av norsk natur gjennom bærekraftig bruk og vern. Et viktig prinsipp i loven er at alle beslutninger som berører naturen skal bygge på kunnskap om naturmangfoldet og hvordan et planlagt tiltak påvirker dette.

EUs vannrammedirektiv

I henhold til EUs vannrammedirektiv, implementert i norsk lov gjennom den såkalte vannforskriften, skal vannkvaliteten i Nitelva ha god økologisk og kjemisk status innen 2021. Et regionalt tiltaksprogram, dvs. tiltaksprogram for vannregionen Glomma, skal inngå i en forvaltningsplan som skal på høring senest 1. juli 2014. Forvaltningsplanen skal vedtas i Fylkestinget.

Hva skal vi gjøre?

Mål: Klimagassutslippene skal reduseres.

Tiltak:

- En samordnet areal- og transportplanlegging som legger til rette for en arealdisponering som ikke gir økning i klimagassutslippene.
- Vedtatt sentrumsplan legger opp til en kompakt sentrumsutvikling og vil bidra til å redusere klimagassutslippene gjennom redusert transportbehov. Det legges også opp til at alle nye bygg innenfor planområdet skal etableres med vannbårent varmesystem, at det skal tilstrebes energieffektive bygg, og i størst mulig grad gjøres bruk av fornybar energi for å bidra til lavere klimagassutslipp fra bebyggelsen. Arbeidet med realisering av sentrumsplanen videreføres i 2014.
- Avfall og avfallshåndtering er en kilde til flere miljøproblem, og fører til utslipp av klimagasser, tungmetaller og andre miljøgifter. Økt produksjon og forbruk er den viktigste årsaken til økende avfallsmengder. ROAF har vedtatt å innføre kildesortering av organisk avfall og plast. Nytt sorteringsanlegg vil bli ferdigstilt i 2014.
- Kommunen har vedtatt å miljøsertifisere alle kommunale virksomheter. Miljøsertifisering av Miljø og samfunnsutviklingsvirksomhetene skal skje innen 2016.

- Miljø-/Grønt flagg sertifisering av oppvekst og utdanningsvirksomhetene skal skje innen 2016.

- Miljøsertifisering av helse og omsorgsvirksomhetene skal skje innen 2016.

- Miljøsertifisering av støtteenhetene skal skje innen 2016.

Mål: Energiforbruk per innbygger skal være 20 prosent lavere i 2020 enn i 2000.

Tiltak:

- For å avdekke energitap skal termofotografering av kommunale bygg videreføres i 2014. Resultatene vil bli lagt til grunn for gjennomføring av utbedringstiltak.
- Forslag til føringer for energistandard i fremtidige kommunale bygg vil bli lagt frem til politisk behandling i 2014
- I samarbeid med Akershus fylkeskommune og nabokommunene, ble det i 2012 satt i gang et arbeid med å utrede mulighetene for et regionalt energikontor. Arbeidet vil bli videreført i 2014.

Mål: Vannkvaliteten i Nitelva skal ha tilnærmet naturlig tilstand innen 2021.

Tiltak:

For å nå målet om god økologisk og kjemisk status i **Nitelvavassdraget** i henhold til EUs vannrammedirektiv, må det mange og omfattende tiltak til. Dette er bl.a.

- Oppgradering av kommunes sentrale renseanlegg/overføring av avløp ut av kommunen til NRA. Mira eller Oslo (kostnadsanslag 70 til 150 mill. kroner., tall fra 2008)
- Løse utfordringene ved Slattum renseanlegg i påvente av beslutning om tilkobling til hovedrenseanlegg
- Oppgradering av private avløpsanlegg (tiltaksplan for spredt avløp), omfatter ca. 450 eiendommer der hver eiendom må investere i snitt ca. 100 000 kr.
- Rehabilitering ledningsnett, redusere mengden fremmedvann og overløp pumpestasjoner. Mål for 2014 er 2000 meter skiftet avløpsrør.
- Arbeide for overvannshåndtering som bidrar til bedre vannmiljø, reduserer faren for flom og skade på eiendommer
- Vurdere nye alternative miljøvennlige løsninger for avløpshåndtering for å bedre vannkvaliteten
- Arbeidet med å bedre vannkvaliteten planlegges samordnet gjennom en Vann- og avløpsplan.

Kommunestyret vedtok i juni 2012 å avsette 2 millioner til miljø-, klima- og energitiltak

Tiltakene nedenfor er bl.a. forankret i klima og energiplanen og viser forslag til fordeling innenfor perioden 2014-2016.

Klima- og energitiltak	2014	2015	2016	Sum totalt
Transport				
Ladestasjoner for elbil og gå/sykkelaksjoner	X	X	X	180.000 kr
Stasjonær energi				
«Energistandard i fremtidige bygg» - forslag til føringer for kommunale bygg legges frem til politisk behandling.	X			Eventuelle økonomiske konsekvenser belastes det enkelte byggeprosjekt.
Holdningsskapende arbeid				
Miljøfyrtårnsertifisering av kommunale virksomheter	X	X	X	800.000 kr
Energikontor	X			200.000 kr
Holdningsskapende arbeid generelt og i skole og barnehage spesielt	X	X	X	190.000 kr
Miljøtiltak generelt				
Kartlegging av naturtyper og vilt	X			300.000 kr
Utfartsparkering ved Marka og tilgang til Nitelva	X			110.000 kr
Fangdamfond	X			220.000 kr
			TOTALT	2.000.000 kr

Overgang fra planleggings- til gjennomføringsfase i sentrumsutviklingen

Formingsveilederen for sentrumsutviklingen skal legges til grunn for all ny bebyggelse i sentrum. Identitet er en av flere viktige parametere. Sentrumsutviklingen vil foregå etappevis. Alle utbyggingsprosjekter skal reguleres før utbygging kan finne sted. Først ut er området «rådhuskvartalet» som skal romme bl.a. kirke og kulturhus. En områdereguleringsplan vil bli utarbeidet for dette området første halvdel av 2014.

Parallelt med dette forberedes et grunnlag for en områdeplan for «sentrumskjernen», areal som frigjøres ved omlegging av rv4 i bue mot øst. For dette området må det jobbes med å se på modeller for planlegging, finansiering og gjennomføring. Deler av arealet må fylles opp for å sikre stabilitet og flomsikkerhet, og det må avklares grad av offentlig finansiering av vegomlegging, kollektivfelt, kollektivterminal og innfartsparkering. Rekkefølgebestemmelser i sentrumsplanen styrer at all videre utvikling sør for Svartkruttveien må vente til sentrumskjernen er realisert.

Behov for rolleavklaringer og kapasitetsøkning i administrative virksomheter

- Tydeligere satsing på gjennomføring. Det ble i oktober 2013 lyst ut en stilling som næringsutvikler. Denne personen vil få hovedansvar for kontakt mot utbyggere/investorer, og bidra til å fremforhandle utbyggingsavtaler/partnerskapsavtaler
- Mer offentlige friområder/grøntareal kan gi behov for å innrette driften i forhold til dette
- Flere parallelle utbyggingsprosjekter vil sannsynlig gi behov for kapasitetsøkning i sektor for miljø og samfunnsutvikling. Her vil en stor andel dekkes inn under selvkost i sektoren

Behov for endret kurs i næringsutviklingen

Fra store næringsbedrifter/næringsmiddelindustri (særlig i søndre Nittedal), til fokus på handelsnæring, kontorarbeidsplasser og privat tjenesteyting.

Vedtak om bygging av kulturhus og kirke

Ved vedtak av kommunedelplanen for nye Nittedal sentrum ble det vedtatt at kirke og kulturhus skal etableres innenfor område OP4/OP3 i rådhuskvartalet. Utbyggingen skal igangsettes innen utgangen av 2014.

Kulturhus og kirke er første element i et livskraftig sentrum, og vil bidra til å bygge opp den stolte nittedalsidentiteten.

Levende lokaldemokrati

Innledning

Nittedal kommune skal være en kommune som involverer sine innbyggere og sine brukere, og gjennom dette bidra til reell medbestemmelse og innflytelse. Et levende lokaldemokrati betyr at innbyggerne involveres på mange nivåer i Nittedal kommune. Det vil omhandle alt fra det å støtte opp om demokratiet gjennom høy valgdeltagelse til det å involveres i utformingen av de tjenestene man mottar. I tillegg skal innbyggerne involveres i de prosessene som er med på å forme bygda vår. Kommunen skal være åpen og tilgjengelig. Utviklingen av Nittedal sentrum og revideringen av kommuneplanen er viktige prosesser her.

Kommunen skal også legge til rette for og oppmuntre til at kommunens innbyggere involverer seg i lokalmiljøet sitt, og er med på å forme sin egen hverdag. Dette skjer gjennom medlemskap og deltagelse i frivillige organisasjoner, i velforeninger etc. Det er mange arenaer som det levende lokaldemokratiet formes og utvikles på.

I fremstillingen av kommunen er det viktig å ha et bevisst forhold til omdømme, omtale og identitet. I denne sammenheng hører det også med å stimulere til et levende lokaldemokrati.

Folkevalgte organer i Nittedal kommune:

- **Kommunestyret** er det øverste politiske organ i kommunen og består av 29 valgte representanter og som velges for 4 år av gangen. Kommunestyret setter langsiktige mål for rammer og drift av kommunen. Kommunestyret skal ha en klar styringsfunksjon.

Noen kommunale organer er pliktige etter kommuneloven. Foruten kommunestyret gjelder dette formannskap, kontrollutvalg og administrasjonsutvalg, valgstyre, en eller flere klagenemder og et fast utvalg for plansaker. I tillegg har enkelte andre lover bestemmelser om pliktige organer som eldreråd og kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. For øvrig fastsetter kommunestyret fritt hvilke folkevalgte organer kommunen skal ha.

- **Formannskapet.** Medlemmene velges blant kommunestyrets faste medlemmer, og det ledes av ordføreren. Formannskapet har beslutningsmyndighet på driftsrelaterte områder og i tillegg innstiller formannskapet til kommunestyret når det gjelder årsbudsjett, handlingsplan, skattevedtak, overordnede saker knyttet til drift og tjenesteproduksjon og øvrige økonomisaker.

I Nittedal er formannskapet kommunens faste klagenemnd i saker hvor kommunen er endelig klagemyndighet.

Formannskapet i Nittedal er også kommunens faste planutvalg. I den sammenhengen

behandler det reguleringsaker og prinsipielle byggesaker som ikke er delegert til rådmannen.

- **Kontrollutvalget.** På grunn av den store betydningen kommunale avgjørelser har for innbyggerne, og på grunn av de store økonomiske verdier som kommunale anskaffelser og entrepriser innebærer, er det etablert omfattende systemer for tilsyn og kontroll med, og revisjon av, kommunal virksomhet.

Kommunen skal føre tilsyn med sin egen virksomhet, og her spiller de folkevalgte en stor rolle. Kommunestyret har etter kommuneloven det overordnede ansvaret for at slikt tilsyn blir ført.

- **Administrasjonsutvalget** er kommunens utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte i kommunen.

Lokalt vedtatte organer:

Kommunestyret i Nittedal kommune har fastsatt at kommunen skal ha tre komiteer som skal følge opp bestemte saksområder. Disse er:

- Komite for oppvekst og utdanning
- Komite for omsorg
- Komite for miljø og samfunnsutvikling

Komiteene skal arbeide med prinsipielle, overordnede saker innenfor sine respektive sektorområder, og de har innstillingsmyndighet overfor kommunestyret, men har ingen selvstendig vedtaksmyndighet.

Lovpålagte og andre faste medvirkningsorganer/fora i Nittedal kommune:

- **Eldrerådet** er et rådgivende organ for kommunen og skal behandle alle saker som gjelder levekår for eldre. Rådet kan selv ta opp andre saker som vedkommer de eldre i kommunen.
- **Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne** skal sikre en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeidet med saker som er særlig viktige for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette gjelder blant annet adkomst, arbeid mot diskriminering, samt tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- **Barnetalspersonen** er en lovpålagt funksjon som skal sikre barn og ungdoms interesser blir tilstrekkelig ivaretatt, særlig i utviklings- og arealplanleggingen i kommunen.
- I barnehagene er det **samarbeidsutvalg (SU)** og i skolen er det SU og **Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU)** i tillegg til **elevråd**.
- **Barn og unges kommunestyre (BUK)** består av valgte representanter fra kommunens barne- og ungdomsskoler. BUK fremmer egne forslag, og har anledning til å uttale seg om berørte saker til Nittedal kommunestyre. BUK får også hvert år en bestemt sum penger som de kan bruke på prosjekter etter eget ønske.

Samarbeid mellom frivillige lag- og foreninger og Nittedal kommune

I Nittedal kommune er det registrert over 150 frivillige organisasjoner av alle slag. Et så stort omfang stiller store krav, både til det frivillige organisasjonsliv og til kommunen, for å kunne organisere samarbeidet så godt som mulig. Vi er to parter som er forskjellige, men gjensidig avhengige av hverandre. Vi må samhandle godt, samtidig som de frivillige er "frie, villige og hete!".

Gjennom prosjektet "Det gode liv i Nittedal" har vi fått erfaring mht. hva vi kan få til når det frivillige lag- og foreningslivet og Nittedal kommune jobber systematisk og praktisk sammen. Metoden har bl.a. bidratt til en årlig frivillighetsmesse, aktivitetsdag, test formen og frivillighetsmeldingen. Dette er en arbeidsform som alle parter vil fortsette med.

Kommunen har inngått en samarbeidsavtale med Nittedal idrettsråd. Samarbeidsavtalen fastslår hvilke områder kommunen og idrettsrådet skal samarbeide på, samt hvilke saker idrettsrådet skal ha høringsrett i. Basis for aktiviteten er et årshjul hvor kommunen og idrettsrådet jobber systematisk gjennom hele året for å løse viktige idrettssaker i kommunen. Slike avtaler mangler i det øvrige lag og foreningsliv og ønskes etablert.

Andre medvirkningsfora:

Det er avholdt ulike arrangementer i forbindelse med noen av de viktige prosessene som nå pågår i kommunen. Blant annet ble det avholdt en såkalt plansmie i forbindelse med sentrumsplanen. Da ble også ulike forslag til utviklingen av sentrum utstilt på rådhuset.

Kommunen har også gjennomført ulike dialogkonferanser med spesielt inviterte aktører om for eksempel folkehelseprogrammet, frivillighetsmessa, etc.

Medvirkningskrav knyttet til rullering av kommuneplan

Planstrategien fastsetter at kommuneplanen skal rulleres i inneværende kommunestyreperiode.

Det er hensiktsmessig at revidering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel starter parallelt. Samfunnsdelen kan med fordel sluttføres først, slik at politiske føringer kan innarbeides i arealdelen. Planprogrammet ble vedtatt høsten 2013.

I arbeidet med rulleringen av kommuneplan er det helt sentralt at det legges opp til en dialog med representanter for ulike interessenter og innbyggerne om samfunnsutviklingen.

Hva skal vi gjøre?

Et levende lokaldemokrati har mange bestanddeler og det er mange måter en kan vurdere å måle i hvor stor grad et levende lokaldemokrati er en realitet. Nedenfor følger hvordan Nittedal kommune vil følge opp dette temaet.

Mål: Kommunen skal bruke faste brukerfora til en fortløpende dialog med brukere om videreutvikling av tjenestetilbudet. Kommunen skal bruke både faste og ad-hoc-etablerte innbyggerfora til situasjonsbestemte dialoger med råd og representanter for ulike interessenter og innbyggere om lokalsamfunnsutviklingen.

Tiltak:

- Det jobbes aktivt for å opprette tilsvarende samarbeidsavtaler (som er opprettet med idrettsrådet) med flere "paraplyorganisasjoner", som representerer et større område av frivillige aktører.
- Nittedal kommune samarbeider med frivillige og inviterer til temamøter/dialogmøter gjennom året. Frivillige, ansatte og politikere overfører kunnskap til hverandre og diskuterer hvordan man mest hensiktsmessig løser forskjellige problemstillinger.
- Det jobbes videre for at det opprettes nye målrettede partnerskapsavtaler der frivillige organisasjoner og kommunen har felles mål og forplikter seg til å bidra med ulik arbeidsinnsats over tid.
- Det skal opprettes et nærmiljøråd for Rotnesområdet der relevante saker for nærmiljøet vil være tema, herunder trafikkutvikling.
- Barn og unges kommunestyre utvikles ytterligere i samråd med ungdommene selv til å bli en viktig høringsinstans for utviklingen av hele Nittedal kommune.

Gode prosesser

Innledning

Kommunen arbeider kontinuerlig med nye prosesser for å oppnå enda bedre effektivitet og frigjøre tid og ressurser til nye oppgaver. Målet Gode prosesser favner bredt. Gode prosesser bidrar til å sikre at kommunen når de andre strategiske styringsmålene. Det bidrar til å sikre høy kvalitet på tjenester, samtidig som å sikre et tilstrekkelig bredt eierskap til den politikken som blir ført og de tiltakene som gjennomføres.

Hva er gode prosesser?

Gode prosesser kjennetegnes blant annet ved at de har en tilstrekkelig involvering. Dette gjelder både av innbyggere i f.eks. planprosesser, og av relevante sektorer og fagmiljøer internt i kommunen. En prosess ender i en plan, et tiltak eller lignende. Da er det viktig at de som skal følge opp og gjennomføre det som er vedtatt, føler et tilstrekkelig eierskap. Det kan være kommunestyret som skal etterleve en kommuneplan, eller en tjenesteutøver som skal følge opp en vedtatt strategi, tiltaksplan etc. Øvrige forhold som kjennetegner gode prosesser kan være:

- De er godt planlagt og gjennomføres etter planen
- De er effektive
- De er godt ledet
- De har et klart definert slutt punkt

Prosesser i Nittedal kommune

Det er flere ulike prosesser som faller inn under målsettinga om Gode prosesser. Noen «hovedkategorier» av prosesser vil være:

Prosesser som følger av et administrativt årshjul eller administrative månedssykluser:

- budsjett og handlingsplan
- tertialrapporter
- årsmelding

Prosesser som har som mål å munne ut i et bestemt utrednings- eller planprodukt:

- Revidering av kommuneplan
- Utarbeidelse av temaplaner
- Revidering av eksisterende planer
- Utarbeidelse av andre utredninger

Prosesser som fører til eller er et resultat av at en innbygger eller brukere mottar en eller flere tjenester:

- Daglig produksjon/levering av:
 - oppvekst- og utdanningstjenester
 - helse- og omsorgstjenester
 - tekniske tjenester
 - administrative tjenester

- Fra en innbygger søker om en tjeneste eller å få en tillatelse til å gjøre noe, til innbyggeren har fått informasjon om hva som ble resultatet på søknaden
- Fra en innbygger eller bruker sender inn en klage på et saksbehandlingsresultat, til vedkommende har mottatt informasjon om klagebehandlingsresultatet. Til en slik prosess hører både den administrative og den politiske behandlingen av klagen.
- Fra en tjeneste er levert, til tjenesten er fakturert, betalt og regnskapsført.

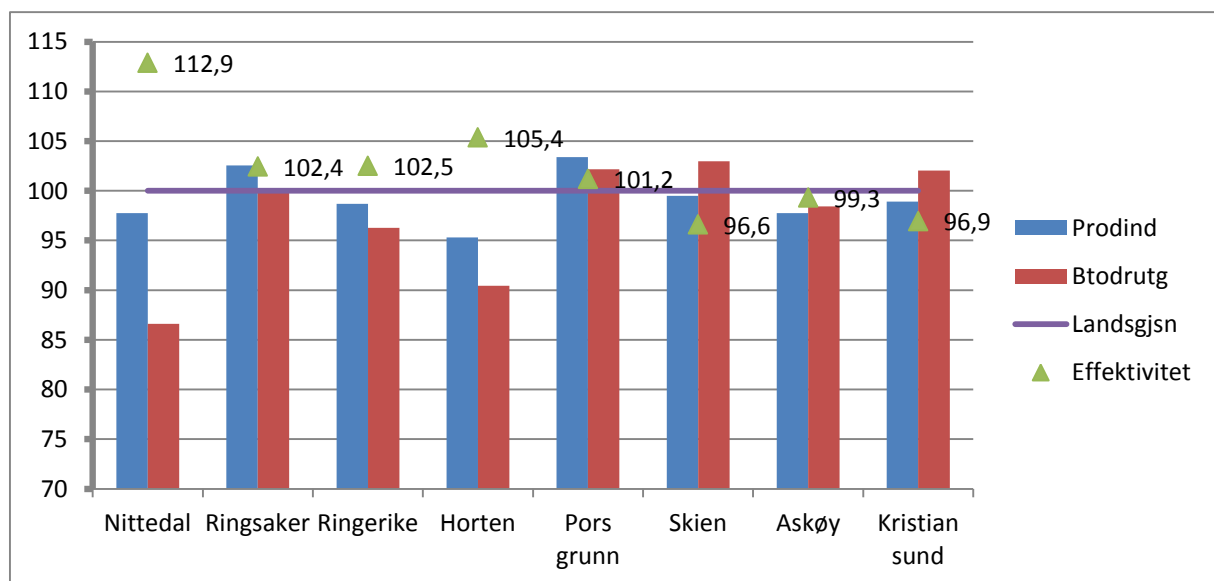
Status og utfordringer:

Nittedal kommune er i all hovedsak preget av effektive og gode prosesser. Dette baserer vi på objektive undersøkelser, hvor kommunen kommer godt ut, når vi sammenlignes med andre kommuner. Bak dette ligger en *kontinuerlig evaluering* av våre prosesser, for å imøtekomme krav til effektivitet i forvaltningen.

Effektiv tjenesteproduksjon

Nedenfor presenteres statistikk fra Kommunesektorens organisasjon (KS) som har beregnet kommunenes effektivitet innenfor tjenesteproduksjon. Statistikken baserer seg på tall fra 2011.

Effektivitet – tjenesteproduksjon samlet

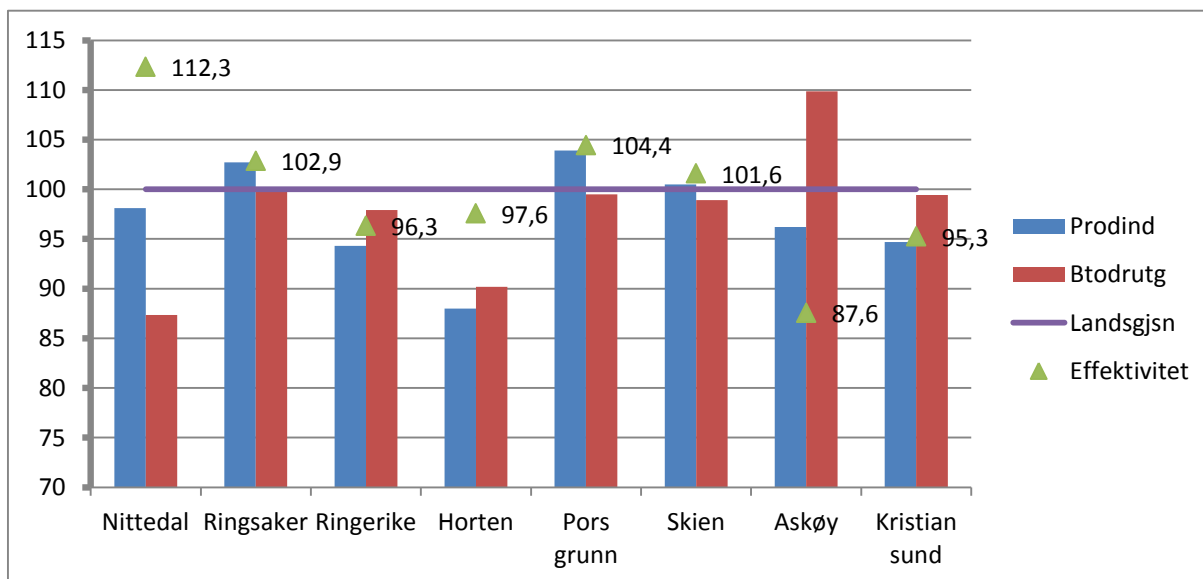

Kilde: KS (Kommunene som er nevnt har vært med i KS' effektiviseringsnettverk)

Forklaring av tabellen: Tabellen ovenfor viser forholdet mellom samlet tjenesteproduksjon og brutto driftsutgifter for alle sektorer. KS har brukt tilgjengelig statistikk og laget en produksjonsindeks og deretter sett på samlede driftsutgifter til de ulike tjenestene. Den lilla streken som går på 100 viser gjennomsnittet for norske kommuner. Ut fra denne statistikken er Nittedal 12,9 prosent mer effektive enn snittet av norske kommuner i tjenesteproduksjon.

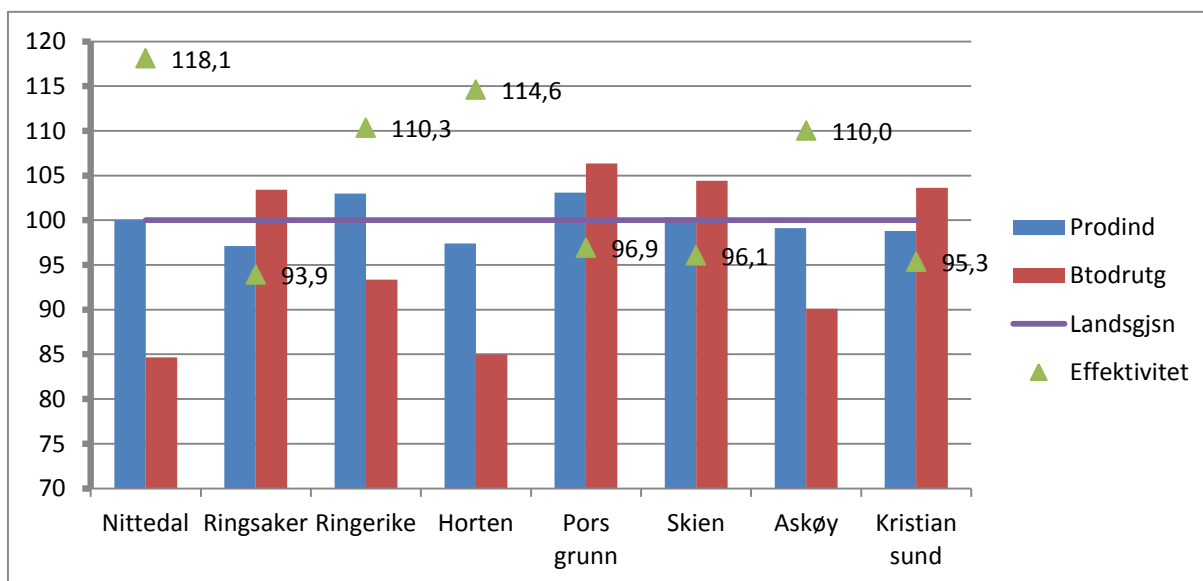
Nedenfor følger de samme tabellene for pleie og omsorg og for grunnskolene.

Effektivitet – tjenesteproduksjon pleie og omsorg

Kilde: KS

Effektivitet – tjenesteproduksjon grunnskole

Kilde: KS (SFO er ikke inkludert)

Tabellene viser at for helse og omsorg og for grunnskolene, så er Nittedal henholdsvis 12,3 og 18,1 prosent mer effektive enn snittet av norske kommuner.

KS har utarbeidet lignende tabeller for flere tjenesteområder, og de viser i all hovedsak det samme, nemlig at tjenestene i Nittedal drives svært effektivt.

Utfordringer

Utfordringene kommunen vil arbeide med i ny planperiode er:

- Effektivisere prosesser
- Kvalitetssikre internkontroll
- Forenkle kommunikasjon mellom kommune og innbygger

Hva skal vi gjøre i 2014?

Kommunen har en ambisjon om å innføre et system for kontinuerlig overvåkning og status på politiske vedtak. Systemet skal være transparent i sin form, og tilby innsyn og kontroll for kommunens administrasjon og de styrende politiske organer.

Kommunen skal oppgradere det elektroniske saksbehandlingssystemet for å forenkle produksjon, distribusjon og forvaltning av kommunens dokumenter. Gjennomgang av kommunens interne rutiner vil redusere muligheter for feil i saksbehandlingen.

Kommunen har ingen helhetlig prosess- eller systemunderstøttelse for tid- og fraværsregistrering. Dette gir oss utfordringer også i regeletterlevelse og senere i revisjonsammenheng. Kommunen vil utrede og legge til rette for innføring av et felles system for kontroll og registrering av tid.

Kvalitetsnivået på innkjøpsprosessen i kommunen er ikke tilfredsstillende. Kommunen vil følge opp forvaltningsrevisjonsrapporten «Anskaffelser og kontraktsoppfølging» gjennom blant annet å styrke Enhet for økonomi med en jurist med innkjøpskompetanse.

Kommunestyret har fristilt rådmannen fra moderat flat struktur, med målsetting om å oppnå mer effektiv forvaltning, bedre budsjett- og økonomikontroll, eksplisitt budsjett- og økonomiansvar, herunder revisjon av videredelegeringsreglementet. Dette arbeidet ble påbegynt høsten 2013 og fullføres første halvår 2014. Fra 2014 vil alle kommunalsjefer ha fullt økonomi- og budsjettansvar.

Kommunen skal i løpet av 2014 innføre e-handel. Innføring av e-handel som verktøy vil gjøre det lettere å utnytte inngåtte rammeavtaler optimalt med hensyn til valg av produkter, gi sporbarhet i innkjøp, bedre statistikk ved nye anbud og dermed mulighet til å spisse anbudene, mindre håndtering av innkommende papirfakturaer som både effektiviserer regnskapsføringen og reduserer risikoen for feil i regnskapsføring av fakturaer.

Det er igangsatt et betydelig arbeid for å styrke tilgjengeligheten på kommunen gjennom aktiv bruk av applikasjoner og dokumenter på nett. Satsingen «På nett med innbyggerne» - har som målsetting å automatisere informasjon og korrespondanse gjennom kommunikasjon mellom innbyggere og administrasjon ved hjelp av internett og applikasjoner for nettbrett og mobil.

Særskilt om revidering av kommuneplanen

Det er viktig at revideringen av kommuneplanen fører til et godt resultat og at både kommunestyret og administrasjonen får et godt eierskap til planen. Et godt eierskap bidrar til at planen er kjent og følges opp i de kommende årene.

Vedtatt planprogram sier at kommuneplanen skal vedtas i januar 2015. Dette er en stram tidsplan og det stiller store krav til organisasjonen i dette arbeidet. Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Det er derfor viktig at revideringen blir en god prosess som blant annet bidrar til å sikre følgende:

- god og bred involvering fra Nittedals innbyggere og organisasjonsliv
- god og bred involvering innad i kommunens organisasjon
- at alle lovpålagte utredninger og deloppgaver gjøres på en god måte

Kompetente og motiverte medarbeidere

Innledning

Kommunens ansatte er kommunens viktigste ressurs. Det er kommunens ansatte som produserer tjenester og som sikrer at organisasjonen leverer tilstrekkelig kvalitet i alle ledd. Dette fordrer blant annet:

- Tilstrekkelig og riktig kompetanse
- God og tydelig ledelse
- Arbeidstakere som trives på jobb
- Et samsvar mellom tilførte oppgaver og ressurser

Nittedal kommune vil i november 2013 vedta en arbeidsgiverpolitikk. Arbeidsgiverpolitikken skal synliggjøre kommunens overordnede mål og strategier for å fremme organisasjonskultur, resultat og omdømme gjennom å utvikle medarbeidernes kompetanse, trivsel og engasjement.

Arbeidsgiverpolitikken er et viktig strategisk virkemiddel for å sikre at kommunen samlet skal kunne realisere sine mål. Med en lønnspolitikk og en arbeidsgiverpolitikk fremstår Nittedal kommune som en synlig og tydelig arbeidsgiver.

Utfordringer i Nittedal kommune

Utfordringsbildet er blant annet beskrevet i to undersøkelser, medarbeiderundersøkelsen i mars 2013 og KS' årlige arbeidsgivermonitor.

- Medarbeiderundersøkelsen viste blant annet:
 - Ansatte mangler anerkjennelse for arbeidet de utfører
 - Opplevelsen av ressursknapphet
- KS' arbeidsgivermonitor i 2012 viste blant annet følgende utfordringer:
 - En manglende evne til innovasjon og nytenkning
 - Uklarheter i forholdet mellom politikk og administrasjon
 - Høyt sykefravær
- KS' arbeidsgivermonitor i 2013 viste blant annet følgende utfordringer:
 - Manglende evne til innovasjon og nytenkning (som i 2012)
 - Kompetanseutvikling/kompetansemobilisering
 - Rekruttering av fagpersonell

Resultatene av disse undersøkelsene, både internt og eksternt, må adresseres i 2014 og fremover, blant annet i oppfølgingen av arbeidsgiverpolitikken.

Delmål for arbeidsgiverpolitikken

Arbeidsgiverpolitikken beskriver fem delmål for å imøtegå de utfordringene som kommunen har. Målene skal bygge opp under ambisjonene om å gi kommunens ansatte mer anerkjennelse for den jobben som gjøres og bidra til økt motivasjon og tilfredshet i organisasjonen. Resultater og innsats skal i større grad anerkjennes og markeres.

Delmål 1: Utmerkelser

- Nittedal kommune vil etablere en årlig pris: *Omdømmeprisen*. Alle i kommunen står fritt til å nominere en ansatt, avdeling eller enhet som har vært en god rollemodell for å bygge kommunens omdømme

Delmål 2: Markeringer

- Kommunen skal i større grad markere og feire oppnådde resultater, ferdige prosjekter og andre faglige milepæler.

Delmål 3: Medarbeidersamtaler

- Medarbeidersamtaler er et sentralt instrument for å kunne gi medarbeidere blant annet anerkjennelse og tilbakemeldinger. Det er en målsetning at det skal være gjennomført medarbeidersamtaler for 80 prosent av kommunens ansatte i 2014.

Delmål 4: Stillingsbeskrivelser

- Det er et mål at flere medarbeidere skal få stillingsbeskrivelser. Ved nyopprettede stillinger skal stillingsbeskrivelser behandles mellom administrasjonen og hovedsammenslutningene.

Delmål 5: Innovasjon og nyskapning

- Nittedal kommune skal være lydhøre for ideer og innovasjon i egne rekker. Alle står fritt for å fremme endringsforslag eller investeringer som anses å være regningsvarende. Hvert år vil et tiltak få utmerkelsen «Årets nyvinning».

Kompetanse:

En kommunes spenn og kompleksitet av oppgaver stiller stadig høyere krav til kompetanse hos medarbeidere på alle nivåer. I helsesektoren har kommunesektoren for eksempel gjennom samhandlingsreformen fått et betydelig utvidet ansvarsområde. Dette har medført et økt kompetansebehov. Dette gjelder både blant de som utfører tjenestene og i administrasjonen som planlegger for sektoren.

Det er tilsvarende utfordringer innenfor de andre tjenestesektorene i kommunen. Det er utfordrende å tiltrekke seg og beholde personell med tilstrekkelig kompetanse. Dette vil bli vanskeligere i årene fremover. Problemstillingen omtales i avsnittene nedenfor. Tabellen under viser andel årsverk i sektor for helse- og omsorg og oppvekst- og utdanning med relevant fagutdanning i de brukerretnede tjenestene. Det er et mål å øke disse andelene i årene som kommer, særlig innenfor helse og omsorg.

Indikator	2010	2011	2012
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning i Helse- og omsorgssektoren	72	70	70
Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	92,1	93,6	94,9

Det er utfordrende å bidra til økt kompetanse i alle sektorer i kommunen. Budsjettforslaget er stramt og det er ikke satt av sentrale midler til kompetansehevende tiltak. Kommunen er i en utfordrende økonomisk situasjon og det er i rådmannens forslag til budsjett for 2014, foreslått kostnadsreduksjoner innenfor alle sektorer. Dette innebærer mindre ressurser til kompetansehevende tiltak. I tillegg vil enkelte medarbeidere som slutter, enten fordi de går over i annet arbeid eller går av med pensjon, ikke blir erstattet.

Endret bruk av lærlinger

Lærlingeordningen er under revisjon, og kommunen står nå fritt til i større grad å bruke lærlinger fast i enhet, fremfor en rotasjon mellom ulike enheter og oppgaver. Dette innebærer at den sentrale oppfølgingen og budsjetteringen av lærlinger nå kan reduseres, mens enhetenes bruk av lærlinger kan økes. Det totale antall lærlinger i kommunen vil øke fra dagens nivå.

Trivsel på jobb:

Det er tre grunnleggende elementer for at en arbeidstaker skal oppleve arbeidsdagen som positiv og givende:

- Mestring
- Autonomi
- Hensikt

Arbeidsgiverpolitikken skal legge til rette for at dette kjennetegner arbeidshverdagen til kommunens medarbeidere.

Ledelse:

I sum gir mestring, autonomi og hensikt, kort fortalt, målbevisste og positive medarbeidere. Det bør derfor være en hovedmålsetting for ledere på alle nivå, å legge til rette for at ansatte opplever nettopp mestring, autonomi og hensikt i sin arbeidshverdag.

Arbeidsgiverpolitikken skisserer hvilke forventinger som stilles til lederne i kommunen. Det forventes at ledere i Nittedal kommune:

- *stiller seg lojalt bak kommunens, mål og politiske og administrative vedtak*
- *etterlever kommunens verdigrunnlag*
- *har en fleksibel lederstil, tilpasset person og situasjon*
- *fremmer en kultur som bygger på åpenhet og ærlighet*
- *har et særskilt ansvar for at kommunikasjonen er god*
- *er endringsvillig, synlig og tydelig*

- viser tillit ved å delegere oppgaver og myndighet, slik at medarbeidere kan ta gode beslutninger i hverdagen
- viser omsorg for sine medarbeidere ved aktivt å fremme godt arbeidsmiljø, trivsel og trygghet for den enkelte
- er lydhør ovenfor medarbeiderne og bidrar til at de blir sett og hørt
- skaper tillit og legger til rette for en konstruktiv, spørrende og lærende organisasjon
- tilrettelegger for kompetanseutvikling av organisasjonen gjennom etter- og videreutdanning, hverdagslæring og rekruttering

I arbeidsmiljøundersøkelsen kom det fram at Nittedal kommunes medarbeidere i stor grad har tillit til sin nærmeste leder.

Nittedal kommune har iverksatt en månedlig samling med ledere på enhets- og avdelingsnivå for å skape en felles lederplattform i Nittedal. Temaene varierer mellom lederskapsfag og forvaltningsfag. Hensikten er å skape robuste ledere med felles tilnærming til oppgaven som budsjett- og resultatansvarlig i Nittedal kommune. Rådmannens struktur på det overordnede nivå er som et sektorovergripende team, med 3 kommunalsjefer, stabssjef og rådmann. Ordningen skal bidra til å ansvarliggjøre hver enkelt sektorleder til å foreta drøftinger på tvers av egne faginteresser, og ha en helhetlig tilnærming til kommunale prioriteringer. Dette rådmannsteamet møter sine enheter og avdelinger i faste møtesykluser

I den kommende fireårsperioden vil Nittedal kommune måtte gjøre betydelige innsparinger. Dette vil kreve mye av ledere på alle nivåer i kommunen. Det vil bli behov for vanskelige prioriteringer av oppgaver og ressurser for å kunne nå de viktigste målsettingene for kommunen og de enkelte tjenestene. Det vil også være en viktig oppgave for lederne å sikre at alle medarbeidere involveres på en god måte i de prioriteringsdiskusjonene som vil måtte gjøres. En god forankring og forståelse av disse prosessene vil være svært viktig for et best mulig resultat.

Sykefravær

Sykefraværstatistikken for Nittedal kommune viser at kommunen har hatt et sykefravær på et tilsvarende nivå som gjennomsnittet av norske kommuner. Det er i Nittedal, som i landet ellers, forskjeller i sykefraværet mellom ulike sektorer og enheter.

Nittedal kommune har iverksatt gode rutiner for å kartlegge og kontrollere sykefraværet. Det er grundige drøftinger av den månedlige rapportering til Arbeidsmiljøutvalget og Administrasjonsutvalget. I 2013 inngikk kommunen avtale om ny Bedriftshelsetjeneste, og leverandøren har i sin tilnærming til sykefravær styrket oss i arbeidet med forebyggende aktiviteter.

Indikator	2010	2011	2012
Sykefravær	7,8	8,1	7,4

Hva skal vi gjøre?

Mål

Kompetente medarbeidere

- Karriereplan er utviklet for utpekte ledere og arbeidstakere
- Det skal tilrettelegges for horisontal karriere

Motiverte medarbeidere

- Følge opp vedtatt arbeidsgiverpolitikk
- Stillingsbeskrivelser opprettet
- Medarbeidersamtaler gjennomført

Måleindikatorer

- Medarbeiderundersøkelse med spørsmål knyttet til temaene god ledelse, godt arbeidsmiljø, mestring, autonomi og hensiktsopplevelse.
- Nærværsprosent

Sunn økonomi

Økonomiske rammer, forutsetninger og prioriteringer i handlingsplanen

Innledning

Med sunn økonomi menes det at kommunen har:

- Tydelige og bevisste politiske prioriteringer
- Realistiske budsjetter
- Økonomiske reserver
- Nøktern ressursbruk på alle områder

Kommunen har følgende delmål og indikatorer for området:

- Godt beslutningsgrunnlag basert på relevante styringsdata – Eks. KOSTRA
- Avvik fra budsjett
- Netto driftsresultat i forhold til totale driftsinntekter
- Gjeld i forhold til inntekter

Konsekvenser av ny regjering

Rådmannens forslag til handlingsplan for perioden 2014-2017 og budsjett for 2014, er lagt med bakgrunn i Stoltenberg-regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2014. Solberg-regjeringen vil komme med en tilleggsproposisjon til Stoltenberg-regjeringens forslag til statsbudsjett innen 10. november 2013. Rådmannen vil komme tilbake med sin vurdering av en eventuell tilleggsproposisjon og konsekvensene av denne for Nittedal kommune så snart denne foreligger.

Forutsetninger for handlingsplanen

Nittedal står i 2013 foran store økte behov som følge av endringer i befolkningen. Økningen består både av økte behov for den enkelte innbygger og en økning i antallet innbyggere som har behov for kommunale tjenester. Dette gjelder spesielt innen begge de store sektorene helse og omsorg og oppvekst og utdanning.

Rådmannens forslag til handlingsplan er lagt som et stramt økonomisk opplegg. Budsjettet er lagt basert på dagens nivå for tjenester og tar ikke høyde for eventuelle økninger i tjenestebehov ut over det som var kjent på tidspunkt for utarbeidelse av handlingsplanen. Alle anslag i budsjettet er gjort med bakgrunn i å få best mulig estimater gitt den usikkerheten som er innen de forskjellige tjenesteområdene til kommunen. Dette innebærer at det både kan inntreffe positive og negative avvik i løpet av perioden i forhold til de forutsetninger som er lagt til grunn i utarbeidelsen av forslaget til handlingsplan.

Rådmannen har lagt vekt på kommunestyrets vedtak i handlingsplanen for perioden 2013-2016, vedtak i sak om budsjetttrimmer for 2014-17 (KST-sak 49/13) og vedtak i sak om kostnadsreduksjon og inntektsøkninger for perioden 2014-2017 (KST-sak 81/13) med hovedvekt på 2014-forslagene. Rådmannen vil legge frem saker om utvalgte temaer våren 2014 som vil ha betydning for handlingsplan 2015-18.

Inntekter

Regjeringen har i forslaget til statsbudsjett for 2014 justert veksten i skatteinntektene til 6,2 prosent fra 2012-2013, og forventer en vekst på 3,3 prosent fra 2013-14 for landet totalt. Den kommunale skattøren for personlige skattytere foreslås i statsbudsjettet for 2014 redusert med 0,2 prosentpoeng til 11,4 prosent i 2014. Kommunens egne anslag på vekst i skatteinntektene fra 2012-2013 anslås til 7,8 prosent, og dette er lagt til grunn som anslag for skatteinntekter for 2013 i beregningen av skatteinntektene i handlingsplanperioden. Økningen som er lagt inn i forslaget til budsjett for 2014 utgjør en vekst på 3,3 prosent fra 2013-2014, i tråd med statsbudsjettets anslag. Totalt er skatteinntektene for Nittedal budsjettet å øke med 19,2 mill. kroner fra 2013-2014. For årene 2015-17 er det budsjettet med økninger i skatteinntektene som følge av forventet befolkningsvekst.

Forventet rammetilskudd for kommunen er beregnet basert på kommunens egne befolkningsprognoser. Forventet utvikling i befolkning per 1.juli som er lagt til grunn for rammetilskuddet er vist i tabellen under.

Alder	2013	2014	2015	2016
0-1 år	500	558	581	599
2-5 år	1 272	1 268	1 256	1 267
6-15 år	3 169	3 209	3 279	3 337
16-22 år	2 102	2 097	2 127	2 141
23-66 år	12 578	12 907	13 242	13 483
67-79 år	1 958	2 022	2 105	2 180
80-89 år	469	505	517	542
90 år	80	81	86	87
Sum	22 128	22 647	23 193	23 636
% vekst fra forrige år		2,3 %	2,4 %	1,9 %

Rammetilskuddet er økt med 31 mill. kroner fra 2013-2014 basert på forslaget til statsbudsjett. Økningen i rammetilskudd skal være med på å kompensere for nye oppgaver innført i 2013 som får helårseffekt i 2014 og nye oppgaver som innføres i 2014.

Samlet vekst i frie inntekter fra 2013-2014 utgjør 50,1 mill. kroner noe som tilsvarer 5,0 prosent. Inkludert i dette er kompensasjon for forventet lønns- og prisvekst i 2013 (deflator) på 3,0 prosent. Nittedal kommune vil ha en realvekst i frie inntekter også i 2014. Realveksten skal dekke kommunens økte kostnader knyttet til befolkningsutviklingen (demografi) og økte rente- og pensjonskostnader.

For barnehager er det kompensert for helårseffekt av opptrapping av tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene fra 92-96 prosent fra 1. august 2013, nominell videreføring av makspris i for foreldrebetaling i barnehager fra høsten 2013, reell reduksjon i makspris for foreldrebetaling i barnehagene fra høsten 2014. Kostnadene knyttet til innføring av valgfag på 10. trinn i skolen fra høsten 2014 samt helårseffekt av innføring av valgfag for 9. trinn i 2013, er inkludert i

rammetilskuddet. Helårseffekt av innføring av 1 time frivillig, gratis kulturskoletilbud per uke fra høsten 2013, er også inkludert i rammetilskuddet.

Nittedal er for 2014 tildelt 3,9 mill. kroner i inntekt som skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Skjønnsmidler er ikke en påregnelig inntekt, beløpet er derfor ikke videreført etter 2014.

Refusjoner for ressurskrevende tjenester er budsjettetert til 24,4 mill. kroner i 2014. Refusjonene er på nivå med prognosen for 2013, dette skyldes en kombinasjon av dagens tjenesteleveranser kombinert med en justering av innslagspunktet for refusjon og reduksjon av kompensasjonsgrad med 2,5 prosentpoeng til 77,5 prosent med effekt fra og med 2013.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene er budsjettetert basert på prognose fra pensjonsleverandørene. Beregningene for 2014 viser en økning i pensjonskostnadene for 2014 med om lag 6 mill. kroner sett i forhold til pensjonsleverandørens siste prognose for 2013. Økningen er en følge av endrede parametere pensjonsleverandørene må ta hensyn til når de kalkulerer kundenes pensjonskostnad.

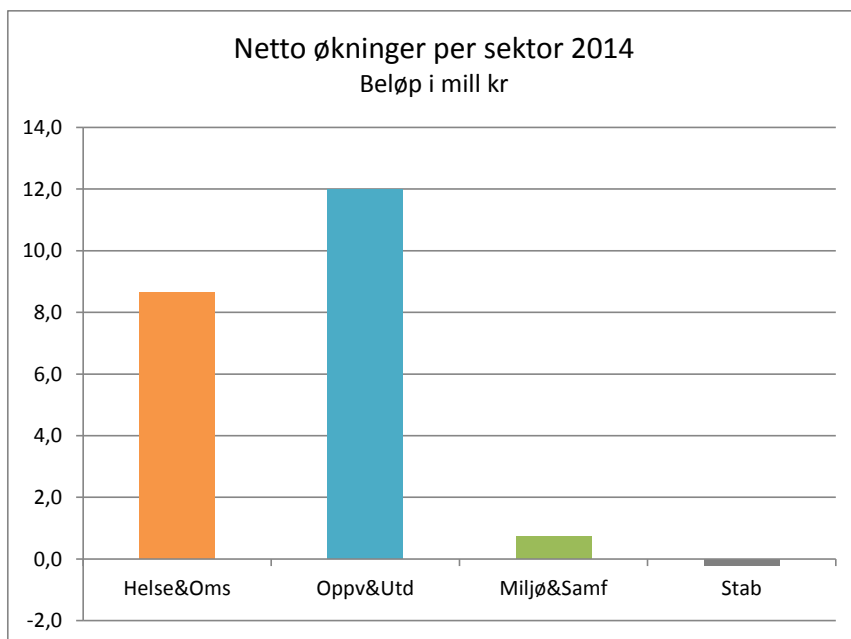
For kommuner er det forskjell på pensjonskostnad og pensjonspremie. Premien fra KLP er forventet å øke med over 25 mill. kroner fra 2013 til 2014. I 2014 forventes det et premieavvik på omtrent 20 mill. kroner. Dette beløpet skal etter gjeldende regler kostnadsføres over 10 år. Det vil si at kommunen i perioden 2015-2025 vil ha 2 mill. kroner høyere pensjonskostnad hvert enkelt år, alt annet likt. Det er varslet at amortiseringstiden for premieavvik (tiden premieavvikene skal kostnadsføres over) vil reduseres til 5 eller 7 år for premieavvik som opparbeides i 2014 og senere. Dette vil isolert sett for kommunens del medføre en kostnadsøkning fra og med 2015 på ytterligere 2 mill. eller 0,9 mill. kroner årlig i handlingsplanperioden.

Vesentlige endringer i budsjett 2014 i forhold til vedtatt handlingsplan for perioden 2013- 2016

Nittedal kommune opplever store demografiske endringer som stiller økte krav til kommunen. Rådmannen har i forbindelse med utarbeidelsen i handlingsplanen jobbet med kostnadsreduksjoner innenfor alle sektorer med sikte på å friggi midler for å kunne foreta omprioriteringer av ressursbruken i kommunen. Grunnlaget for handlingsplanen er vedtatt handlingsplan for 2013-16, som videreføres i rådmannens forslag til handlingsplan for perioden 2014-2017. Endringer i forhold til dagens rammer er omtalt under, både knyttet til styrkinger og kostnadsreduksjoner og omprioriteringer.

Rådmannen har i forslaget til budsjett for 2014 en netto økning av rammene til sektorene med totalt 21,1 mill. kroner for 2014. I tillegg kommer midler til lønnsoppgjør som er budsjettetert sentralt men vil fordeles til enhetene når lønnsoppgjøret for 2014 er gjennomført. Det er foretatt kostnadsreduksjoner på 11,3 mill. kroner i enhetenes budsjetter i 2014. Utgiftsnivået er derfor økt med 32,4 mill. kroner, mens 11,3 mill. kroner finansiert ved omprioriteringer/reduksjoner.

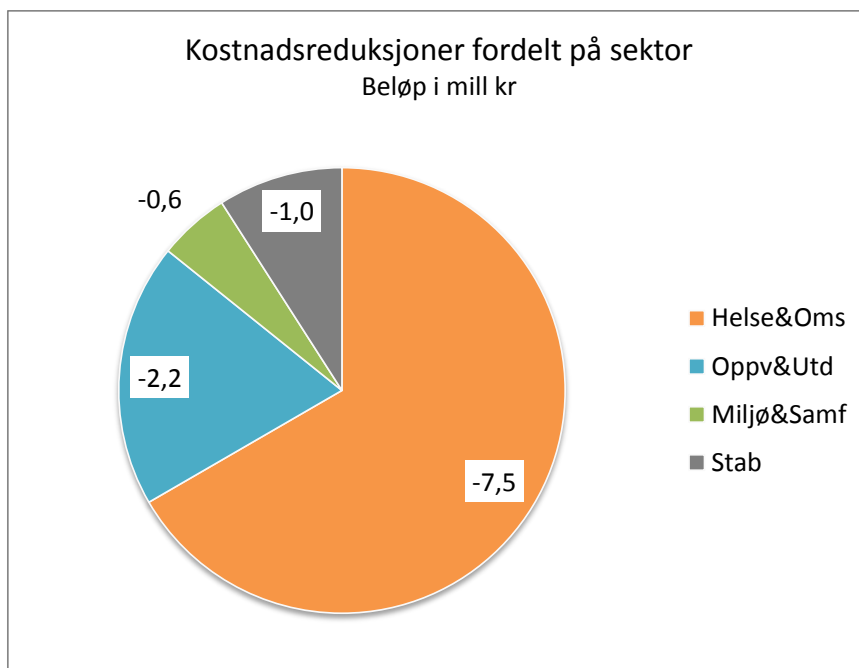
Figuren under viser økningene fordelt på sektorene i kommunen.

Som det fremkommer av figuren over, er det i sektorene helse og omsorg og oppvekst og utdanning at det i hovedsak foreslås økninger i netto driftsrammer i 2014. Helse og omsorg foreslås økt med 8,6 mill. kroner, og oppvekst og utdanning foreslås økt med 12,0 mill. kroner. Sektor for miljø og samfunnsutvikling foreslås en netto økning på 0,7 mill. kroner, mens stabssektoren får en netto reduksjon i rammene med 0,2 mill. kroner. For å muliggjøre økninger i rammene til sektorene, er det i forbindelse med budsjettarbeidet jobbet aktivt med å finne muligheter for å redusere kostnader. Detaljer som viser styrking, kostnadsreduksjon og inntektsøkninger som ligger til grunn for nettobeløpene per sektor, fremkommer av vedlegg 4. I vedlegget fremkommer også tiltak som er vurdert men ikke tatt inn i rådmannens forslag til handlingsplan.

Kostnadsreduksjoner i forslag til handlingsplan

Arbeidet med å foreta kostnadsreduksjoner skal gi varige årlige reduserte kostnader. Tilsammen utgjør dette 11,3 mill. kroner i 2014. Kostnadsreduksjonene som ligger inne i rådmannens forslag til handlingsplan øker i årene utover i handlingsplanperioden til 20,3 mill. kroner i årlig reduksjon i 2017. Med bakgrunn i KST-sak 81/13 forslag til kostnadsreduksjon og forslag til økte inntekter for perioden 2014-17 behandlet i kommunestyret i oktober 2013, vil rådmannen arbeide med ytterligere tiltak. Rådmannen vil legge frem saker om disse tiltakene våren 2014. Kostnadsreduksjonene fordeler seg mellom de enkelte sektorene slik det fremkommer av figuren under for 2014:

Helse- og omsorgssektoren skal i 2014 gjennomføre tiltakene med størst økonomisk effekt, 7,5 mill. kroner i reduserte kostnader. Stabssektoren foretar kostnadsreduksjoner på 1 mill. kroner, oppvekst og utdanning på 2,2 mill. kroner, mens miljø og samfunnsutvikling reduserer kostnadene med 0,6 mill. kroner.

Sektor for helse og omsorg skal oppnå kostnadsreduksjoner gjennom nedleggelse av spesialisert korttidsenhet, redusert kjøp av tjenester fra private, reduksjon i tilbud i psykisk helse lavterskelteam, omlegging av tilbudet for økonomisk forvaltning hos NAV, omorganisering og omlegging av turnus innenfor mangfold og inkludering samt omlegging av vaskeri-, transport- og resepsjonstjenesten innen institusjon.

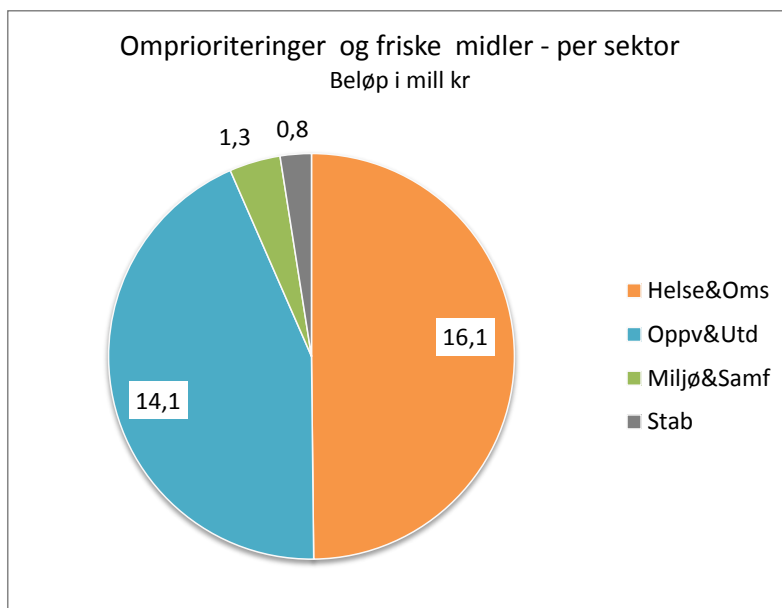
Oppvekst og utdanningssektoren oppnår sine kostnadsreduksjoner ved at prosjektet Murr i magen avsluttes, tilpasning av tiltak knyttet til den kulturelle skolesekken, omlegging av Sommeruka, omlegging av bruk av Libadet med økt tid i badet for idrettslag og en reduksjon med en stilling i forbindelse med naturlig avgang innen utekontakten.

Stab og støttesektoren oppnår sine kostnadsreduksjoner gjennom omprioriteringer av oppgaver ved naturlig avgang, reduserte kostnader til porto som følge av innføring av papirløse politikere og noe reduksjon i midlene til IA tiltak i kommunen.

For ytterligere detaljer vises det til vedlegg 4.

Styrkinger i rådmannens forslag til handlingsplan

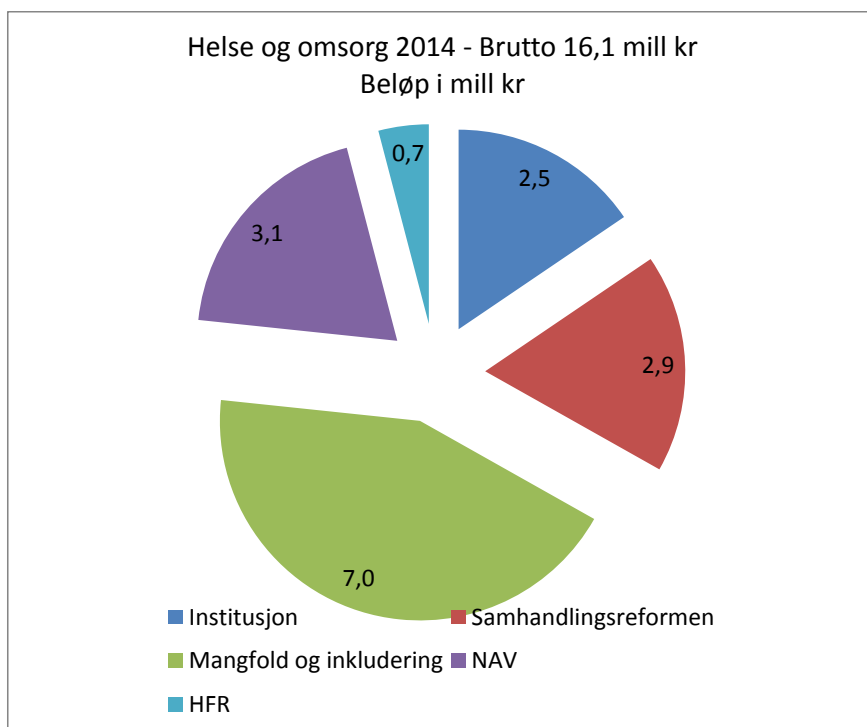
De planlagte kostnadsreduksjonene gir sammen med økte inntekter, mulighet for å styrke flere områder i kommunen. Omprioriteringer som følge av kostnadsreduksjoner og økte inntekter gir muligheter for bruttoøkninger i sektorenes budsjetter slik det fremkommer av figuren under:

Styrkinger og omprioriteringer innen helse og omsorg

Sektor helse og omsorg omprioriterer 7,5 mill. kroner innenfor egen ramme, får tilført 8,6 mill. kroner i nye midler i rådmannens forslag, og får dermed brutto 16,1 mill. kroner til nye tiltak innenfor sektoren.

Fordeling av de 16,1 mill. kroner innenfor helse og omsorg mellom enhetene i sektoren fremkommer av figuren under:

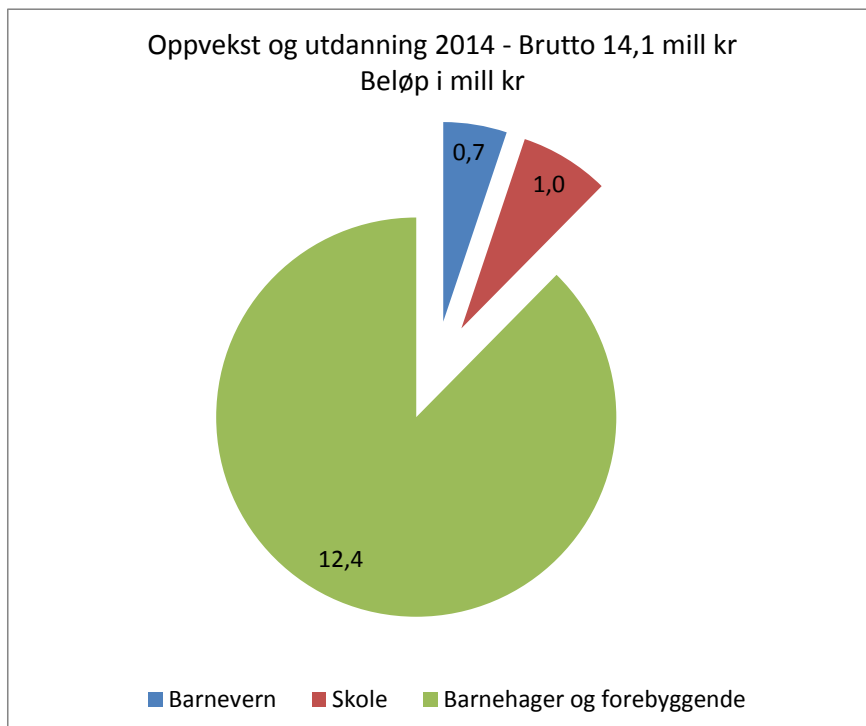
Enhet for mangfold og inkludering, enhet for institusjon, NAV og samhandlingsreformen er de enheter som i hovedsak er prioritert innenfor sektor for helse og omsorg.

I enhet for mangfold og integrering er det en kombinasjon av økte behov hos brukerne samt åpning av nytt Rotnesbeitet borettslag som ligger til grunn for de økte rammene for enheten. Enhet for institusjon foreslås å få økte rammer til økt bemanning på Døli. Forslaget til økt budsjett for samhandlingsreformen er basert på kostnadene kommunen forventer å få i 2013 knyttet til medfinansiering og utskrivningsklare pasienter. Den foreslåtte økningen i budsjettet til NAV er i hovedsak en videreføring i prognostiserte kostnader som forventes i 2013 innen sosialhjelp, flere brukere innenfor kvalifiseringsprogrammet og økte kostnader knyttet til rus.

Styrkinger innenfor oppvekst og utdanning

Sektor oppvekst og utdanning omprioriterer 2,2 mill. kroner innenfor egen ramme, får tilført 12,0 mill. kroner i nye midler i rådmannens forslag, og får dermed brutto 14,2 mill. kroner til nye tiltak innenfor sektoren.

Innenfor oppvekst og utdanningssektoren er det også i dette forslaget til handlingsplan barnehagene som får en betydelig økning. Økningen fordelt på de enkelte enhetene i sektoren fremkommer i figuren under.

Økningen for enhet for barnehager og forebyggende tjenester er i hovedsak knyttet til økte kostnader til likebehandling av de ikke-kommunale barnehagene. I tillegg foreslås det en styrking av helsestasjon og skolehelsetjenestene i tråd med forslaget til statsbudsjett for 2014. Skolene får økte rammer knyttet til innføring av valgfag for 10. trinn fra høsten 2014, helårsvirkning av innføring av valgfag for 9. trinn høsten 2013 og helårsvirkning knyttet til innføringen av en gratis kulturskoletime høsten 2013. Barnevernet foreslås å få styrket rammene knyttet til statsbudsjettets forslag om økning av kommunens betaling for barn i statlige barnevernsinstitusjoner og økte rammer for tilsyn av barn i fosterhjem.

Utvikling i kostnader til ikke-kommunale barnehager 2011-2014

Høsten 2013 åpnes det ny barnehage i Kruttverket som gir økt antall barnehageplasser i midtbygda. I tillegg medfører helårseffekt av opptrapping av tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene til 96 prosent fra 1. august 2013, opptrapping mot to barnehageopptak fra høsten 2014 og økte satser for kapitaltilskudd til ikke-kommunale barnehager ytterligere økte kostnader. I tabellen under vises det en oversikt over antall barn i de ikke-kommunale barnehagene og økte kostnader til likebehandling. Økningen i tilskudd til de ikke-kommunale barnehagene utgjør i underkant av 28 mill. kroner i perioden.

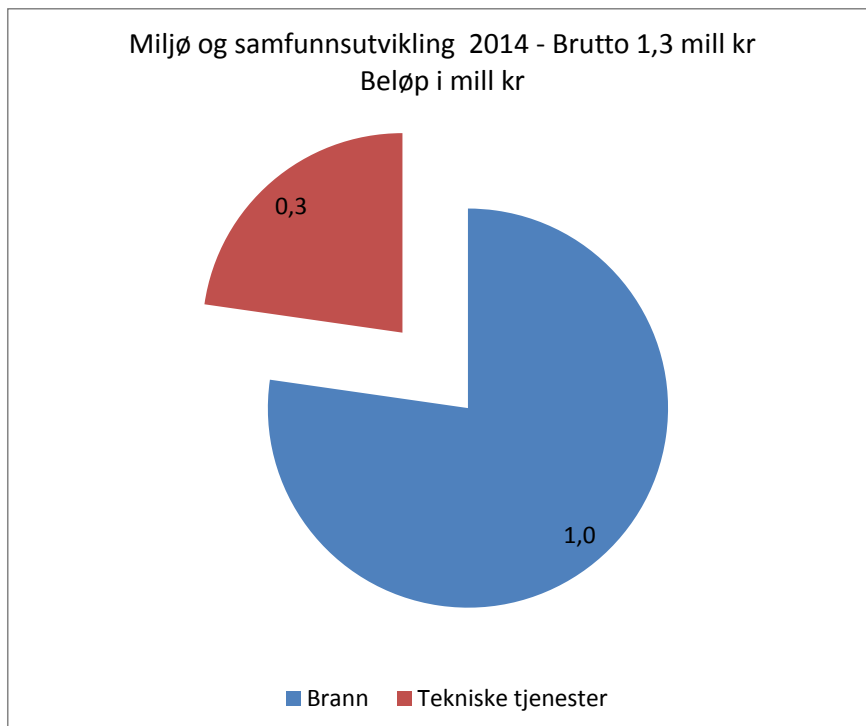
Barnehager - beløp i 1000 kr	2011	2012	Prognose 2013	Budsjett 2014
Totalt antall små heltidsbarn i ikke-kommunale barnehager	483	434	443	443
Totalt antall store heltidsbarn i ikke-kommunale barnehager	727	753	790	790
Økning små heltidsbarn i ikke-kommunale barnehager		-49	9	
Økning store heltidsbarn i ikke-kommunale barnehager		26	37	
Kommunalt tilskudd til ikke-kommunale barnehager	123 550	135 295	140 601	152 300
Vekst i tilskudd til ikke-kommunale barnehager		9,5 %	3,9 %	8,3 %
Sats for minimumstilskudd ikke-kommunale barnehager	88-91%	91-92%	92-96%	96 %

Rådmannen legger i forslaget til handlingsplan opp til bygging av ny Åneby barnehage, som samtidig utvides med en avdeling. Utvidelse av Åneby barnehage og bygging av denne etter passivhusstandard forventes å gi en mer effektiv drift av de kommunale barnehagene samtidig som antallet barnehageplasser i Hakadal økes.

Styrkinger innenfor miljø og samfunnsutvikling

Sektor for miljø og samfunnsutvikling omprioriterer 0,7 mill. kroner innenfor egen ramme, får tilført 0,6 mill. kroner i nye midler i rådmannens forslag, og får dermed brutto 1,3 mill. kroner til nye tiltak innenfor sektoren.

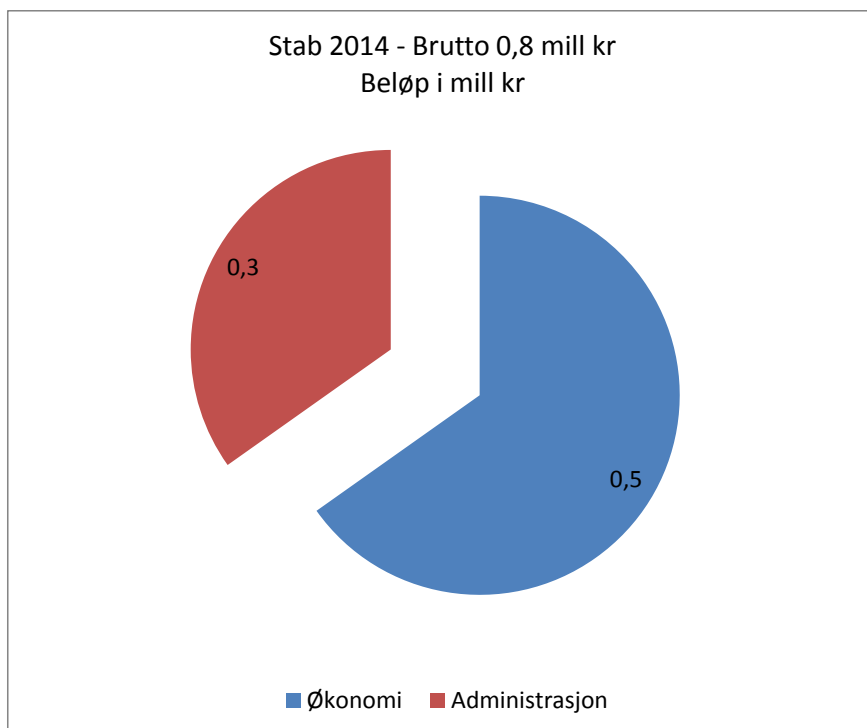
Sektor for miljø og samfunnsutvikling foreslås å få økte rammer til brannvesenet i tillegg til en mindre økning for å ivareta forventet behov knyttet til ny organisering innen sektoren. Deltakelse i brannsamarbeidet med NRBR vil gjennom en plan for utjevning av kostnadene til den enkelte kommune gi Nittedal reduserte kostnader til brannvesenet i forhold til 2013 nivå over en 10 års periode. På grunn av et prognostisert merforbruk i 2013 som mest sannsynlig videreføres i 2014 vil kostnadene til brann allikevel medføre en netto økning i forslaget til budsjett for 2014, ref. KST-sak 70/13 Utvidet brannsamarbeid på Nedre Romerike.

Styrkinger innenfor stab

Stabssektoren omprioriterer 0,8 mill. kroner, og foretar i tillegg til dette et netto kutt på 0,2 mill. kroner.

Stabssektorens budsjett foreslås styrket med juridisk kompetanse innen innkjøp i tillegg til økte satser for møtegodtgjørelse og lisenskostnader for innføring av ny programvare innenfor lønn og personal. Rådmannen følger opp forvaltningsrevisjonsrapporten om anskaffelser og kontraktsoppfølging innen kommunalteknisk driftsavdeling og kommunalteknisk planavdeling, jf. KST-sak 56/13 med bl.a. juridisk kompetanse plassert i økonomienheten.

Eiendomsskatt og andre inntekter sammenliknet med andre kommuner

Det fremlagte budsjettet har ikke handlingsrom for sentrumsutvikling med unntak av kirke og kulturhus, kjøp av eiendom eller andre investerings- eller utviklingsoppgaver.

Nittedal kommune har sammenliknet med nabokommunene på Nedre Romerike relativt lave inntekter per innbygger. Tabellen under viser brutto driftsinntekter i kr per innbygger slik de fremkommer basert på de foreløpige KOSTRA-tallene for 2012. Brutto driftsinntekter er de samlede kommunale driftsinntektene, og inkluderer alt fra skatteinntekter og rammetilskudd til alle slags salgs- og leieinntekter. Inntektene til kommunene avhenger mao både av inntekter som kommunen ikke selv kan påvirke som rammetilskuddet og skatt, og inntekter som er påvirkbare som for eksempel leieinntekter, brukerbetaling og eiendomsskatt.

Forskjellen i inntekt per innbygger har sammenheng med forskjeller i utgiftsbehovet for den enkelte kommune basert på forskjeller i befolkningssammensetningen. I statsbudsjettet for 2013 fremkommer det at Lørenskog, Skedsmo, Rælingen og Fet anses som mer lettdrevne enn Nittedal, mens Sørumsund og Aurskog-Høland er vurdert å være tyngre å drive. En forskjell på 1000 kr per innbygger utgjør 22 mill. kroner for Nittedal. Dersom Nittedal hadde hatt samme inntekter per innbygger som for eksempel Sørumsund og Skedsmo ville dette utgjøre i overkant av 81 mill. kroner årlig.

Sammenligning KOSTRA tall – Inntekter per innbygger

	Nittedal 2012	Sørumsund 2012	Løren- skog 2012	Skedsmo 2012	Rælingen 2012	Fet 2012	Aurskog- Høland 2012
Finansielle nøkkeltall							
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger, konsern	56 752	60 448	61 781	60 447	57 208	56 685	53 394

Som det fremkommer av tabellen over er Nittedals inntekter for 2012 på nivå med Fet, men lavere enn inntektene til Sørumsund, Lørenskog, Skedsmo og Rælingen. Sørumsund, Skedsmo og Lørenskog har alle eiendomsskatt, Fet har vedtatt dette innført fra og med 2013. Inntektene fra eiendomsskatt utgjorde i 2012 hhv om lag 18 mill. kroner, 35 mill. kroner og 57 mill. kroner i Sørumsund, Skedsmo og Lørenskog. Sørumsund og Skedsmo har eiendomsskatt på både bolig og næring, mens Lørenskog kun har eiendomsskatt på næring. Rælingen og Aurskog-Høland har ikke inntekter fra eiendomsskatt i 2012. Formannskapet i Aurskog-Høland har våren 2013 vedtatt å starte utredning av innføring av eiendomsskatt.

Kommunene har anledning til å innføre eiendomsskatt på næring, bolig eller for både næring og bolig. Inntektene fra eiendomsskatt vil avhenge av verdien på eiendommene kombinert med skattesatsen.

Det er ikke lagt inn inntekter fra eiendomsskatt i handlingsplanperioden. Rådmannen mener likevel det er nødvendig å utrede eiendomsskatt i løpet av 2014 med sikte på innføring i 2015 for å kunne møte utfordringene fremover, se forslag til vedtak og vedlegg 2.

Finans

Rådmannen har lagt til grunn en renteutvikling for de flytende rentene tilsvarende Norges Banks pengepolitiske rapport nr. 3/2013. Tabellen under viser forventet renteutvikling for de flytende rentene for kommunen og faktisk rentenivå hensyntatt effekten av kommunens rentebindinger.

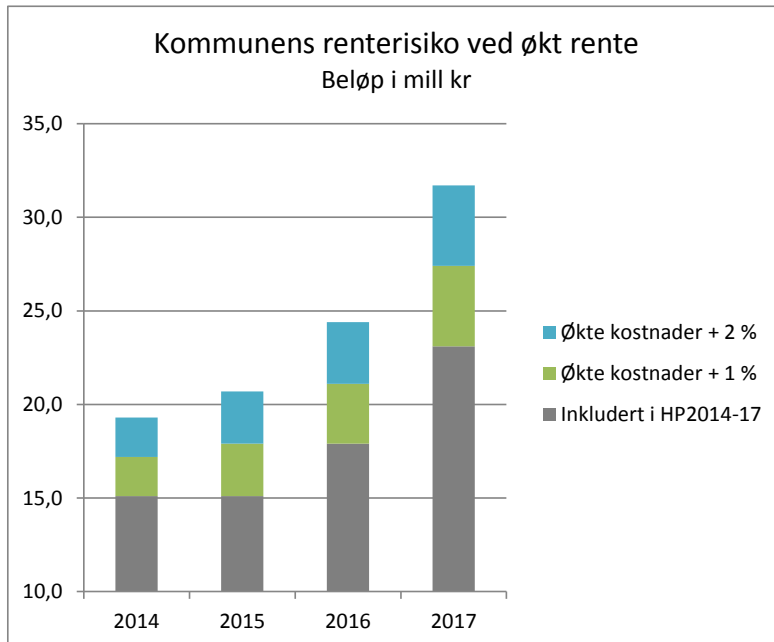
	2014	2015	2016	2017
Forventet flytende rente (3 måneders NIBOR +0,3 %)	2,2 %	2,5 %	3,0 %	3,5 %
Forventet rentenivå Nittedal (vektet flytende og fastrente)	2,8 %	2,8 %	3,1 %	3,5 %

Simulering av renterisiko for kommunen

Økningen i lånegjeld gjør kommunen mer utsatt for økning i lånerenten. Lånegjelden til kommunen består av en kombinasjon av lån hvor kommunen har renterisiko og lån hvor kommunen ikke har denne risikoen. Rentekostnader på lån knyttet til selvkostområdene vann og avløp, videreformidlingslån til innbyggere og lån som er omfattet av rentekompensasjonsordninger kan grovt sett sies å ikke medføre renterisiko for kommunen. Grunnen til dette er at økte lånerenter knyttet til disse lånene i hovedsak vil bli kompensert gjennom økte inntekter fra selvkostområdene, økte renter på videreformidlingslån og rentekompensasjon fra Husbanken. De resterende lånene har kommunen selv renterisiko knyttet til.

I figuren under er det vist hvilke rentekostnader som er lagt inn i forslaget til handlingsplan for 2014-2017 der kommunen har renterisiko, og hvor mye kommunens lånekostnader øker med økt rente tatt hensyn til kommunens fastrenteandel og planlagt opptak av nye investeringslån i handlingsplanperioden. Beregningene er gjort under forutsetning av at alle nye lån tas opp til flytende rente. Figuren under viser at en renteøkning på 1 prosentpoeng vil medføre økte rentekostnader på 2,1 mill. kroner i 2014 som stiger til 4,3 mill. kroner i 2017. Tilsvarende vil en renteøkning på 2 prosentpoeng medføre 4,2 mill. kroner i økte kostnader i 2014 som stiger til 8,6 mill. kroner i 2017.

Rentenivået som ligger inne i rådmannens forslag til handlingsplan er sett i et historisk perspektiv lavt. En økning i lånerentene med 2 prosentpoeng slik det er vist i figuren under innebærer en lånerente ved utgangen av handlingsplanperioden på 5,5 prosent som anses å være et normalrentenivå over tid.

Opptak av startlån for viderefremidling i Husbanken

Rådmannen foreslår opptak av 33 mill. kroner i startlån i Husbanken i 2014. Beløpet er basert på forventede behov for startlån i kommunen sett i lys av boligsosial plan og etablering av Rotnesbeitet borettslag.

Investeringer

Rådmannen legger i handlingsplanperioden opp til 50 prosent egenkapitalfinansiering av kirke og kulturhus. Dette er en endring i forhold til sak om budsjetttrimmer 2014-17 (KST-sak 49/13) der det var forutsatt at kulturhuset i sin helhet ble finansiert med e-verksfondet og disposisjonsfond, mens kirken i sin helhet ble finansiert ved låneopptak.

Alle andre investeringer unntatt kulturhus og kirke foreslås i sin helhet finansiert ved låneopptak.

Rådmannen foreslår at kommunens e-verksfond brukes som egenkapital i investeringene i kirke og kulturhus. Investeringen i kulturhus er lagt inn med 100 mill. kroner eks. mva i handlingsplanperioden inkludert 1,6 mill. kroner eks. mva som er vedtatt for 2013. Kommunestyret vedtok i behandlingen av sak 120/13 å øke budsjetttrimmen for flerbrukshuset til 121,62 mill kr. Investeringen i kirke ligger inne med 31,5 mill. kroner eks. mva i handlingsplanperioden inkludert 0,8 mill. kroner eks. mva som er vedtatt for 2013. Dette er en endring fra sak om budsjetttrimmer for 2014-17 og en følge av kommunestyrets vedtak i KST-sak 86/13 Prosjekt Rådhuskvartalet.

Grunnerverv knyttet til kulturhus og kirke kommer i tillegg til investeringene i forslaget til handlingsplan og må finansieres i disse sakene på et senere tidspunkt. Investeringene i kirke og kulturhus er i henhold til kommunestyrets vedtak i KST-sak 86/16 Prosjekt rådhuskvartalet. Utvikling i e-verksfondet fremkommer i egen tabell under.

Rådmannens forslag til investeringer i handlingsplanperioden fremkommer i vedlegg 1.

Eventuelle økninger i investeringsbudsjettene knyttet til kirke og kulturhus utover rådmannens forslag er beregnet å medføre økte finanskostnader årlig på anslagsvis 0,8 mill. kroner per 10 mill. kroner økning i investeringsbudsjettet ut over rådmannens forslag til handlingsplan.

Det er ikke satt av midler til grunnerverv i sentrum i handlingsplanperioden.

Nittedal –eiendom KF

Rådmannen foreslår at Nittedal-eiendom KF i løpet av handlingsplanperioden skal oppnå en kostnadsreduksjon på 3 prosent. Kostnadsreduksjonene er lagt inn årlig basert på Nittedal-eiendom KFs plan for kostnadsreduksjon og vil ved utgangen av perioden utgjøre 1,5 mill. kroner årlig i besparelse for kommunen. Besparelsen i Nittedal-eiendom KF planlegges gjort gjennom effektivisering av driften samtidig som nivået på vedlikehold av bygg opprettholdes.

Rådmannen legger i forslaget handlingsplan også opp til et utbytte fra Nittedal-eiendom KF på 3 mill. kroner årlig i perioden 2014-16. Samlet foreslår rådmannen et utbytte fra Nittedal-eiendom KF i 2014 på 4,3 mill. kroner.

For detaljer vises det til forslag til handlingsplan for Nittedal-eiendom KF.

Budsjett for kontroll- og tilsynsvirksomheten for 2014

Rådmannen har i forslaget til budsjett for 2014 lagt til grunn Nittedal kontrollutvalgs forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsordningen i Nittedal kommune som ble behandlet i kontrollutvalgets sak 24/2013. Rådmannen har i forslaget for budsjett 2014 for kontroll- og tilsynsvirksomheten økt budsjettet tilsvarende kommunens egne vedtatte satser for godtgjørelse til kontrollutvalget og representantskapsmedlemmer i Romerike Revisjon IKS og ROKUS IKS og anslått økning i kommunens betaling til ROKUS IKS. Rådmannen er kjent med at det foreligger oppdaterte forslag til budsjett for Romerike Revisjon IKS som skal behandles i representantskapet i annen halvdel av november. Dersom forslaget til budsjett for Romerike Revisjon IKS blir vedtatt slik det foreligger vil dette medføre økt kostnad for kommunen med ca 0,1 mill. kroner utover rådmannens forslag.

Tilskudd til Nittedal kirkelige fellesråd

Rådmannen foreslo i KST-sak 49/13 Budsjetttrammer for handlingsplan 2014-2017 å øke tilskuddet til Nittedal kirkelige fellesråd med 0,25 mill. kroner permanent fra og med 2014. I arbeidet med handlingsplanen har rådmannen ikke funnet rom for dette. I forslaget til handlingsplan er tilskuddet til Nittedal kirkelige fellesråd videreført på linje med vedtatt handlingsplan for 2013-16 med unntak av tilleggsbevilgningen på 0,4 mill. kroner i 2013. Nittedal kirkelige fellesråds forslag til budsjett fremkommer i vedlegg 5. Rådmannen viser til KST-sak 48/13 Nittedal kommunes samarbeid med kirken. Ny Kirke og avklaring av Akershus gjennomsnitt som skulle behandles i forbindelse med

handlingsplan 2014-17. Rådmannen anser at drifts- og finanskostnader knyttet til investering i ny kirke slik det er innarbeidet i rådmannens forslag til handlingsplan 2014-17 vil medføre at tilskuddet til kirken per innbygger kommer over Akershus gjennomsnittet, jf. KST-sak 48/13.

Kommunestyret vedtok i sak 120/13 å øke overføringen til Nittedal kirkelige fellesråd i 2014 med 0,2 mill kr blant annet for å styrke arbeidet for ungdom.

Netto driftsresultat

Rådmannens forslag til handlingsplan legger opp til et netto driftsresultat på rundt 2,6 mill. kroner i 2014 som øker til 7,7 mill. kroner i 2015, deretter 3,6 mill. kroner i 2016 og i -0,5 mill. kroner i 2017. Utviklingen i netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter fremkommer av tabellen under. Inkludert i netto driftsresultatet ligger kostnader til VAR som er høyere enn inntektene da kommunen har store positive selvkostfond som skal benyttes til å redusere gebyrene. Den negative utviklingen i netto driftsresultat er basert på dagens kjente faktorer og har ikke tatt hensyn til positive effekter av ytterligere tiltak knyttet til modernisering og effektivisering som rådmannen vil arbeide videre med i 2014.

Rådmannens forslag

(tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	1 267 281	1 278 887	1 289 822	1 295 450
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 662	7 770	3 571	-529
Netto driftsresultat i %	0,2 %	0,6 %	0,3 %	0,0 %

Kommunestyrets vedtak

Tabellen under er oppdatert etter rådmannens tilleggsinnstilling som følge av regjeringen Solbergs proposisjon til Stortinget Prop 1 S Tillegg 1 og kommunestyrets vedtak.

(tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	1 263 320	1 271 826	1 282 661	1 288 189
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-4 238	-4 431	-8 428	-12 629
Netto driftsresultat i %	-0,3 %	-0,3 %	-0,7 %	-1,0 %

Rådmannens forslag

Korrigert netto driftsresultat i rådmannens forslag når det justeres for selvkostområdene i miljø og samfunnsutvikling er 11,8 mill. kroner i 2014, økende til 15,9 mill. kroner i 2015, 10 mill. kroner i 2016 og 2,4 mill. kroner i 2017. Utviklingen i netto driftsresultat og driftsresultat i prosent av driftsinntekter fremkommer av tabellen under.

Korrigert netto driftsresultat:

Netto driftsresultat eksklusiv selvkostområder i sektor miljø og samfunnutvikling (tall i 1000 kr)				
KORRIGERTE DRIFTSINNTEKTER	1 190 210	1 199 347	1 206 906	1 208 249
KORRIGERT NETTO DRIFTSRESULTAT	11 831	15 944	10 006	2 460
Korrigert netto driftsresultat i %	1,0 %	1,3 %	0,8 %	0,2 %

Korrigert netto driftsresultat i prosent av totale driftsinntekter er beregnet til å utgjør 1,0 prosent i 2014, økende til 1,3 prosent i 2015 som deretter synker til 0,2 prosent i 2017.

Kommunestyrets vedtak

Tabellen under er oppdatert etter rådmannens tilleggsinnstilling som følge av regjeringen Solbergs proposisjon til Stortinget Prop 1 S Tillegg 1 og kommunestyrets vedtak.

Korrigert netto driftsresultat:

Netto driftsresultat eksklusiv selvkostområder i sektor miljø og samfunnutvikling (tall i 1000 kr)				
	2014	2015	2016	2017
KORRIGERTE DRIFTSINNTEKTER	1 186 127	1 192 164	1 199 623	1 200 866
KORRIGERT NETTO DRIFTSRESULTAT	4 932	3 744	-1 989	-9 639
Korrigert netto driftsresultat i %	0,4 %	0,3 %	-0,2 %	-0,8 %

Fylkesmannen anbefaler at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene over tid bør ligge mellom 3 – 5 prosent. Fylkesmannens anbefaling er lagt for å sikre robust økonomi i kommunene. Rådmannens forslag til netto driftsresultat som ligger under fylkesmannens anbefaling gir kommunen mindre buffer til å håndtere uforutsette hendelser og gjør kommunen sårbar for uforutsette hendelser som påvirker økonomien. Økte kostnader eller reduserte inntekter i forhold til budsjettet vil raskere slå ut i behov for strakstiltak for å balansere økonomien. Tabellen under fra rådmannens forslag viser utvikling i korrigert netto driftsresultat i handlingsplanperioden sett i forhold til fylkesmannens minimumsanbefaling om 3 prosent netto driftsresultat. Som det fremkommer av tabellen under burde kommunen hatt et korrigert netto driftsresultat som var om lag 25 mill. kroner bedre per år enn foreslått i perioden 2014-16 og 34 mill. kroner bedre i 2017 for å oppnå fylkesmannens anbefalte netto driftsresultat.

Avvik fra fylkesmannens anbefaling til netto driftsresultat - tall i 1000 kr				
	2014	2015	2016	2017
Korrigert netto driftsresultat i rådmannens forslag til HP	11 831	15 944	10 006	2 460
Korrigerte driftsinntekter	1 190 210	1 199 347	1 206 906	1 208 249
Netto driftsresultat i prosent av totale driftsinntekter	1,0 %	1,3 %	0,8 %	0,2 %
Fylkesmannens anbefaling				
Anbefalt minimum netto driftsresultat 3 % utgjør	35 706	35 980	36 207	36 247
Avvik fra fylkesmannens anbefalte 3 % netto driftsresultat	23 875	20 036	26 201	33 787

Kommunestyrets vedtak

Tabellen under er oppdatert etter rådmannens tilleggsinnstilling som følge av regjeringen Solbergs proposisjon til Stortinget Prop 1 S Tillegg 1 og kommunestyrets vedtak.

Avvik fra fylkesmannens anbefaling til netto driftsresultat - tall i 1000 kr	2014	2015	2016	2017
Korrigert netto driftsresultat i rådmannens forslag til HP	4 932	3 744	-1 989	-9 639
Korrigerte driftsinntekter	1 186 127	1 192 164	1 199 623	1 200 866
Netto driftsresultat i prosent av totale driftsinntekter	0,4 %	0,3 %	-0,2 %	-0,8 %
Fylkesmannens anbefaling				
Anbefalt minimum netto driftsresultat 3 % utgjør	35 584	35 765	35 989	36 026
Avvik fra fylkesmannens anbefalte 3 % netto driftsresultat	30 652	32 021	37 978	45 665

Som det fremkommer av tabellen over burde kommunen hatt et korrigert netto driftsresultat som var om lag fra 30 til 38 mill. kroner bedre per år enn foreslått i perioden 2014-16 og 45 mill. kroner bedre i 2017 for å oppnå fylkesmannens anbefalte netto driftsresultat.

Disposisjonsfond og e-verksfond

Utviklingen i størrelsen på e-verksfondet og de frie midlene på disposisjonsfondet fremkommer av tabellene under. Forutsetningen for utviklingen i e-verksfondet er en egenkapitalfinansiering av investering i kirke og kulturhus på 50 prosent. Andre investeringer forutsettes lånefinansiert i sin helhet. Basert på disse forutsetningene vil e-verksfondet være redusert til 6,8 mill. kroner ved utgangen av 2015 slik det fremkommer av tabellen under.

(tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017
E-verksfond saldo per 1.1	71 400	59 175	6 850	6 850
Bruk av e-verksfond til investering kulturhus og kirke	12 225	52 325	0	0
Utgående saldo e-verksfond 31.12	59 175	6 850	6 850	6 850

De frie midlene på disposisjonsfondet øker alle årene i handlingsplanperioden da det kun er e-verksfondet som brukes som egenkapital i investering i kirke og kulturhus. Kommunens budsjetterte egenkapitaltilskudd i KLP finansieres av de frie midlene på disposisjonsfondet. I oversikten under er budsjettert overføring til disposisjonsfond større enn korrigert netto driftsresultat. Dette skyldes budsjettert bruk av bundne integreringstilskudd for flykninger innenfor enhet for mangfold og integrering.

(tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017
Frie midler på disposisjonsfond saldo per 1.1*	57 000	69 341	85 524	95 774
Budsjettert overføring til disposisjonsfond	14 241	18 083	12 150	4 600
Bruk av disposisjonsfond til investeringer	1 900	1 900	1 900	1 900
Utgående saldo frie midler e-verksfond 31.12	69 341	85 524	95 774	98 474

* Saldo per 1.1.2014 er anslått basert på økonomisk tertialrapport 2/2013

Kommunestyrets vedtak

Tabellen under er oppdatert etter rådmannens tilleggsinnstilling som følge av regjeringen Solbergs proposisjon til Stortinget Prop 1 S Tillegg 1 og kommunestyrets vedtak.

(tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017
Frie midler på disposisjonsfond saldo per 1.1*	57 000	63 441	67 424	65 674
Budsjettert overføring frie midler til disposisjonsfond	8 341	5 883	150	-7 500
Bruk av disposisjonsfond til investeringer	1 900	1 900	1 900	1 900
Utgående saldo frie midler på disp.fond 31.12	63 441	67 424	65 674	56 274

* Saldo per 1.1.2014 er anslått basert på økonomisk tertialrapport 2/2013

Budsjettert overføring til frie midler på disposisjonsfond er 1 mill kr større enn beløpet på linjen for overføring til disposisjonsfond i 2014 da drift av demenskollektivet etter kommunestyrets vedtak skal dekkes av resterende midler fra oppreisningsordningen for barnevernsbarn.

Tabellen viser at de frie midlene på disposisjonsfondet etter rådmannens tilleggsinnstilling og kommunestyrets vedtak er tilnærmet uendret i handlingsplanperioden, men at det i 2017 er budsjettert bruk av disposisjonsfondet.

Videre arbeid med effektivisering og modernisering

Rådmannen vil i 2014 fortsette arbeidet med effektivisering og modernisering gjennom følgende tiltak som ikke er tatt inn forslaget til handlingsplan:

- Iverksette et strukturprosjekt som gjennomgår kommunens arealer og plassering de enkelte tjenester sett opp mot fremtidig kapasitetsbehov og behovet for ytterligere effektivisering, herunder vurdere kjøp av Glitre
- Vurdere bilparken til kommunen med fokus på effektiv drift og driftskostnader
- Gjennomgå områder presentert i KST-sak 49/13 for ytterligere effektivisering og modernisering, se også vedlegg 4

Innføring av e-handel

Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) har beregnet at innføring av e-handel vil gi besparelser for kommunen med 4- 6 prosent av innkjøp gjort over e-handelsplattformen når denne er i drift. Besparelsene vil være knytte til flere faktorer, blant annet høyere avtalelojalitet, mer effektiv fakturabehandling og bedre utnyttelse av inngåtte avtaler og bedre statistikkgrunnlag for fremtidige anbud. Kommunen vil i løpet av 2014 innføre e-handel og effektene av dette vil dermed kunne utnyttes fra og med 2015.

Vedlegg 1: Forskriftsmessige økonomiske oversikter

Alle tall i hele 1000 NOK.

Budsjettskjema 1A - driftsbudsjett	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Skatt på inntekt og formue	-538 896	-572 308	-600 101	-607 280	-613 455	-614 838
Ordinært rammetilskudd	-411 467	-424 092	-450 608	-446 338	-446 224	-449 122
Skatt på eiendom	0	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-17 017	-14 414	-13 898	-16 195	-17 393	-17 255
Sum frie disponible inntekter	-967 380	-1 010 814	-1 064 607	-1 069 813	-1 077 072	-1 081 215
Renteinntekter og utbytte	-33 335	-32 092	-32 014	-33 158	-34 623	-37 837
Gevinst på finansielle instrumenter	-4 358	0	0	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	33 246	23 983	22 349	23 449	29 348	37 648
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	30 091	33 139	35 700	38 300	46 100	55 700
Netto finansinntekter/-utgifter	25 644	25 030	26 035	28 591	40 825	55 511
Dekning av tidl års regnsk merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	14 823	300	500	500	500	500
Til ubundne avsetninger	30 437	4 431	7 342	5 885	149	0
Bruk av tidl års regnsk mindreforbruk	-19 300	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-15 055	-426	0	0	0	-7 500
Bruk av bundne avsetninger	-4 877	-9 921	-12 079	-10 813	-9 079	-5 629
Netto avsetninger	6 028	-5 616	-4 237	-4 428	-8 430	-12 629
Overført til investeringsbudsjettet	15 718	2 086	0	0	0	0
Sum fordelt til drift før korrigeringer	-919 990	-989 314	-1 042 809	-1 045 650	-1 044 677	-1 038 333
<i>Korrigert for overordnede inntekter/utgifter ført direkte i enheter og driftsinntekter og -utgifter som ikke er ført i enhetene</i>						
Statstilskudd inntektsført i sektorene	10 249	8 179	7 699	7 699	7 699	7 699
Renteinntekter og utbytte i sektorene	869	2	1 069	1 069	1 069	1 069
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter i sektorene	-2 620	-2 923	-2 517	-3 333	-4 391	-4 813
Netto avsetninger i sektorene	-4 930	10 046	11 579	10 314	8 579	5 129
Drift på sentral post finansområdet*	-53 296	-57 672	-59 983	-64 660	-68 172	-69 065
Drift på sentral post tilleggsbevilgninger**	2 857	36 292	45 360	50 160	51 960	51 960
Drift på sentral post tilskudd/avsetninger ***	9 517	10 719	8 147	8 570	9 192	9 192
Til fordeling drift	-957 344	-984 671	-1 031 455	-1 035 831	-1 038 741	-1 037 162
Sum fordelt drift - skjema 1B	957 344	984 670	1 031 456	1 035 833	1 038 742	1 037 162

* Utbytte og kapital mellom KF og kommunen.

** Reserverte midler til driftsutgifter herunder strøm, pensjon, lønn, husleie, arbeidsmiljøutvalg og rådmannens pott.

*** Tilskudd til Miljøhuset Gnisten, Nittedal kirkelig fellesråd og andre trossamfunn

Budsjettskjema 1B - driftsbudsjett	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Oppvekst- og utdanningssektor						
Barnehager og forebyggende tjenester	188 814	190 576	209 499	209 631	211 804	211 404
Barnevern	28 165	30 895	31 814	31 587	31 587	31 587
Grunnskolene	268 767	272 624	277 893	280 374	281 716	281 716
Kultur	24 071	24 643	24 504	27 554	30 104	30 104
PPT	9 081	10 303	10 364	10 364	10 364	10 364
Sum oppvekst og utdanning	518 897	529 041	554 074	559 510	565 575	565 175
Helse- og omsorgssektor						
Helse	39 700	41 708	42 767	42 767	42 767	42 767
Hjemmetjenester, forebygging og rehabilitering	46 037	53 494	58 468	59 468	58 718	57 968
Institusjon	87 290	82 642	86 010	84 762	84 262	84 262
Mangfold og inkludering	58 131	70 580	78 254	78 169	78 169	78 169
NAV	24 537	25 144	28 471	28 445	28 473	28 495
Tildelingsenheten	49 055	45 974	43 930	43 930	43 930	43 930
Sum Helse og omsorg	304 751	319 542	337 900	337 541	336 319	335 591
Miljø- og samfunnsutviklingssektor						
Miljø og samfunn	34 883	33 259	38 385	37 681	37 046	36 361
Miljø og samfunn selvkost	3 148	-	-	-	-	-
Sum Miljø og samfunnsutvikling	38 031	33 259	38 385	37 681	37 046	36 361
Administrative støtteenheter						
Administrasjon	49 305	55 146	57 367	57 210	56 277	57 037
Samhandlingsreformen	22 659	21 825	21 451	21 451	21 451	21 451
IKT	9 514	9 131	9 699	9 505	9 311	9 311
Strategi og styring	2 566	3 755	-	-	-	-
Økonomi	11 621	12 971	12 580	12 935	12 763	12 236
Sum administrative støtteenheter	95 665	102 828	101 097	101 101	99 802	100 035
Sum fordelt drift	957 344	984 670	1 031 456	1 035 833	1 038 742	1 037 162

Budsjettskjema 2A - investeringsbudsjett	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Investeringer i anleggsmidler	72 901	22 530	43 517	32 350	88 490	66 040
Utlån og forskutteringer	36 832	86 248	92 005	97 910	81 005	134 460
Kjøp av aksjer og andeler	0	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
Avdrag på lån	28 998	3 081	3 000	3 000	3 000	3 000
Avsetninger	5 813	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	144 544	113 759	140 422	135 160	174 395	205 400
Bruk av lånemidler	-67 725	-101 642	-121 497	-57 935	-158 175	-200 100
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-85	-150	0	0	-100	0
Tilskudd til investeringer	-1 312	-400	-400	-400	-5 400	-400
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-30 699	-3 081	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0	0
Andre inntekter	-1 165	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-16 384	-2 086	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-27 174	-6 400	-15 525	-73 825	-7 720	-1 900
Sum finansiering	-144 544	-113 759	-140 422	-135 160	-174 395	-205 400
	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Til investeringer i anleggsmidler fra 2A	72 901	22 530	43 517	32 350	88 490	66 040
<i>Fordelt slik:</i>						
Inventar og utstyr oppevekst og utdanning	1 172	720	5 120	320	160	160
Inventar og utstyr helse og omsorg	447	1 360	130	200	0	0
Inventar og utstyr miljø og samfunn	0	150	200	0	0	0
Inventar og utstyr administrative støtteenheter	824	1 800	0	0	0	0
Investeringer vann, avløp og renovasjon	13 097	3 700	23 165	28 550	83 550	63 000
Investeringer samferdsel	3 837	5 900	2 400	1 400	2 900	1 400
IKT-investeringer	10 177	6 400	7 502	1 880	1 880	1 480
Investeringer kirkeformål	1 385	2 500	5 000	0	0	0
Investeringer i bygg	10 998	0	0	0	0	0
Utlån til Nittedal-eiendom KF	28 836	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	1 723	0	0	0	0	0
Finansielle transaksjoner	425	0	0	0	0	0
Sum investeringer	72 920	22 530	43 517	32 350	88 490	66 040

Økonomisk oversikt drift	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Brukerbetalinger	-45 696	-43 450	-46 840	-47 321	-47 321	-47 321
Andre salgs- og leieinntekter	-85 747	-85 668	-82 994	-85 463	-88 839	-93 124
Overføringer med krav til motytelse	-109 160	-60 114	-64 603	-64 553	-64 553	-64 553
Rammetilskudd	-411 467	-424 092	-450 608	-446 338	-446 224	-449 122
Andre statlige overføringer	-17 017	-14 414	-13 898	-16 195	-17 393	-17 255
Andre overføringer	-284	-476	-4 276	-4 676	-4 876	-1 976
Skatt på inntekt og formue	-538 896	-572 308	-600 101	-607 280	-613 455	-614 838
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNETEKTER (B)	-1 208 267	-1 200 522	-1 263 320	-1 271 826	-1 282 661	-1 288 189
Lønnsutgifter	515 359	528 847	532 129	532 058	530 692	529 273
Sosiale utgifter	133 674	134 926	135 642	135 696	135 340	135 067
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjprod	124 202	121 989	116 491	117 274	116 295	116 820
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	352 880	356 621	395 969	400 450	407 523	407 110
Overføringer	73 509	76 036	100 924	105 531	106 488	106 488
Avskrivninger	18 294	14 500	18 992	18 993	18 992	18 992
Fordelte utgifter	-15 103	-14 553	-14 388	-14 388	-14 388	-14 388
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 202 815	1 218 366	1 285 759	1 295 614	1 300 941	1 299 362
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-5 452	17 844	22 439	23 788	18 280	11 173
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-33 335	-32 092	-32 014	-33 158	-34 623	-37 837
Gevinst på finansielle instrumenter	-4 358	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-24 530	-25 355	-25 746	-29 458	-32 187	-35 565
SUM EKSTERNE FINANSINNETEKTER (E)	-62 223	-57 447	-57 760	-62 616	-66 810	-73 402
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	33 246	23 983	22 349	23 449	29 348	37 648
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	30 091	33 139	35 700	38 300	46 100	55 700
Utlån	220	510	510	510	510	510
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	63 557	57 632	58 559	62 259	75 958	93 858
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 334	185	799	-357	9 148	20 456
Motpost avskrivninger	-18 294	-14 500	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-22 412	3 529	4 238	4 431	8 428	12 629
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-19 300	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-15 055	-426	0	0	0	-7 500
Bruk av bundne fond	-4 877	-9 921	-12 079	-10 813	-9 079	-5 629
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-39 232	-10 347	-12 079	-10 813	-9 079	-13 129
Overført til investeringsregnskapet	16 384	2 086	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	30 437	4 431	7 341	5 883	150	0
Avsetninger til bundne fond	14 823	300	500	500	500	500
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	61 644	6 817	7 841	6 383	650	500
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	0	-1	0	1	-1	0
SUM DRIFTSINNETEKTER (B)	-1 208 267	-1 200 522	-1 263 320	-1 271 826	-1 282 661	-1 288 189
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-22 412	3 529	4 238	4 431	8 428	12 629
Netto driftsresultat i %	1,9 %	-0,3 %	-0,3 %	-0,3 %	-0,7 %	-1,0 %
Korrigert netto driftsresultat:						
Netto driftsresultat eksklusiv selvkostområder i sektor miljø og samfunn						
SUM DRIFTSINNETEKTER (B)	-1 128 895	-1 120 195	-1 186 127	-1 192 164	-1 199 623	-1 200 866
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-15 658	-3 220	-4 932	-3 744	1 989	9 639
Netto driftsresultat i %	1,4 %	0,3 %	0,4 %	0,3 %	-0,2 %	-0,8 %

Økonomisk oversikt investeringer	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-85	-150	0	0	-100	0
Andre salgsinntekter	-1 165	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-23 095	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0	0
Statlige overføringer	-1 313	-400	-400	-400	-5 400	-400
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER	-25 656	-550	-400	-400	-5 500	-400
Lønnsutgifter	183	250	0	0	0	0
Sosiale utgifter	26	70	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	60 964	19 710	38 517	32 350	88 490	66 040
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	21	0	0	0	0	0
Overføringer	11 707	2 500	5 000	0	0	0
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	-1	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER	72 901	22 530	43 517	32 350	88 490	66 040
Avdragsutgifter	28 998	3 081	3 000	3 000	3 000	3 000
Utlån	35 108	74 248	92 005	97 910	81 005	134 460
Kjøp av aksjer og andeler	1 723	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	922	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	4 891	0	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	71 642	79 229	96 905	102 810	85 905	139 360
FINANSIERINGSBEHOV	118 887	101 209	140 022	134 760	168 895	205 000
Bruk av lån	-67 725	-89 642	-121 497	-57 935	-158 175	-200 100
Mottatte avdrag på utlån	-7 604	-3 081	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	-16 384	-2 086	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-123	-6 400	-3 300	-21 500	-7 720	-1 900
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	-12 225	-52 325	0	0
Bruk av bundne fond	-27 051	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERING	-118 887	-101 209	-140 022	-134 760	-168 895	-205 000
UDEKKET/UDISPONERT	0	0	0	0	0	0

Investeringsplan kommunen 2014-17 (kr)	2014	2015	2016	2017	Sum 2014-17
Administrative støtteenheter					
9010 Formidlingslån	36 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	45 000 000
9010 KLP egenkapitalinnskudd	1 900 000	1 900 000	1 900 000	1 900 000	7 600 000
1130 Integrasjon fagsystemer - selvbetjening på internett	400 000	400 000	400 000	0	1 200 000
1130 Nettverkskabling Rådhuset	1 120 000	0	0	0	1 120 000
1170 Oppgradering p360 (sak/arkiv-system)	150 000	0	0	0	150 000
1130 Modernisering av IKT-serverrom (nye servere)	660 000	0	0	0	660 000
1130 Maskinvarepark IKT	1 200 000	0	0	0	1 200 000
1310 HR-programvare (personalmeldinger, time-, ferie- og fraværsoppfølging)	412 000	0	0	0	412 000
1130 Trådløst nettverk (WLAN)	560 000	0	0	0	560 000
Oppvekst og utdanning					
1130 Bærbare PC-er til spesialpedagogisk undervisning	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
1130 IKT-utstyr til skolene	1 200 000	1 280 000	1 280 000	1 280 000	5 040 000
1130 Sørli skole - IKT-utstyr	1 200 000	0	0	0	1 200 000
2216 Nybygg Sørli skole - inventar og utstyr	4 600 000	0	0	0	4 600 000
Opprusting av skolenes uteområder og kjøp av lekeapparater	160 000	160 000	160 000	160 000	640 000
2223 Elevskap og garderobeutstyr Nittedal US	200 000	0	0	0	0
2300 Utskifting av inventar og utstyr i kommunale barnehager	160 000	160 000	0	0	320 000
Helse og omsorg					
1340 Elektronisk samhandling herunder Helsenet	400 000	0	0	0	400 000
3451 HFR - Friskliv, fysioterapitjenesten	0	200 000	0	0	200 000
3452 HFR - Vaskemaskin til hjelpemidler	130 000	0	0	0	130 000
Vann, avløp, renovasjon					
6212 Bytte pumper i pumpestasjoner - vann	75 000	0	0	0	75 000
6212 og 6213 VA biler, maskiner og utstyr	0	350 000	350 000	0	700 000
6213 Måling av overløp på avløpspumpestasjoner	240 000	0	0	0	240 000
6213 Rehabilitering av pumpestasjoner - avløp	1 200 000	1 200 000	1 200 000	0	3 600 000
6213 og 6212 Utbedring av ledningsnett vann og avløp	8 400 000	11 900 000	16 000 000	0	36 300 000
6213 Slattum RA - øke kapasitet inntil varig løsning, se under	2 650 000	5 000 000	0	0	7 650 000
6213 Fremtidig avløpshåndtering/ ekstern tilknytning	3 000 000	6 000 000	66 000 000	63 000 000	138 000 000
6213 og 6212 Vann og avløp Molstadvn/Ryggevannsveien	7 600 000	4 100 000	0	0	11 700 000
Miljø og samfunn					
6224 Trafikksikring kommunale veier	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	5 600 000
6224 Veilys - kartlegging og ombygging til målte anlegg	1 000 000	0	0	0	1 000 000
6224 Samferdsel - biler, maskiner og utstyr	200 000	0	1 500 000	0	1 700 000
Kirken					
9030 Utvidelse Hakadal kirkegård	5 000 000	0	0	0	5 000 000
Delsum investeringer kommunen	81 417 000	37 250 000	93 390 000	70 940 000	282 997 000

Investeringsplan Nittedal-eiendom KF (kr)	2014	2015	2016	2017	Sum 2014-17
Administrative støtteenheter					
<i>Nødstrømsaggregat i Rådhuset, Skytta</i>	1 860 000	0	0	0	1 860 000
<i>9030 Nytt kirkebygg</i>	3 200 000	12 500 000	14 375 000	625 000	30 700 000
Oppvekst og utdanning					
<i>Kirkeby skole - nybygg, ombygging, rehabilitering</i>	0	0	0	80 000 000	80 000 000
<i>Sørli skole, nybygg, utvidelse, ombygging</i>	24 960 000	0	0	0	24 960 000
<i>Universell utforming</i>	560 000	560 000	560 000	560 000	2 240 000
<i>2301 Nybygg Bjertnes barnehage</i>	0	0	8 000 000	21 600 000	29 600 000
<i>2307 Nybygg Åneby barnehage</i>	18 000 000	0	0	0	18 000 000
<i>9030 Kulturhus</i>	9 025 000	52 050 000	58 070 000	875 000	120 020 000
Helse og omsorg					
<i>Etablering av demenskollektiv</i>	400 000	0	0	0	400 000
<i>3241 Behov for nye lokaler Nittedal dagsenter</i>	0	0	0	30 800 000	30 800 000
<i>Utbygging sykehjemskapasitet ihht ide og behovsvurdering sykehjem, ref. KST sak 26/12 og KST sak 40/13</i>	1 000 000	32 800 000	0	0	33 800 000
Delsum investeringer Nittedal-eiendom KF	59 005 000	97 910 000	81 005 000	134 460 000	372 380 000
Sum investeringer 2014-2017	140 422 000	135 160 000	174 395 000	205 400 000	655 377 000
Finansiering (kr)					
<i>Overført fra drift, mv. refusjon</i>	0	0	0	0	0
<i>Eksterne tilskudd (traffikksikring, spillemidler, investeringsbidrag)</i>	400 000	400 000	5 400 000	400 000	6 600 000
<i>Mottatte avdrag på utlån</i>	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	12 000 000
<i>Opptak av formidlingslån fra Husbanken</i>	33 000 000	0	0	0	33 000 000
<i>Salg av anleggsmidler sektor for miljø og samfunnsutvikling</i>	0	0	100 000	0	100 000
<i>Bruk av E-verksfond</i>	12 225 000	52 325 000	0	0	64 550 000
<i>Låneopptak VAR-området</i>	23 165 000	28 550 000	83 550 000	63 000 000	198 265 000
<i>Bruk av Disposisjonsfond</i>	3 300 000	21 500 000	7 720 000	1 900 000	34 420 000
<i>Låneopptak investeringslån eks. VAR</i>	65 332 000	29 385 000	74 625 000	137 100 000	306 442 000
<i>Sum låneopptak inkl. VAR</i>	88 497 000	57 935 000	158 175 000	200 100 000	504 707 000
<i>Sum finansiering</i>	140 422 000	135 160 000	174 395 000	205 400 000	655 377 000

Vedlegg 2: Særskilt om eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig beskatningsform som det er opp til kommunestyret å avgjøre om kommunen skal ha jf. eiendomsskatteloven § 2. Siden alternativet til eiendomsskatt er betydelige omprioriteringer innenfor det tilbudet Nittedals innbyggere kjenner i dag, mener rådmannen det er viktig at dette temaet er belyst.

Eiendomsskatten inngår ikke i inntektsutjevningssystemet for kommunene. Kommunen får derfor beholde alle inntektene fra denne skatten lokalt. Det er videre opp til den enkelte kommune å bestemme utformingen av eiendomsskatten innenfor rammene fastsatt i eiendomsskatteloven.

Dersom kommunestyret innfører eiendomsskatt, må kommunestyret blant annet ta stilling til hvilke typer eiendommer og hvilke områder det skal utskrives eiendomsskatt for iht. eiendomsskatteloven § 3, et eventuelt bunnfradrag for boliger og fritidseiendommer, skattegrunnet og skattevedtekter. Gjennom dette vil kommunestyret ha anledning til å justere skattebyrden for innbyggerne og næringsdrivende.

Eiendomsskatten må vedtas for hvert enkelt skatteår, og vedtaket skal treffes i forbindelse med budsjettbehandlingen året forut for skatteåret. Kommunestyret må vedta satser innenfor lovens rammer, og velge hvilke eiendommer som skal omfattes av skatten. Eiendomsskattesatsene skal være mellom 2 og 7 promille, og ved første gangs utskriving må skattesatsen ikke overstige 2 promille, og kan normalt maksimalt økes med 2 promille hvert år.

Tidligere var det slik at alle eiendommer som ble omfattet av eiendomsskatt måtte takseres av kommunen. Etter nylige endringer i eiendomsskatteloven kan kommunene fra 2014 benytte likningstakst ved utskriving av eiendomsskatt på bolig. Andre eiendomstyper som næringseiendom og fritidseiendom må fortsatt takseres særskilt. Administrasjonen har sendt en forespørsel til skattedirektoratet for å få utlevert likningstakst for eiendommene i kommunen. Disse dataene utleveres kun medlemmer av KS-eiendomsskatteforum, og er derfor ikke tilgjengelige for Nittedal kommune på det nåværende tidspunkt.

Grove estimat administrasjonen har utarbeidet gir et inntekspotensial for kommunen på rundt 100 mill. kroner for bolig og 10 mill. kroner for henholdsvis verker og bruk og næringseiendom, samlet omtrent 120 mill. kroner. Dette er ved bruk av maksimal sats på 7 promille og uten bunnfradrag. Estimaten er basert på eldre grunnlagstall og er derfor meget usikre. Kommunestyret vil ha mulighet til å innrette eiendomsskatten innenfor rammene i eiendomsskatteloven. Dersom administrasjonen gis i oppgave å gjennomføre en utredning, vil den kunne fremlegge mer presise anslag og ulike måter å strukturere satser og regelverk.

Vedlegg 3: Prisark for 2014

UTLEIEPRISER 2014

NITTEDAL UNGDOMSSKOLE :

Hverdager innenbygdsboende		2013	2014
Samfunnshuset	Pr dag	kr 1 805	kr 1 860
Samfunnssalen	Pr dag	kr 920	kr 950
Peisestua	Pr dag	kr 395	kr 410
Kafeteriaen	Pr dag	kr 395	kr 410
Kjøkken	Pr dag	kr 125	kr 130
Samfunnssalen	Pr time	kr 365	kr 380
Peisestue	Pr time	kr 250	kr 260
Kafeteria	Pr time	kr 250	kr 260
Kjøkken	Pr time	kr 250	kr 260

Fr/lør/sønd innenbygdsboende		2013	2014
Samfunnshuset*	Pr dag	kr 3 915	kr 4 050
Samfunnssalen	Pr dag	kr 1 840	kr 1 900
Peisestua	Pr dag	kr 925	kr 950
Kafeteriaen	Pr dag	kr 925	kr 950
Kjøkken	Pr dag	kr 240	kr 250

Hverdager utenbygdsboende		2013	2014
Samfunnshuset*	Pr dag	kr 4 245	kr 4 500
Samfunnssalen	Pr dag	kr 2 420	kr 2 900
Peisestua	Pr dag	kr 775	kr 800
Kafeteriaen	Pr dag	kr 775	kr 800
Kjøkken	Pr dag	kr 295	kr 300
Samfunnssalen	Pr time	kr 465	kr 500
Peisestue	Pr time	kr 310	kr 350
Kjøkken	Pr time	kr 310	kr 350
Kafeteria	Pr time	kr 310	kr 350

Fr/lør/sønd utenbygdsboende		2013	2014
Samfunnshuset*	Pr dag	kr 6 765	kr 7 500
Samfunnssalen	Pr dag	kr 3 095	kr 3 500
Peisestua	Pr dag	kr 1 650	kr 1 700
Kafeteriaen	Pr dag	kr 1 650	kr 1 700
Kjøkken	Pr dag	kr 385	kr 500

*Samfunnshuset er alle lokaler i en pakke

HAKADAL UNGDOMSSKOLE:

Hverdager innenbygdsboende		2013	2014
Kafeteria	Pr dag	kr 740	kr 750
Aula	Pr dag	kr 125	kr 150
Kafeteriaen	Pr time	kr 365	kr 380
Hakadalslabben	Pr time	kr 185	kr 200
Hakadalshallen	Pr time	kr 615	kr 650

Fr/lø/sønd innenbygdsboende		2013	2014
Kafeteriaen	Pr dag	kr 1 960	kr 2 050
Aula	Pr dag	kr 125	kr 150

Hverdager utenbygdsboende		2013	2014
Kafeteriaen	Pr dag	kr 1 550	kr 1 600
Aula	Pr dag	kr 155	kr 180
Kafeteria	Pr time	kr 465	kr 480
Hakadalslabben	Pr time	kr 240	kr 250
Hakadalshallen	Pr time	kr 775	kr 800

Fr/lø/sønd utenbygdsboende		2013	2014
Kafeteriaen	Pr dag	kr 2 475	kr 2 550
Aula	Pr dag	kr 155	kr 180

BJERTNESHALLEN - BJERTNESLABBEN:

Innenbygdsboende		2013	2014
Bjertneshallen	Pr time	kr 365	kr 400
Bjertneslabben	Pr time	kr 185	kr 250

Utenbygdsboende		2013	2014
Bjertneshallen	Pr time	kr 465	kr 500
Bjertneslabben	Pr time	kr 225	kr 300

LIHALLEN :

Innenbygdsboende		2013	2014
Lihallen	Pr time	kr 615	kr 650

Utenbygdsboende		2013	2014
Lihallen	Pr time	kr 775	kr 800

KOMMUNALE BAD :

Innenbygdsboende		2013	2014
Libadet	Pr time	kr 980	kr 1 000
Rotnesbadet	Pr time	kr 490	kr 500

Utenbygdsboende		2013	2014
Libadet	Pr time	kr 1 240	kr 1 300
Rotnesbadet	Pr time	kr 620	kr 650

SKOLELOKALER ALLE:

Leie av skolegymsaler		2013	2014
Gymsal	Pr time	kr 310	kr 320
Garderobe/dusj	Pr time	kr 155	kr 160

Leie av skolelokaler		2013	2014
Klasserom	Pr time	kr 155	kr 160
Stort kl.rom	Pr time	kr 310	kr 350
Spesialrom	Pr time	kr 310	kr 350
Personalrom	Pr time	kr 310	kr 350

BILLETTPRISER 2014

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2013 (sak 120/13)

BILLETTPRISER LIBADET:

Enkeltbilletter	2013	2014
Barn	kr 45	kr 50
Student / Honnør	kr 60	kr 65
Voksen	kr 70	kr 75
Familie	kr 160	kr 170

Klippekort 12 klipp	2013	2014
Barn	kr 370	kr 380
Student / Honnør	kr 530	kr 550
Voksen	kr 690	kr 700
Familie	kr 960	kr 970

EGENBETALINGSSATSER KULTURSKOLE OG BIBLIOTEK 2014

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2013 (sak 120/13)

KULTURSKOLEN:

Kulturskolen		2013	2014
Elevplass	Per år	kr 2 560	kr 2 820

BIBLIOTEK:

Gebyr bibliotek		2013	2014
1. gangs purring	Voksen	kr 50	kr 50
2. gangs purring	Voksen	kr 90	kr 100
1. gangs purring	Barn	kr 30	kr 30
2. gangs purring	Barn	kr 50	kr 60
Tap av lånekort	Voksen/Barn	kr 30	kr 30
Tap av bok	Bokens verdi pluss 1.- og 2. gangs purregebyr pluss fakturagebyr på kr 55.		

BETALINGSSATSER SFO 2014

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2013 (sak 120/13)

(med virkning fra 1. februar 2014)

ORDINÆRT OPPHOLD SFO

Tjeneste		2013	2014
SFO 5 dager	Per måned	kr 2 690	kr 2 770
SFO 4 dager	Per måned	kr 2 370	kr 2 440
SFO 3 dager	Per måned	kr 1 950	kr 2 010
SFO 2 dager	Per måned	kr 1 430	kr 1 470
SFO 1 dager	Per måned	kr 785	kr 810

Sen henting	Per påbegynte halvtime	kr 170	kr 180
Merbruk ihht avtale	Per dag	kr 230	kr 240
Ekstrabetaling ferie	Per dag	kr 230	kr 240

EGENBETALING HELSE- OG OMSORGSTJENESTER 2014

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2013 (sak 120/13)

Grunnlag for betaling er folketrygdens grunnbeløp (G), som pr mai 2013 er kr 85245.

PRAKTISK BISTAND

Det regnes egenbetaling pr time kr 267. Timeprisen er basert på forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester med ett utgiftstak pr mnd.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag	Årsinntekt		Kr pr time	Utgiftstak for egenandel praktisk bistand i kr pr mnd
	Fra	Inntil		
* Inntil 2G	kr 0	kr 170 490	kr 267	kr 180
Fra 2G -3G	kr 170 490	kr 255 735	kr 267	kr 1 000
Fra 3 G – 4G	kr 255 735	kr 340 980	kr 267	kr 1 400
Fra 4G - 5G	kr 340 980	kr 426 225	kr 267	kr 1 800
Over 5G	kr 426 225	-	kr 267	kr 2 100

* Satsene justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet.

TRYGGHETSALARM

Husstandens samlede inntekt		2014
* Under 2G	Pr mnd	kr 180
Over 2G	Pr mnd	kr 350
Installasjon trygghetsalarm	Pr gang	kr 700
** Trygghetsalarmsmykke, ved tap	Pr gang	kr 1 150

*Satsene justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet.

** Satsen oppjusteres i takt med prisøkning fra leverandør 01.01.14

ØVRIGE TJENESTER

Tjeneste		2014
Henting - utkjøring av hjelpemidler	Pr gang	kr 200
Transport eldresenter Skytta/Døli	En vei	kr 35
Transport eldresenter Skytta/Døli	Tur/retur	kr 60
Transport Nittedal dagsenter	Pr mnd	kr 520
* Korttidsopphold i institusjon	Pr døgn	kr 137
Middag	Pr gang	kr 90
Dagsenter Skytta/Døli; Transport, opphold mat og aktiviteter	Pr gang	kr 200

* Satsene justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet.

OPPHOLDSBETALING BARNEHAGE 2014

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2013 (sak 120/13)

OPPHOLDSBETALING I BARNEHAGENE, HERUNDER REDUSERT BETALING

Brutto inntekt for husstanden	Årsinntekt		2013	2014
	Fra	Inntil		
Under 2G	kr 0	kr 170 490	kr 783	kr 808
2G - 4G	kr 170 490	kr 340 980	kr 1 883	kr 1 944
Fra 4G	kr 340 980	-	kr 2 330	kr 2 405

KOST OG ANNET I BARNEHAGENE

Tjeneste		2013	2014
Kost	Per måned	kr 245	kr 250
For sen henting	Per påbegynte ½-time	kr 200	kr 210

SKJENKEBEVILLINGSGEBYR 2014

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2013 (sak 120/13)

Gebyret er regulert av «FOR 2005-06-08 nr 538: Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.»

§ 6-1. Bevillingsgebyr på kommunal salgsbevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og kommunal og statlig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

§ 6-2. Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

- 0,18 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1

Skjenking:

- 0,36 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 1,00 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2
- 3,28 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 3.

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1370 for salg og kr 4050 for skjenking. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 280 pr. gang.

0 Endret ved forskrifter 8 des 2011 nr. 1218 (i kraft 1 jan 2012), 5 des 2012 nr. 1142 (i kraft 1 jan 2013).

§ 6-3. Bevillingsmyndigheten fastsetter frister for bevillingshavers innsendelse av oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk og innbetaling av gebyr.

Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol. Dersom det foreligger et avvik mellom tidligere oppgitt forventet omsetning og faktisk omsetning, kan bevillingsmyndigheten foreta en etterberegning og et etter oppgjør.

Vedlegg 4 – Beskrivelse av omprioriteringstiltak

Sentrale poster

Tall i 1000 kr

Sentrale poster - styrkinger	2014	2015	2016	2017
Drift Kulturhus	0	3 150	6 300	6 300
Drift Kirke	0	623	1 245	1 245
KST-vedtak økt tilskudd til kirkelig fellesråd	200	0	0	0
Sum	200	3 773	7 545	7 545

Drift Kulturhus

I tråd med vedtak i KST-sak 86/13 Prosjekt rådhuskvartalet er det lagt inn kostnader for drift av kulturhus tilsvarende gjennomsnittlig beregnede netto driftskostnader tilsvarende alternativ 2 i saken. Finanskostnader knyttet til kulturhuset kommer i tillegg til driftskostnadene. Det forutsettes driftskostnader for et halvt år fra og med 2015 og helårseffekt fra 2016.

Drift Kirke

I tråd med vedtak i KST-sak 86/13 Prosjekt rådhuskvartalet er det lagt inn kostnader for drift av kirke tilsvarende beregnede driftskostnader tilsvarende alternativ 2 i saken. Finanskostnader knyttet til kirken kommer i tillegg til driftskostnadene. Det forutsettes driftskostnader for et halvt år fra og med 2015 og helårseffekt fra 2016.

Driftstilskudd kirkelig fellesråd

Kirken tilføres 0,2 mill kroner i 2014 for blant annet å styrke arbeidet for ungdom etter kommunestyrets vedtak.

Oppvekst og utdanningssektoren

Tiltak vedtatt i handlingsplan – styrking

Tall i 1000 kr

Oppvekst og utdanning - styrkinger	2014	2015	2016	2017
Ikke kommunale barnehager	12 677	14 207	16 787	16 787
Styrking av barnevernet	726	726	726	726
Valgfag ungdomsskolen	672	672	672	672
Styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten	855	855	855	855
Sum	14 930	16 460	19 040	19 040

Ikke-kommunale barnehager

Økningen skyldes i hovedsak helårsvirkning for nye plasser som har åpnet i Kruttverket og helårsvirkning av økning av tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene til 96 prosent sats samt lønns og husleieøkninger. Det er også tatt høyde for økte kapitalkostnader og reduksjon av maksprisen som varslet i statsbudsjettet.

Ikke-kommunale barnehager

Solberg-regjeringen har i proposisjon til Stortinget Prop. 1 S Tillegg 1 økt tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene til 98 prosent sats fra august 2014.

Styrking av barnevernet

Barnevernets budsjett styrkes. Det er blant annet tatt høyde for at barnevernet har budsjett til å følge opp forventningene fra statsbudsjettet om bedre tilsyn med fosterbarn og økte egenandeler på institusjonsplasser.

Valgfag ungdomsskolen

Valgfag i 9. trinn ble innført fra skolestart i 2013. Budsjettøkningen er helårsvirkning av valgfag for 9. trinn samt valgfag i 10. trinn i tråd med føringer i statsbudsjettet.

Styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten

Skolehelsetjenestens tilstedeværelse på skolene vil bli økt samtidig som vi vil øke primærforebyggende arbeid fortrinnsvis ved ulike tilbud i gruppe. Helsestasjonen vil øke satsingen på primærforebyggende arbeid og da særlig innenfor kosthold og livsstil generelt og for barn i risikozonen spesielt. Økningen er et resultat av statsbudsjettet.

Tiltak vedtatt i handlingsplan – kostnadsreduksjon og inntektsøkninger

Tall i 1000 kr

Oppvekst og utdanning - kostnadsreduksjoner	2014	2015	2016	2017
Ny Åneby barnehage – drift og tilskudd private barnehager	-758	-2 480	-2 480	-2 480
Avslutning av prosjekt Murr i magen	-351	-351	-351	-351
Avvikling av ordningen med gratis frukt og grønt i ungdomsskolen	-250	-250	-250	-250
Avvikling av kulturskoletimen	100	-250	-250	-250
Omlagging av kulturstøtten	0	0	-600	-600
Omlagging av Sommeruka	-100	-100	-100	-100
Den kulturelle skolesekken	-50	-150	-150	-150
Kulturskolesatsene	-67	-67	-67	-67
Omlagging av bruk av Li-badet	-100	-100	-100	-100
Halleie	0	0	0	0
Reduksjon av utekontakten	-228	-455	-455	-455
Sum	-1 804	-4 203	-4 803	-4 803

Ny Åneby barnehage – drift og tilskudd ikke-kommunale barnehager

Åneby barnehage har i dag høyere utgifter til ordinær drift pr. plass enn de øvrige kommunale barnehagene. Ved å bygge nytt og utvide Åneby barnehage til 3-avdelings barnehage vil kostnadene til drift pr. plass reduseres til samme kostnadsnivå som Bjertnes. Reduksjonen vil medføre en reduksjon i driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Avslutning av prosjekt Murr i Magen

Det delvis eksternt finansierte prosjektet Murr i Magen går mot sin avslutning. Prosjektet har vært et lavterskeltilbud til alle med bekymringer for barn og unge. Prosjektet har gitt oss gode erfaringer med samarbeid på tvers av tjenester og lavterskel kontakt med brukere med en bekymring for barn og unge. Disse erfaringene skal vi bruke videre i de ordinære tjenestene og sikre at muligheten for lavterskel kontakt til hjelpeapparatet ved bekymring om barn og unge fortsatt ivaretas.

Avvikling av ordningen med gratis frukt og grønt i ungdomsskolen

Solberg-regjeringen har i proposisjon til Stortinget Prop. 1 S Tillegg 1 avviklet ordningen med gratis frukt og grønt i ungdomsskolen. Endringen gjennomføres fra 1/1-2014.

Kulturskoletimen

Solberg-regjeringen har i proposisjon til Stortinget Prop. 1 S Tillegg 1 avviklet tilskudd til kulturskoletimen i skole/SFO. Kulturskoletimen avvikles i Nittedal kommune fra høsten 2014.

Omlegging av kulturstøtten

Kulturhuset vil være et stort løft for alle som driver kulturaktiviteter i Nittedal, ikke minst de frivillige organisasjoner som vil få tilgang til en arena som har vært savnet. Kulturfondet har vært en ordning som har kompensert for mangelen på en slik arena, og tiltaket trappes ned i takt med at kulturhuset bygges og tas i bruk. Kulturfondet videreføres med samme finansiering som tidligere i 2014 og 2015. Ordningen evalueres i 2015, og sees i sammenheng med vilkårene for leie av kulturhuset.

Omlegging av Sommeruka

Sommeruka er et aktivitetstilbud til barn i uken etter skolens sommerferie har startet. Oppslutningen til sommeruka i 2013 var lavere enn før. Sommeruka vil fremover bli gjennomført på en mindre ressurskrevende måte.

Tilpasning av den kulturelle skolesekken

I 2014 er det Prøysen-året og den kulturelle skolesekken vil bære preg av det. Den kulturelle skolesekken er delvis finansiert av tilskudd fra fylkeskommunen og bidrar med flotte kulturopplevelser for elevene. Det har vært en økning i det fylkeskommunale tilskuddet, samtidig som aktivitetsnivået har vært opplevd som høyt i forhold til hva som har vært mulig å få tid til i skolens hverdag. Det foreslås en omlegging som tar større høyde for skolens mulighet til å ta imot tilbudene i årene fremover.

Justere kulturskolesatsene

Nittedal Kulturskole har i snitt noe lavere satser for kulturskolen enn snittet i kommuner rundt oss. Det foreslås å øke satsene med 10prosent.

Omlegging av bruk av Li-badet

Frivillige organisasjoner etterspør mer tid i badet. Erfaringer viser at det er perioder av den almene åpningstiden, hvor det er svært få som bruker badet. I 2014 vil den almene åpningstiden derfor bli redusert til fordel for å kunne fordele mer tid til de frivillige organisasjoner.

Innføring av begrenset hall- og lokaleie

Halleie for barn og unge innføres ikke. Generell halleie for voksne brukere utredes.

Naturlig avgang utekontakten

Utekontakten er en ikke lovpålagt tjeneste som likevel vurderes å gjøre en svært viktig forebyggende jobb. Frem til 2009 besto utekontakten av 3 miljøarbeidere. Styrkingen til 5 miljøarbeidere, som i dag, ble muliggjort av ekstern finansiering som bortfalt fra 2013 og som i dag finansieres av kommunen.

Det er vanskelig å finne presise tall på omfanget av tilsvarende tjenester i andre kommuner, men ved et søk på utekontakter i omkringliggende kommuner ser det ut til at utekontakten i Nittedal er noe større i forhold til befolkningstallet enn utekontakten i omkringliggende kommuner.

Med en reduksjon på en miljøarbeider vil Utekontakten i all hovedsak kunne opprettholde den aktiviteten og tilgjengeligheten de har i dag. Det vil imidlertid kunne bli færre enkelttungdommer som får oppfølging.

Tiltak som er vurdert men utelatt fra rådmannens forslag til handlingsplan

Avvikle familieteamet

Familieteamet er et tverrfaglig lavterskeltilbud som gir råd og veiledning til familier med diverse utfordringer. I tillegg fungerer teamet i noen saker som barnevernstiltak. Tjenesten er ikke lovpålagt og en nedleggelse av teamet er mulig. Det er imidlertid vurdert at teamet er et viktig forebyggende tiltak både i forhold til psykisk helse og mulige barnevernssaker. Tiltaket er derfor opprettholdt.

Flere familierapeuter

I tråd med verbalvedtak nr. 8 i forbindelse med handlingsplanen 2013-2016 er organisering av familietiltak i Nittedal kommune utredet. Utredningen fremmes i en egen sak, hvorav det fremgår at det er mulig å ansette 2 nye familierapeuter som kan styrke barnevernet og familieteamet. En slik styrking vil gjøre det mulig å redusere barnevernets kjøp av dyrere private tjenester til samme formål. Samtidig vil det kunne styrke kommunens mulighet for å forebygge fremtidige barnevernssaker. Rådmannen har ikke funnet rom for tiltaket i budsjettet.

Avvikle leirskole

Leirskole er en ikke lovpålagt tjeneste og har derfor vært vurdert som en mulig kostnadsreduksjon. Man vil kunne redusere utgifter til leirskolen, lønn til egne lærere og skyssutgifter. Kostnaden til leirskole vurderes å ikke stå i forhold til det læringsutbytte det er mulig å få ut av et leirskoleopphold. Det er vanskelig å finne alternative måter å avholde leirskole på som holder seg innen for opplæringsloven. Rådmannen fremmer en egen sak om leirskole i 2014.

Redusere spesialundervisning

Nittedal Kommune har hatt en økning i bruken av spesialundervisning de siste årene. Det er ikke ønskelig. De beste læringsresultater finner man på skoler som klarer å ivareta de fleste elevene i den ordinære tilpassede opplæringen. I tillegg er spesialundervisning svært kostnadskrevende. Det vurderes at med god tilpasset opplæring vil omtrent 4prosent av befolkningen ha behov for spesialpedagogisk hjelp. Det er et uttalt mål for kommunen at antall vedtak skal være omtrent 4prosent. Målet kan imidlertid bli vanskelig å nå uten samtidig å ha en satsing på den ordinære tilpassede opplæringen. Rådmannen vil i 2014 legge frem en sak om dette.

Helse og omsorgssektoren

Tiltak vedtatt i handlingsplan – styrking

Tall i 1000 kr

Helse og omsorg - styrkinger	2014	2015	2016	2017
Rotnesbeitet	4 411	4 326	4 326	4 326
Økte vedtak - mangfold og inkludering	2 609	2 609	2 609	2 609
Økte behov - NAV	3 006	3 006	3 006	3 006
Rehabiliteringsavdelingen Døli	2 501	2 501	2 501	2 501
Samhandlingsreformen	2 855	2 855	2 855	2 855
Hjemmetjenester Døli	420	420	420	420
Demenskollektiv Skytta	1 000	2 000	2 000	2 000
Økt driftstilskudd private fysioterapeuter	236	236	236	236
Tilskudd Romerike Krisesenter	110	298	214	236
Sum	17 148	18 251	18 167	18 189

Rotnesbeitet borettslag

I tråd med politiske vedtak setter rådmannen av nødvendige midler til heldøgnsbemanning av personalbase for Rotnesbeitet borettslag. Dette er et borettslag for unge voksne med bistandsbehov der beboerne eier sine boliger.

Økte vedtak – mangfold og inkludering

Flere brukere i et av kommunens bofellesskap har fått et større bistandsbehov i 2013. I tillegg har enheten i 2013 kjøpt en avlastningsplass til en ressurskrevende bruker.

Økte behov – NAV

NAV har hatt en økning i utbetaling til økonomisk sosialhjelp hovedsakelig i forbindelse med økte boutgifter samt til kvalifiseringsprogrammet. Rådmannen vurderer at denne økningen er nødvendig for å legge et realistisk budsjett for NAV i 2014.

Rehabiliteringsavdelingen Døli

Forventet merforbruk i 2013 for institusjon skyldes i hovedsak innleie av vikarbyrå til bemanning av 8 dobbeltrom på Døli. Rådmannen mener det er driftsmessig og økonomisk fornuftig å øke grunnbemanningen. Disse årsverkene vil gi bedre tjenestetilbud og mer stabilt personell for pasientene. Årsverkene kan overføres til eventuelle nye sykehjemsplasser på et senere tidspunkt.

Samhandlingsreformen

Nittedal kommune har fått økt sin kostnad til medfinansiering. Rådmannen vurderer at kommunen har minimal påvirkning på dette beløpet og legger økningen inn i budsjettet for 2014.

Hjemmetjenester Døli

Det tilføres midler i forbindelse med økning i vedtak for hjemmeboende ressurskrevende brukere.

Demenskollektiv Skytta

Ubrukte midler på disposisjonsfondet fra oppreisningsordningen for barnevernsbarn omdisponeres til etablering av demenskollektiv og heldøgns omsorgstilbud på institusjon / sykehjemsplasser. Arbeidet med å etablere demenskollektiv startes i 2014. Kostnader til drift dag/kveld er beregnet i kommunestyresak 113/13 til 2 mill kroner årlig.

Økt driftstilskudd private fysioterapeuter

Rådmannen vurderer at det er nødvendig å oppjustere de laveste driftshjemplene til private fysioterapeuter. Økningen medfører at de laveste justeres til 50prosent, noe som er minimum ved utlysning av nye driftstilskudd. Rådmannen fremmer egen sak om dette.

Tilskudd Romerike krisesenter IKS

Rådmannen setter av midler til kommunens andel av økning i budsjett for krisesenteret.

Tiltak vedtatt i handlingsplan – kostnadsreduksjon og inntektsøkninger

Tall i 1000 kr

Helse og omsorg - kostnadsreduksjoner	2014	2015	2016	2017
Nedleggelse av spesialisert korttidsenhet	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Redusert kjøp av private tjenester til deling	-1 148	-1 148	-1 148	-1 148
Redusert tilbud psykisk helse lavterskelteam	-683	-683	-683	-683
Egenbetaling trygghetsalarm	-150	-150	-150	-150
Redusert tilbud om økonomisk forvaltning - NAV	-325	-651	-651	-651
Omlegging og effektivisering av hjemmetjenesten	0	0	-750	-1 500
Omorganisering av tjenester - mangfold og inkludering	-1 501	-1 501	-1 501	-1 501
Omlegging av resepsjonstjeneste Døli	-460	-460	-460	-460
Omlegging av transporttjeneste - institusjon	-248	-496	-496	-496
Omlegging av vaskeritjenesten Døli/Skytta	-482	-482	-482	-482
Omlegging av dagsentertilbud	0	-1 000	-1 500	-1 500
Sum	-7 497	-9 071	-10 321	-11 071

Nedleggelse av spesialisert korttidsenhet

Spesialisert korttidsenhet (SKE) har vært en samarbeidsinstitusjon mellom AHUS, Lørenskog kommune, Skedsmo kommune, Rælingen kommune og Nittedal kommune. Det er lokalisert på Nordbyhagen i Lørenskog kommune. SKE ble nedlagt 01.10.13 hovedsakelig som følge av at AHUS har trukket seg ut av samarbeidet. For Nittedal kommune utgjør dette en årlig besparelse på kr. 2,5 mill. kroner. Frem til nedleggelse 1. oktober 2013 har Nittedal hatt nesten 2 pasienter liggende på SKE pr. døgn. Det betyr at nedleggelse kan gi ytterligere trykk på institusjon og hjemmetjenesten.

Redusert kjøp av private tjenester tildeling

På bakgrunn i endring av tjenestetilbud til flere brukere så er det et redusert behov for kjøp av plasser i tildelingsenheten

Redusert tilbud psykisk helse lavterskelteam

Psykisk helse lavterskel er et ikke lovpålagt tilbud (med tjenester uten vedtak) der Nittedal kommune sannsynligvis har et tjenestenivå som ligger høyere enn kommunene rundt oss. Dette er et tilbud til mennesker som ikke trenger behandling i spesialisthelsetjenesten, distriktpsikiatrisksenter eller lengre oppfølging av kommunen etter vedtak. Eksempel kan være mennesker med ulike former for livskriser. Tilbud til denne gruppen ivaretas for en stor del av fastlegene i andre kommuner. Teamet utgjør 2,5 stilling. I dette ligger også utførelsen av tjenesten psykisk helsearbeid som utføres etter enkeltvedtak fra tildelingsenheten, og lavterskelteamet er viktige deltakere i Kriseteamet. Det er for tiden en vakant stilling som er plassert 50prosent i dette teamet og 50prosent i Vargveien botilbud og base. Rådmannen foreslår at denne stillingen legges ned.

Omlegging av egenbetaling trygghetsalarm

Dagens praksis er at husstander med de laveste inntektene (under 2 G) kun betaler for en tjeneste selv om de har hatt både praktisk bistand og trygghetsalarm.

Rådmannen foreslår at det skal tas betalt for både trygghetsalarm og praktisk bistand uavhengig av inntekt. Dette er i tråd med praksis i kommuner det er naturlig å sammenligne seg med. Rådmannen fremmer egen sak om dette.

Redusert tilbud om økonomisk forvaltning

I 2014 vil det bli en saksbehandlerstilling vakant innenfor frivillig økonomisk forvaltning. NAV gjennomfører for tiden et prosjekt i egen enhet i forhold til struktur og oppgavefordeling på enheten der dette forslaget er inntatt i gjennomgangen av en bærekraftig struktur fremover. Dette vil medføre mindre kapasitet til frivillig forvaltning og dermed strengere vurdering av hvem som får tjenesten .

Omlegging og effektivisering av hjemmetjenesten

Det er potensiale for å innsparing ved en samlokalisering gjennom effektivisering og bedre ressursutnyttelse. Gjennom strukturutvalget som nå vil nedsettes skal det vurderes hvor fremtidige lokale for hjemmetjenesten kan ligge.

Omorganisering av tjenester – mangfold og inkludering

Det er for tiden mange brukere som får endrede tjenester som følge av endrede behov pga. alder og somatiske utfordringer. Dette gir muligheter for å omorganisere tjenestene utnytte personellressursene bedre gjennom endret turnus. I tillegg er det med utgangspunkt i vedtak på støttekontakt og individuell avlastning rom for å redusere budsjettet ned til gjeldende antall vedtakstimer.

Omlegging av resepsjonstjeneste – Døli

Ved Skytta bo og servicesenter er resepsjonsdriften nedlagt og man har funnet tilfredsstillende løsninger for å ivareta mottak av gjester. Når det blir vakant stilling i resepsjonen ved naturlig avgang på Døli i 2014 mener rådmannen at resepsjonstjenesten også her kan ivaretas på en annen måte enn i dag.

Omlegging av transporttjeneste – institusjon

Det vil i 2013 bli en vakant stilling som sjåfør for kjøring til dagsentrene. I tillegg går leasingavtalen ut i 2014 for bilen som benyttes til formålet. Det skal i løpet av 2013 inngås avtale om transport i regi av IINR. Administrasjonen forventer at det ved nedleggelse av stillingen som sjåfør og benyttelse av den interkommunale avtalen for transport vil bli en besparelse. Kvaliteten på tjenesten vil opprettholdes.

Omlegging av vaskeritjenesten Døli/Skytta

Ved naturlig avgang 2013 vil det bli vakant stilling på vaskeriet på Døli pleie- og omsorgssenter. Rådmannen vurderer at drift av vaskeri kan løses på annen måte enn i dag og det arbeides med ulike alternativer i samarbeid med de ansatte.

Omlegging av dagsentertilbud

Dagsentrene skal gi en meningsfull hverdag for brukerne og er en arena som forebygger ensomhet og utrygghet. I tillegg gis dusj og annen nødvendig pleie under oppholdet. Opphold på dagsenteret gir i mange tilfeller viktig avlastning i hverdagen for pårørende. Tiltaket er også med på å forebygge institusjonsplass og gir innbyggerne mulighet til å bo lengre i eget hjem i tråd med bla. målsetningene i boligsosial plan.

Nittedal kommune er en foregangskommune på «grønn omsorg». Det vil på bakgrunn av politisk bestilling legges frem en sak om langsiktige avtaler med bønder for tilbud «inn på tunet». Rådmannen mener det i den sammenhengen er grunnlag for å vurdere økt satsning på dette i forhold til dagsenterplasser på Skytta bo og servicesenter. Rådmannen vil fremme en sak i løpet av første halvår 2014 slik at dette er vurdert i god tid før 2015 når innsparing tre i kraft.

Tiltak som er vurdert men utelatt fra rådmannens forslag til handlingsplan

Sykepleierstilling i innsatsteamet

Rådmannen er opptatt av å følge en strategi om satsing på forebyggende arbeid og at folk skal kunne bo hjemme lengst mulig. På bakgrunn av dette vil rådmannen skjerme en vakant sykepleierstilling i innsatsteamet fra kutt. Nittedal kommune mottar mange positive tilbakemeldinger på arbeidet med innsatsteamet og det er en viktig brikke i arbeidet med å bidra til egenmestring for pasienter som kommer hjem fra Ahus og hjem fra institusjon. Rådmannen vurderer på denne bakgrunn at tilbudet bør opprettholdes på dagens nivå.

Miljø og samfunnsutviklingssektoren

Tiltak vedtatt i handlingsplan – styrking

Tall i 1000 kr

Miljø og samfunnsutvikling - styrkinger	2014	2015	2016	2017
Effekt ny organisering	300	300	300	300
Sum	300	300	300	300

Effekt ny organisering

Sektorene arbeider for å legge til rette for en bærekraftig lederstruktur som understøtter de strategiske styringsmålene og som gir en enkel, rasjonell og effektiv organisering. I denne sammenheng har rådmannen valgt å styrke sektoren.

Tiltak vedtatt i handlingsplan – kostnadsreduksjon

Tall i 1000 kr

Miljø og samfunnsutvikling - kostnadsreduksjoner	2014	2015	2016	2017
Brannsamarbeid	1 020	586	151	-284
Redusert kjøp vedlikeholdstjenester vei	-481	-481	-481	-481
Redusert standard vintervedlikehold	-100	-120	-120	-120
Avslutte brøyting av private veier	0	-250	-450	-700
Sum	439	-265	-900	-1 585

Brannsamarbeid

Det vises til KST-sak 70/13.

Gevinst fremkommer i denne oversikten først i 2017, dette fordi det er tatt hensyn til risikoen for at etterregning av faktiske kostnader for 2013 i brannsamarbeidet kan slå negativt ut for Nittedal og gi en mulig kostnad de første årene.

Kommunen får full uttelling for sammenslåingen etter 10 år.

Redusert kjøp vedlikeholdstjenester vei

Etter utskiftning av utstyr og justering av bemanning de senere årene, kan kommunen med egne mannskaper utføre større del av vedlikeholdsarbeidet selv.

Redusert standard vintervedlikehold

Sektoren fikk tidligere mange henvendelser og klager på vintervedlikeholdet. De senere årene har man senket grensen for snødybde ved utkalling. I tillegg er det investert i nytt utstyr. Standarden på vintervedlikeholdet er nå så god at det er minimalt med henvendelser. Rådmannen tror det er rom for en liten nedjustering og at det allikevel leveres gode tjenester til innbyggerne.

Avslutte brøyting av private veier

Det vises til KST-sak i november 2013.

Innsparingen vil trappes opp etter hvert som allerede inngåtte avtaler avsluttes. Det er noe usikkerhet rundt beløpets størrelse da arbeidet med vintervedlikehold må organiseres og settes opp på nytt.

Stab- og støttesektoren

Tiltak vedtatt i handlingsplan – styrking

Tall i 1000 kr

Stab og støtte - styrking	2014	2015	2016	2017
Styrking av innkjøpskompetansen	524	699	699	699
Årlige lisenskostnader e-handel	0	180	180	180
Årlige lisenskostnader programvare lønn	150	150	150	150
Nye satser møtegodtgjørelse	130	130	130	130
Stor-Oslo Nord	100	100	100	100
Matglede for eldre	150	0	0	0
Sum	1 054	1 259	1 259	1 259

Styrking av innkjøpskompetansen

Som følge av kompetanse- og kapasitetskrav til innkjøpsrollen i kommunen, foreslår Rådmannen å øke staben med en stilling på innkjøp. Dette svarer i tillegg ut noe av kritikken etter forvaltningsrevisjonsrapport om anskaffelser og kontraktsoppfølging innen kommunalteknisk driftsavdeling og kommunalteknisk planavdeling, jf. KST-sak 56/13.

Årlige lisenskostnader e-handel

I 2014 foreslår rådmannen å gradvis innføre e-handel, med målsetting om å full-digitalisere alle fasene i handel med våre leverandører. Styrkingen vil gi oss fullverdige forpliktelsesregnskap, og øke kvalitetsgraden i forhold til grunnlagsdata, forhåndsavtaler om pris og oppfølging av alle åpne innkjøp.

Årlig lisenskostnader programvare lønn

Rådmannen vil innføre et felles system for føring av arbeidstid, fravær og reiseregninger – for alle ansatte i kommunen. Dette skal styrke kommunens kontroll med ansattes arbeidstid. Rådmannen ser det naturlig at systemet henter sine grunnlagsdata fra det eksisterende lønssystem.

Nye satser møtegodtgjørelse

Som følge endringer i ordførers og varaordførers godtgjørelse med påfølgende økning i satsene for møtegodtgjørelse, foreslår Rådmannen at budsjettet økes tilsvarende.

Stor-Oslo Nord

Regionssamarbeidet «Sor-Oslo Nord» videreføres i handlingsplanperioden, og 0,1 mill kroner tilføres til dette.

Matglede for eldre

Prosjekt matglede for eldre tilføres 0,15 mill kroner i 2014.

Tiltak vedtatt i handlingsplan – kostnadsreduksjon

Tall i 1000 kr

Stab og støtte - kostnadsreduksjoner	2014	2015	2016	2017
Redusert bemanning IKT	-388	-582	-776	-776
Naturlig avgang administrasjonsheten	-121	-483	-483	-483
Naturlig avgang økonomienheten	0	0	-172	-699
Naturlig avgang personal og lønn	-215	-323	-323	-323
Besparelser porto	-160	-160	-160	-160
Reduserte kostnader lærlinger	0	-152	-260	-275
Reduksjon IA-midler	-135	-135	-135	-135
Sum	-1 019	-1 835	-2 309	-2 851

Redusert bemanning IKT

Enhet for IKT skal gjennom 2014 gjennomgå sin oppgaveportefølje og effektivisere driften. Målsettingen er å redusere bemanningen.

Naturlig avgang

I handlingsplanperioden er det flere ansatte i stab og støttesektor som vil gå av med pensjon. Kartleggingen av den naturlige avgangen i sektoren har gitt grunnlag for å starte prosessgjennomgang og legge til rette for drift av staben med redusert bemanning. Innføring av nye systemer vil muliggjøre dette.

Besparelser porto

Som følge av innføring av prosjektet «papirløse politikere» har kommunen reduserte kostnader til porto.

Reduserte kostnader lærlinger

Lærlingeordningen er under revisjon, og kommunen står nå fritt til i større grad å bruke lærlinger fast i enhet, fremfor en rotasjon mellom ulike enheter og oppgaver. Dette innebærer at den sentrale oppfølgingen og budsjetteringen av lærlinger nå kan reduseres, mens enhetenes bruk av lærlinger kan økes. Det totale antall lærlinger i kommunen vil øke fra dagens nivå.

Reduksjon IA-midler

I tidligere år har det vært skjønnsmessige vurderinger av størrelsen på midler øremerket for IA-tiltak. Kommunen er nå bedre i stand til å vurdere et relevant omfang på budsjettposten, og Rådmannen legger opp til å redusere det øremerkede beløpet.

Tiltak som er vurdert men utelatt fra rådmannens forslag til handlingsplan

Omdømmetiltak
Rådmannen har vurdert en sentral avsetting av midler til omdømmehevende kommunikasjons tiltak.

e-læring
Det er også vurdert å innføre et e-læringsprogram for å styrke grunnkompetanse på kommunale fagfelt ved nyansettelser.

Vedlegg 5: Nittedal kirkelige fellesråds budsjett

ØKONOMIPLAN 2014 – 2017

VISJON

Kirkemøtet har fastsatt følgende visjon for Den norske kirke:

Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Denne overordnede visjon gjenspeiles i menighetsrådenes visjoner:

Mennesker – Mangfold – Muligheter; Den kristne tro som orienteringspunkt og ressurs for livet (Nittedal menighetsråd), Nær Kristus i ord og handling, himmelvendt og jordnær (Hakadal menighetsråd)

HOVEDMÅL

Med dette som basis ønsker Nittedal kirkelige fellesråd at **kirken skal være en viktig bidragsyter og ressurs for å skape et godt lokalsamfunn preget av nærhet, omsorg og engasjement.**

Vi tror at en livskraftig kirke vil gjøre kommunen til et bedre sted å bo. Dette mener vi blant annet fordi:

- kirken i Nittedal er i nærkontakt med alle slags mennesker gjennom alle livsfaser, fra vugge til grav, i glede så vel som i sorg.
- 77,1 prosent av kommunens innbyggere er medlemmer av Den norske kirke.
- kirken bidrar til fellesskapsfølelse, forankring, mening, støtte, i høytidelige og kritiske situasjoner i livet.
- kirken driver et stort arbeid for barn og ungdom med mange forskjellige tilbud. Eksempelvis deltar 26 prosent av ungdomsskoleelever i Nittedal i religiøs aktivitet en eller flere ganger per måned.
- kirken er en sentral kulturbærer i kommunen, og kirkebygg og kirkegårder representerer tilknytning både til det evige og til slektene som har gått foran.

VURDERING AV FELLESRÅDET ØKONOMISKE SITUASJON

Regnskapet for 2012 ble gjort opp med et driftsoverskudd på kr 102 416 på kr. Hovedgrunnen til overskuddet var høy refusjon av sykepengesom følge av flere langtidssykemeldinger.

Størstedelen av overskuddet, kr 88 087, ble avsatt til disposisjonsfond med formål maling Nittedal kirke.

Utenom å kompensere økte lønnsutgifter som følge av lønnsoppgjøret, vedtok Nittedal kommunestyre og videreføre driftsstøtten for 2013 på samme nivå som 2012. Det gjør det mulig å gjennomføre sommerstell på kirkegårdene i 2013 og noen få engangstiltak i kirkene.

Pensjonskostnadene er uforutsigbare. Fellesrådet anmoder om at kommunen også kompenserer uforutsette økninger i pensjonskostnadene.

Kirkelig fellesråd har ikke rom for uforutsette kostnader innenfor eksisterende rammer. Disposisjonsfondet er oppbrukt og handlingsrommet er lite.

FORSLAG DRIFTSRAMMER KOMMUNENS HANDLINGSPLAN 2014-2017

Rådmannens forslag til driftstilskudd til kirkelig fellesråd for 2014 (rammesak til kommunestyret i juni 2013) er på 7 094 000. Det er en økning på 250 000 i forhold til vedtatt handlingsplan 2013-2016, men en reduksjon på 150 000 i forhold til driftstilskuddet som kommunestyret vedtok for 2013.

Kirkelig fellesråds vurdering at det er behov for en økning i driftstilskuddet på kr 650 000 i forhold til rådmannens forslag i rammesaken.

BEHOV UTOVER RÅDMANNENS FORSLAG TIL RAMME

I tabellen nedenfor er driftsbehovene satt opp i prioritert rekkefølge innenfor hovedgruppene. Det er ikke foretatt prioritering mellom hovedgruppene bemanning, vedlikehold m.m., og engangstiltak.

BEMANNING:	2014	2015	2016	2017
1. 0,5 stilling ungdomsarbeider	250 000			
2. 0,2 stilling kirketjener	100 000		250 000	
VEDLIKEHOLD M.M				
1. Generell økning vedlikehold	100 000			
ENGANGSTILTAK				
1. Tiltaksplan energieffektivisering	60 000			

2. Elektronisk strømstyring begge kirkene	80 000			
3. Beskyttelsesgitter rørovner Nittedal	60 000			
4. Nye salmebøker		150 000		
SUM TILLEGG UTENFOR RAMME	650 000	150 000	250 000	

UTFYLLENDE OPPLYSNINGER TIL TABELLEN OVENFOR

1. BEMANNING

Ungdomsarbeider

Gjennom frivillige gaver lønner menighetene en ungdomsarbeider i 50 prosent stilling. 26 prosent av ungdomsskoleelever i Nittedal deltar i religiøs aktivitet en eller flere ganger per måned.

Ungdomsklubben Pluss har 170 betalende medlemmer. Hver fredag er gjennomsnittlig 95 ungdommer på Pluss og på storsamlingene en gang i mnd er det gjennomsnittlig 150. Vi er overbevist om at dette ungdomsarbeidet er et forebyggende og positivt arbeid som fortjener økt støtte, og som nå og i framtiden vil spare kommunen for betydelige utgifter.

Vi skulle ønske at kommunen vil verdsette dette gode og forebyggende arbeidet, ikke bare med ord, men gjennom å bevilge penger slik at denne stillingen kan økes til 100 prosent fra 2014.

Kirketjener

Det er stort press på kirketjenerressursen og vi må stadig bruke ekstrahjelp for betjene kirketjeneroppgaver. Det er derfor behov for å øke med 20 prosent stilling.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at klokkertjenesten, som i følge kirkeloven er et kommunalt ansvar å gi utgiftsdekning for, i en årrekke har blitt utført av frivillige.

Økning bemanning i prioritert rekkefølge	2014	2015	2016	2017
Ungdomsarbeider	0,5			
20 prosent stilling kirketjener	0,2		0,5	

2. VEDLIKEHOLD OG ENGANGSTILTAK DRIFT

Det kommunale tilskuddet gjør det ikke mulig å foreta et tilfredsstillende løpende vedlikehold og gir heller ikke rom for uforutsette vedlikeholdsutgifter. Resultatet er en forholdsvis lang liste med vedlikeholdsbehov. Det er derfor behov for kr 100.000 i økning til generelt vedlikehold.

Fellesrådet ønsker å utarbeide en tiltaksplan for energieffektivisering i kirkene. Kirkene er dyre bygg å varme opp, og det kan være betydelige beløp å spare på sikt. Anslagsvis vil det koste kr 60.000 å få utarbeidet en tiltaksplan for begge kirkene.

Fellesrådet er betrodd et stort ansvar i å ta vare på to flotte kirkebygg i Nittedal. Et viktig element i dette er inn klima. For å hindre skader på orgel, altertavle, døpefont og annet inventar bør innetemperaturen være mellom 5 og 10 grader når kirkene ikke er i bruk og det bør være en relativ fuktighet på 40-60 prosent. Ved bruk, skal kirkene varmes hurtig opp til en komforttemperatur

på 18-20 grader. Elektronisk styring av oppvarming, der varmen kan styres via internett, er et viktig og godt verktøy som kan bidra til god bevaring av kirkene. God strømstyring vil redusere energiutgiftene. Anslagsvis vil elektronisk strømstyring til sammen koste kr 80.000 for begge kirkene, men vi regner med at vi på sikt vil kunne spare betydelige beløp i energikostnader.

Kirkebyggkontrollen 09 avdekket for høy overflatetemperatur på rørovnere. Rørovnene er plassert under kirkebenkene, og utgjør særlig fare for at barn kan bli brannskadet ved

berøring. Beskyttelsesgitter til rørovnene i Hakadal kirke ble montert i 2012. Gitter til Nittedal kirke vil koste kr 60 000.

Kirkemøtet gjorde i april 2012 endelig vedtak om ny salmebok i Den norske kirke. Vi vil trenge 500 salmebøker, kostnad 150 000.

INVESTERINGSBEHOV

Investeringsbehovene i perioden er satt opp i prioritert rekkefølge:

INVESTERINGER	2014	2015	2016	2017
Utvidelse kirkegård Hakadal	5 000			
Tomt, prosjektering, kirkebygg	1 500	50 000		
Projektor, lerret, blanding vinduer	100			
Automatisering kirkeklokker Nittedal	300			
Automatisering kirkeklokker Hakadal	300			
Asfaltering parkeringsplass Nittedal kirke	400			
Restaurering altertavle Hakadal kirke (er søkt Riksantikvaren om støtte)	200			
Asfaltering parkeringsplass Hakadal	300			
Plenklipper Nittedal kirke	125			
Plenklipper Hakadal kirkegård		125		
SUM	8 225	50 125		

UTFYLLENDE OPPLYSNINGER TIL TABELLEN OVENFOR

Utvidelse Hakadal kirkegård

Prosessen med utvidelse av Hakadal kirkegård er godt i gang. Forslag til ny reguleringsplan er dessverre blitt betydelig forsinket, men vil bli sendt ut på høring høsten 2013. I 2014 vil det bli gjennomført grunnverv, prosjektering og forhåpentligvis anleggsstart. Kostnadene er høyst usikre, og vil i betydelig grad avhenge av hvilket areal, størrelsen på arealet, grunnforhold og framdrift i prosjektet.

Ny kirke

Basert på erfaringstall fra nyere kirkebygg vil en ny kirke koste ca 60 mill. Stiftelsen Arbeidskirke på Rotnes har over 4 mill i egenkapital. Menighetshuset vil bli solgt. Totalt vil det være mulig for kirken å bidra med 10 mill til ny kirke. Det er derfor behov for 20 mill mer enn det som så langt ligger inne i handlingsplanen.

Projektor og blending

Bruken av projektor i forbindelse med gudstjenester og andre arrangement er stadig økende. Det er lite tilfredsstillende å rigge opp utstyr for hver gang og ikke ha lerret fastmontert i kirken. Vi tar sikte på å installere projektor og lerret i Nittedal kirke i løpet av 2013, finansiert med midler fra en testamentarisk gave. Det er behov for å kunne blende vinduene ved bruk av projektor og installere det samme i Hakadal kirke.

Automatisering kirkeklokker

Det er forbundet med stor risiko å gå opp de bratte og smale trappene til klokkene. Vinterstid er det en meget kald fornøyelse å åpne lukene i kirketårnet før ringing. Ved kraftig vind kreves mye styrke for å åpne lukene. Ved automatisering kan kirkeklokker og luker betjenes fra et panel i sakristiet eller programmeres inn på forhånd. Kiming i forbindelse med høytider kan da skje uten at kirketjener må dra til kirken. Det vil være lettere å få vikarer som kirketjener, siden svært mange kvier seg for å klatre opp i kirketårnet for å ringe.

Asfaltering parkeringsplass kirkene

Bruken og presset på parkeringsplassen har økte betydelig etter at kirkestua ble tatt i bruk. Naboene utsettes for betydelig støvplager. Det er derfor et stort behov for å asfaltere og oppmerke parkeringsplassen slik at den kan utnyttes optimalt, forhindre parkeringskaos og redusere støvplager. Også ved Hakadal kirke er det behov for å asfaltere parkeringsplass.

Vedlegg 6: Oversikt over lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester i Nittedal kommune:

Sektor: Skole og oppvekst

<u>Tjeneste</u>	<u>Lovpålagt</u>
<u>Skole</u>	
Ordinær tilpasset opplæring	Ja
Spesialundervisning	Ja
SFO	Ja
Innføringsgruppe	Ja
Spesielt tilrettelagte tilbud	Ja*
Leirskole	Nei
<u>Barnehage</u>	
Barnehagedrift – kommunale barnehager	Ja
Tilskudd private barnehager	Ja
<u>Forebyggende tjenester</u>	
Familieteam	Delvis*
Helsestasjon	Ja
Skolehelsetjeneste	Ja
Ergoterapi for barn/unge	Ja
Fysioterapi for barn/unge	Ja
<u>Kultur</u>	
Sommeruka	Nei
Kulturskolen	Nei
Tilskudd frivillige	Nei
<u>Barnevern</u>	
Barnevernstjenesten	Ja
Utekontakten	Nei
<u>Pedagogisk- psykologisk tjeneste – PPT</u>	
Sakkyndige utredninger og uttalelser	Ja
Veiledning barnehager, skoler, foresatte	Ja

*

Kommentarer til postene med stjerne ved:

- Spesielt tilrettelagte tilbud vi har er Mummidalen og Ressurssenteret

- Familieteam er i utgangspunktet ikke en lovpålagt tjeneste, men deres tjenester benyttes også som tiltak for barnevernet som ledd i ellers lovpålagte tjenester

Sektor: Helse og omsorg

<u>Tjeneste</u>	<u>Lovpålagt</u>
<u>Dag- og aktivitetstilbud</u>	
Dagsenter for eldre ved Skytta bo- og servicesenter	Nei
Dagsenter for eldre ved Døli pleie og omsorgssenter	Nei
Nittedal dagsenter	Nei
Solli aktivitetshus	Nei
«Inn på tunet» med gården som ramme (Glittre gård, Bråten gård og Kirkerud gård)	Nei
Støttekontakt	Ja
Ledsagerbevis	Nei
Miljøhuset Gnisten	Delvis*
<u>Hjemmebaserte tjenester</u>	
Hjemmesykepleie	Ja
Praktisk bistand/Hjemmehjelp	Ja
Brukerstyrt personlig assistanse	Ja
Omsorgslønn	Ja
<u>Avlastende tjenester</u>	
Individuell avlastning	Ja
Avlastning i gruppe	Ja
Avlastning i bolig eller institusjon for barn/unge	Ja
<u>Opphold i sykehjem</u>	
Langtidsopphold	Ja
Korttidsopphold	Ja
Rehabiliteringsopphold	Ja
<u>Bolig med heldøgns tjenester</u>	
Skreddersydde tiltak for voksne og barn med psykiatriske diagnoser, psykisk/fysisk utviklingshemming, fysisk/psykisk skade eller en kombinasjon av dette	Ja
<u>Psykisk helsearbeid for voksne</u>	
Lavterskelteamet i psykisk helse	Nei
Psykisk helsearbeid (samtaler, oppfølging av medisiner og bosituasjon m.m.)	Ja
<u>Krisesenter</u>	
Krisesenter for menn og kvinner (IKS-samarbeid)	Ja
<u>Boliger:</u>	

Serviceleiligheter	Nei
Omsorgsboliger	Nei
Kommunalt disponerte boliger for vanskeligstilte	Nei

NAV kommune:

Lov om sosiale tjenester i NAV er det lovverket som regulerer og legger premissene for store deler av de kommunale tjenestene i NAV. Dette er en skjønnsbasert lov der det må foreligge en rett til en tjeneste før NAV's plikt til å oppfylle denne retten inntreffer. Statens veiledende satser til livsopphold og kommunens retningslinjer regulerer skjønnnet og vektlegges i vurderingen av om vilkåret for en kommunal tjeneste er til stede. Rettighetsparagrafene §§ 17 og 18 er her de sentrale. Ift. økonomisk sosialhjelp yter vi bistand til følgende områder som inngår i livsoppholdsbegrepet og som er lovpålagt når vilkåret/retten er oppfylt:

- Husleieutgifter i leiet bolig
- Husleieutgifter i egen bolig
- Renter boliglån
- Kommunale avgifter
- Strøm og brenselsutgifter
- Innboforsikring
- Hospits/pensjonat
- Kommunal garanti for depositum
- Etableringsutgifter ifm. bolig
- Vedlikehold
- Livsopphold
- Nødhjelp, matpenger
- Barnepass/SFO
- Medisinsk og psykiatrisk behandling
- Tannlege
- Reiseutgifter
- Tilleggsytelser som ikke kommer inn under ovennevnte kategorier

Andre kommunale tjenester som ligger inn under NV som er behovsprøvd/vilkårsbaserte:

- Startlån, etablering og tilskudd
- Statlig bostøtte via husbanken
- Informasjon, råd og veiledning ift. rus
- Økonomisk rådgivning
- Frivillig forvaltning av økonomi

I tillegg uttaler NAV seg i skjenkebevillingssaker. Usikkert om dette er en oppgave NAV er pålagt å gjøre.

Øvrige tjenester

<u>Tjeneste</u>	<u>Lovpålagt</u>
Utlån av hjelpemidler	Nei
Ergoterapi for voksne	Nei
Fysioterapi for voksne	Nei

Introduksjonsprogrammet for flyktninger	Ja
Botrening	Nei
Individuell plan	Ja
Koordinator (koordinering av sammensatte helsebehov)	Ja

* Kommentar til tjeneste med stjerne ved:

Noen av tjenestene til Miljøhuset Gnisten er lovpålagte. Dette gjelder norskopplæring for flyktninger samt visse arbeidstreningssoppgaver.

Sektor: Miljø og samfunnsutvikling

<u>Tjeneste</u>	<u>Lovpålagt</u>
Kommuneplanrullering	Ja
Kommunal planstrategi	Ja
Behandling av reguleringsplaner	Ja
Matrikkelføring	Ja
Oppmålingsforretning	Ja
Seksjonering	Ja
Behandling av konsesjonssaker	Ja
Søknadsbehandling, tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter Markaloven	Ja
Byggesaksbehandling	Ja
Tilsyn og ulovlighetsoppfølging i byggesaker	Ja
Drift og vedlikehold av kommunal vei	Ja
Drift og vedlikehold av privat vei	Nei
Forsøplingssaker	Ja
Forurensningssaker	Ja
Behandling av saker om støy fra kommunale anlegg	Ja
Tilsyn etter forurensningsloven	Ja
Behandling av saker om nedgravde oljetanker	Ja
Søknadsbehandling og ulovlighetsoppfølging i saker om motorferdsel i utmark	Ja
Naturmangfoldsvurderinger	Ja
Tilsyn og oppfølging mht. vannkvalitet i Nitelva	Ja
Vannforsyning	Ja
Drift og vedlikehold av kommunalt avløpssystem	Ja
Renovasjon	Ja
Brannberedskap	Ja
Pipefeiling og tilsyn med piper	Ja
Klagesaksbehandling av klager tilhørende sektoren	Ja
Utbyggingsavtaler	Ja
Vedtak om refusjon etter plan- og bygningsloven	Ja
Servicetorg – generell veiledning byggesak	Ja*
Forhåndskonferanser	Nei
Generell veiledning	Ja
Fakturering	Nei
Ekspropriasjon	Nei

*

Kommentar til tjeneste med stjerne ved:

Det er ikke lovpålagt å ha en egen veiledningstjeneste i servicetorget for byggesaker, men det er lovpålagt å veilede innbyggerne om disse sakene, jf. kommunens generelle veiledningsplikt i forvaltningsloven.

Sektor: Stab- og støttesektoren

Sektoren har en lang rekke lovpålagte oppgaver etter følgende lover med forskrifter. Listen er ikke uttømmende.

Kommuneloven
Forvaltningsloven
Offentlighetsloven
Arbeidsmiljøloven
Arkivloven
Straffeloven
Alkoholloven
Ferieloven
Lov om offentlige anskaffelser
Konfliktrådsloven
Avtaleloven
Vergemålsloven
Jordskiftelova
Tjenestetvistloven
Arbeidstvistloven
Likestillingsloven
Valgloven
Serveringsloven
Forskrift om kommunal beredskapsplikt

Sektor: Eiendom

<u>Tjeneste</u>	<u>Lovpålagt</u>
Presteboliger	Ja
Renholdstjeneste	Ja
Drift og vedlikehold	Ja
Prosjektledelse	Tja*
Forvaltning av kommuneskogen	Delvis*
Forvaltning av kommunale boliger	Nei
Grunneieroppgaver	Nei

*

Kommentar til punkter med stjerne ved:

Kommunen plikter å ha tilstrekkelig med skoler m.v. Ved behov for utvidelse av en skole eller nybygg av skole, er dette noe loven krever, og dette må derfor gjennomføres ved hjelp av en prosjektleder.

Forvaltning av kommuneskogen er delvis lovpålagt. Noe av skogen ligger i Marka, som er underlagt særskilte regler om forvaltning i Markaloven. Øvrig skog er underlagt skogloven, som bl.a. pålegger skogeier foryngelseshogst, bekjempelse av skadelige organismer m.m.

Sektorovergripende tjenester:

<u>Tjeneste</u>	<u>Lovpålagt</u>
Vi Bryr Oss	Nei
Barn og Unges Kommunestyre – BUK	Nei
Kriseteamet	Nei
Kriseberedskap (planverk, øvelser, koordinering og iverksettelse av tiltak ved kriser)	Ja
Offentlige anskaffelser	Ja
Innsynssaker etter offentlighetsloven	Ja
Behandling av personopplysninger etter arkivloven, personopplysningsloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven	Ja
Generell veiledning i alle kommunale anliggender	Ja

I tillegg yter kommunen tjenester via øvrige hel- og deleide selskaper og kommunesamarbeid. Det vises her til Eiermeldingen.

Vedlegg 7: Enhetenes budsjettrammer

Alle tall i hele 1000 NOK.

Oppvekst og utdanningssektor

Barnehager og forebyggende tjenester

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	190 704	190 958	190 551	190 551
Lønnsjusteringer	832	832	832	832
Pensjonspremie	800	800	800	800
Likebehandling som følge av økt pensjonspremie	4 000	4 000	4 000	4 000
Skjermet i 1 % kostnadsreduksjon	564	564	564	564
ABF-studier	0	0	0	-400
Ikke kommunale barnehager	11 527	11 457	14 037	14 037
Styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten	855	855	855	855
Ny Åneby barnehage – drift og tilskudd ikke-kommunale barnehager	-758	-2 480	-2 480	-2 480
Avslutning av prosjekt Murr i magen	-351	-351	-351	-351
2 % økning i kostnadsdekning til likebehandling av ikke-kommunale barnehager	1 150	2 750	2 750	2 750
Økning kostnader nye lokaler Åneby bhg	70	140	140	140
Økning husleie	106	106	106	106
Sum	209 499	209 631	211 804	211 404

Kultur

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	24 180	24 180	24 180	24 180
Lønnsjusteringer	160	160	160	160
Skjermet i 1 % kostnadsreduksjon	246	246	246	246
Drift Kulturhus	0	3 150	6 300	6 300
Omlegging av kulturstøtten	0	0	-600	-600
Omlegging av Sommeruka	-100	-100	-100	-100
Den kulturelle skolesekken	-50	-150	-150	-150
Justere kulturskolesatsene	-67	-67	-67	-67
Omlegging av bruk av Li-badet	-100	-100	-100	-100
Økning husleie	235	235	235	235
Sum	24 504	27 554	30 104	30 104

PPT

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	10 303	10 303	10 303	10 303
Lønnsjusteringer	61	61	61	61
Sum	10 364	10 364	10 364	10 364

Barnevern

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	30 895	30 895	30 895	30 895
Lønnsjusteringer	396	396	396	396
Skjermet i 1 % kostnadsreduksjon	25	25	25	25
Styrking av barnevernet	726	726	726	726
Reduksjon av utekontakten	-228	-455	-455	-455
Sum	31 814	31 587	31 587	31 587

Grunnskolen

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	273 198	275 832	277 174	277 174
Lønnsjusteringer	2 908	2 908	2 908	2 908
Oppgaver til Administrasjon	-622	-622	-622	-622
Avikling av kulturskoletimen	100	-250	-250	-250
Valgfag ungdomsskolen	672	672	672	672
Avvikling av gratis frukt og grønt i ungdomsskolen	-250	-250	-250	-250
Økning kostnader utvidet areal Sørli skole	746	943	943	943
Økning husleie	1 141	1 141	1 141	1 141
Sum	277 893	280 374	281 716	281 716

Helse og omsorgssektor

Tildeling

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	45 974	45 974	45 974	45 974
Lønnsjusteringer	125	125	125	125
Oppgaver fra Samhandlingsreformen	1 830	1 830	1 830	1 830
Oppgaver fra Administrasjon	806	806	806	806
Oppgaver fra Helse og NAV	513	513	513	513
Oppgaver til Institusjon	-1 670	-1 670	-1 670	-1 670
Nedleggelse spesialisert korttidsenhet	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Redusert kjøp av private tjenester	-1 148	-1 148	-1 148	-1 148
Sum	43 930	43 930	43 930	43 930

Helse

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	41 708	41 708	41 708	41 708
Lønnsjusteringer	538	538	538	538
Oppgaver fra Samhandlingsreformen	509	509	509	509
Oppgaver til Tildeling	-257	-257	-257	-257
Skjermet i 1 % kostnadsreduksjon	88	88	88	88
Basistilskudd fastlege og turnuslege	387	387	387	387
Redusert tilbud psykisk helse lavterskelteam	-683	-683	-683	-683
Økning husleie	477	477	477	477
Sum	42 767	42 767	42 767	42 767

Mangfold og inkludering

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	70 990	70 990	70 990	70 990
Lønnsjusteringer	598	598	598	598
Oppgaver til Administrasjon	-629	-629	-629	-629
Økte vedtak - mangfold og inkludering	4 301	4 301	4 301	4 301
Omorganisering av tjenester - mangfold og inkludering	-1 501	-1 501	-1 501	-1 501
Rotnesbeitet borettslag	4 411	4 326	4 326	4 326
Økning husleie	84	84	84	84
Sum	78 254	78 169	78 169	78 169

Institusjon

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	82 642	82 642	82 642	82 642
Lønnsjusteringer	886	886	886	886
Oppgaver til Administrasjon	-1 458	-1 458	-1 458	-1 458
Oppgaver fra Samhandlingsreformen	637	637	637	637
Oppgaver fra Tildeling	1 670	1 670	1 670	1 670
Omlegging av resepsjonstjeneste Døli	-460	-460	-460	-460
Omlegging av transporttjeneste	-248	-496	-496	-496
Omlegging av vaskeritjenesten Døli/Skytta	-482	-482	-482	-482
Rehabiliteringsavdelingen Døli	2 501	2 501	2 501	2 501
Omlegging dagsentertilbud	0	-1 000	-1 500	-1 500
Økning husleie	322	322	322	322
Sum	86 010	84 762	84 262	84 262

Hjemmetjenester, forebyggende og rehabilitering (HFR)

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	53 494	53 494	53 494	53 494
Lønnsjusteringer	557	557	557	557
Oppgaver fra Samhandlingsreformen	1 403	1 403	1 403	1 403
Hjemmetjenester Døli	1 868	1 868	1 868	1 868
Omlegging og effektivisering av hjemmetjenesten	0	0	-750	-1 500
Egenbetaling trygghetsalarm	-150	-150	-150	-150
Økt driftstilskudd private fysioterapeuter	236	236	236	236
KST-turnus demenskollektiv Skytta	1 000	2 000	2 000	2 000
Økning husleie	60	60	60	60
Sum	58 468	59 468	58 718	57 968

NAV

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	25 334	25 334	25 334	25 334
Lønnsjusteringer	154	154	154	154
Oppgaver til Tildeling	-257	-257	-257	-257
Tilskudd Romerike krisesenter IKS	449	561	673	673
Økte behov sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet	3 006	3 006	3 006	3 006
Omlegging av økonomisk forvaltning	-325	-651	-651	-651
Tilskudd Romerike Krisesenter IKS	110	298	214	236
Sum	28 471	28 445	28 473	28 495

Miljø og samfunnsutviklingssektor

Sektor for miljø og samfunn

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	31 204	31 204	31 204	31 204
Lønnsjusteringer	421	421	421	421
Oppgaver fra Utvikling - Natur og miljøvern	1 924	1 924	1 924	1 924
Oppgaver fra Utvikling - samfunnsgeograf	729	729	729	729
Oppgaver fra Utvikling - lønn og sentrumsutvikling	2 398	2 398	2 398	2 398
Oppgaver fra Administrasjon	42	42	42	42
Ytterligere kutt 1 %	-315	-315	-315	-315
Effekt ny organisering	300	300	300	300
Brannsamarbeid	1 589	1 155	720	285
Redusert kjøp vedlikeholdstjenester vei	-481	-481	-481	-481
Redusert standard vintervedlikehold vei	-100	-120	-120	-120
Avslutte brøyting av private veier	0	-250	-450	-700
Interne inntekter selvkostområder flyttet til sentral post	674	674	674	674
Sum	38 385	37 681	37 046	36 361

Utvikling

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	5 810	5 810	5 810	5 810
Oppgaver til Miljø og samfunn - samfunnsgeograf	-729	-729	-729	-729
Oppgaver til Miljø og samfunn - natur og miljøvern	-1 924	-1 924	-1 924	-1 924
Oppgaver til Administrasjon	-759	-759	-759	-759
Oppgaver til Miljø og samfunn - lønn og sentrumsutvikling	-2 398	-2 398	-2 398	-2 398
Sum	0	0	0	0

Administrative støtteenheter

Administrasjon

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	52 116	52 731	51 906	52 681
Lønnsjusteringer	669	669	669	669
Oppgaver til Miljø og samfunnsutvikling	-42	-42	-42	-42
Oppgaver fra Samhandlingsreformen	850	850	850	850
Oppgaver fra Mangfold og inkludering	629	629	629	629
Oppgaver fra Institusjon	1 458	1 458	1 458	1 458
Oppgaver til Tildeling	-806	-806	-806	-806
Oppgaver fra Utvikling	759	759	759	759
Skjermet 1 % kostnadsreduksjon	18	18	18	18
Oppgaver til IKT	-500	-500	-500	-500
Oppgaver fra Økonomi	1 747	1 747	1 747	1 747
Oppgaver til fylkesmannen (overformynder)	-160	-160	-160	-160
Oppgaver fra skole	622	622	622	622
Frikjøp tillitsvalgte	113	113	113	113
Avsluttet brukerombud	-260	-260	-260	-260
Årlige lisenskostnader programvare lønn	150	150	150	150
Nye satser møtegodtgjørelse	130	130	130	130
Naturlig avgang administrasjonsenheten	-121	-483	-483	-483
Naturlig avgang personal og lønn	-215	-323	-323	-323
Besparelser porto	-160	-160	-160	-160
Reduserte kostnader lærlinger	0	-152	-260	-275
Reduksjon IA-midler	-135	-135	-135	-135
Redusert husleie brannsamarbeid	-1 469	-1 469	-1 469	-1 469
Interne inntekter selvkostområder flyttet til sentral post	850	850	850	850
KST-vedtak prosjekt matglede for eldre	150	0	0	0
KST-vedtak regionssamarbeid Stor-Oslo Nord	100	100	100	100
Økning husleie	874	874	874	874
Sum	57 367	57 210	56 277	57 037

Samhandlingsreformen

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	23 606	23 606	23 606	23 606
Oppgaver til HFR	-1 403	-1 403	-1 403	-1 403
Oppgaver til Administrasjon	-850	-850	-850	-850
Oppgaver til Helse	-509	-509	-509	-509
Oppgaver til Tildeling	-1 829	-1 829	-1 829	-1 829
Oppgaver til Institusjon	-637	-637	-637	-637
Skjermet 1 % kostnadsreduksjon	218	218	218	218
Medfinansiering	2 855	2 855	2 855	2 855
Sum	21 451	21 451	21 451	21 451

Økonomi

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	12 971	12 971	12 971	12 971
Lønnsjusteringer	276	276	276	276
Oppgaver til Administrasjon	-1 747	-1 747	-1 747	-1 747
Styrking av innkjøpskompetansen	524	699	699	699
Årlige lisenskostnader e-handel	0	180	180	180
Naturlig avgang økonomienheten	0	0	-172	-699
Interne inntekter selvkostområder flyttet til sentral post	556	556	556	556
Sum	12 580	12 935	12 763	12 236

IKT

	2014	2015	2016	2017
Ramme HP 2013-2016	9 131	9 131	9 131	9 131
Lønnsjusteringer	27	27	27	27
Oppgaver fra adm	500	500	500	500
Redusert bemanning IKT	-388	-582	-776	-776
Interne inntekter selvkostområder flyttet til sentral post	429	429	429	429
Sum	9 699	9 505	9 311	9 311